

FAŞİZME, EMPERYALİZME, FEODALİZME, ŞOVENİZME VE HER TÜR DEN GERİCİLİĞE KARŞI

PARTIZAN

ŞUBAT 1993, YIL: 1, SAYI: 8, AYLIK SİYASİ DERGİ FİYATI: 8000 TL (KDV DAHİL).

LENİNİN 69. ÖLÜM YIL
DÖNÜMÜNDE: PROLETARYA
DİKTATÖRLÜĞÜ ÜZERİNE

ÇERNOBİL FELAKETTİR;
FAŞİST-FEODAL DÜZEN
FELAKETİN FELAKETİDİR!

Dünü, Bugünü ve
Geleceği ile: D İ S K

EMPERYALİST SALDIRILARA KARŞI;
DEVİRİMCİ İÇ SAVAŞLARI
YÜKSELTELİM!

"DEVRİMCİ BASIN SUSTURULAMAZ KAMPANYASI'NA DESTEK VER

Halkları aldatmak, Emperyalizmin ve Egemen sınıfların çıkarlarını korumak için yeryüzünün tüm aşağılık yöntemlerini kendine meslek edinmiş edinmiş çeşitli burjuva kitle iletişim araçlarına alternatif olarak, bir avuç olanaklarıyla, halka gerçekleri anlatmayı ilke edinen devrimci, demokrat, yurtsever basın üzerindeki faşist baskılar günbegün katmerleşerek artıyor.

Özellikle T.C'nin "İç hareket" adı altında, çeşitli milliyetlerden Türkiye halkına karşı başlattığı terörist saldırı dalgası ile birlikte devrimci basında kendisine düşen payı aldı. Artık devrimci yayınların hemen hepsi toplatılıyor ve sorumlularına para ve hapis cezası verip işkenceden geçirmekle kalmıyorlar, aynı zamanda satışını engellemek için, üzerinde devrimci yayın bulunanlar işkenceye alınıyor, bayiler tehdit edilip kundaklanıyor. Ve en önemlisi de bir çok gerici devletin bu derece cesaret edemediği bir şekilde, halka düşüncelerini ve gerçekleri

anlatmaktan başka bir eylemi olmayan gazeteci ve yazarlar öldürülüyor.

"Demokratikleşme", "şeffaflık", "reform"

vaadlerinin birer aldatmaca olduğu, kısa bir sürede kitleler tarafından görülmüştür. Bu kadar şatafatlı bir şekilde demokrasi kelimesini dilinden düşürmeyen,

her fırsatta işkenceye karşı

olduğunu, basın özgürlüğünden yana olduğunu belirten ve uluslararası beyannamelere imza atan T.C.'nin insan hakları ihlali, işkence ve gazeteci öldürmede dünya çapında ilk sıralarda yer aldığı gerçeği, kitlelere, egemen sınıfların, halka karşı açtığı savaşta, ne denli ahlaksız ve sinsî olduğunu ve bu iğrenç politikaları ile yaşamın bütün güzelliklerinin (değer yargılarının) ne derece düşmanı olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Topyekûn saldırı'nın bir parçası olarak karşı devrimin, halkın sesi, soluğu ve gözü olan devrimci basına karşı başlattığı "Terörist kampanya"'yı püskürtmek için bir eylem platformu oluşturmuş durumdayız. Buna bağlı olarak bir dizi eylemlilik kararı alınmıştır. Valiliğin önünde basın açıklaması ile başlayan eylemlilik dizimiz imza kampanyası ve sonrası bir dizi eylemliliklerle sürecektir. Başta okuyucularımız olmak üzere, tüm devrimci-demokratları kampanyamıza omuz vermeye çağırıyoruz. Unutmayalım ki o güzel ve aydınlık günleri; ancak "KENDİ ELLERİMİZLE" yaratabiliriz.

PARTİZAN

UMUT YAYIMCILIK
VE BASIM SANAYI LİMİTED
ŞİRKETİ Adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Kemal BOZTAŞ

Genel Yayın Yönetmeni
Aydın HANBAYAT

Yönetim Yeri:
Oğul Sok. No. 16 Sultanahmet/İST.
Tel: 516 25 38-516 60 20
Fax: 518 23 23

Dizgi: Umüt Yayımcılık
Baskı: Uygun Basım ve Tic. Ltd.

BÜROLAR

Ankara
Necatibey Cad. No: 80/12
Maltepe Telefax: 230 63 27

İzmir
850. Sok.No. 31 Üçüncübeşler
Yaparsoy İşhanı 5/504 Konak
Tel: 441119309

Çukurova
Atatürk cad. Belediye Karşısı
Çıkmaz Sok. Seven Ap. Kat 1 D 1
ADANA

Malatya
Turgut Temelli cad. Barış İşhanı
Kat 1 No:72 Telefax:: 220 804

Eskişehir
Sakarya Cd. Konya İşhanı
No:12 D:21 26120 Eskişehir

ABONE KOŞULLARI

Yurtiçi: 6 aylık 48.000 TL
1 Yıllık 96.000 TL

Yurtdışı: 6 Aylık 30 DM
1 Yıllık 60 DM

YURTIÇİ HESAP NO:
Kemal BOZTAŞ
T.Vakıflar Bankası Nuruosmaniye
Şubesi Hesap No:2004187

YURTDIŞI HESAP NO:
Kemal BOZTAŞ
T. Vakıflar Bankası Nuruosmaniye
Şubesi Hesap No: 4004188

SUBAT 1993

SUNU

Uluslararası alanda emperyalist saldırıların giderek yoğunlaştığı bir dönemden geçiyoruz. ABD'nin parlamentosuna dönüşen BM'nin kararları doğrultusunda Somali'ye asker çıkartılmasının ardından, BM kararına uyulmadığı bahanesiyle iki yıllık bir aradan sonra Irak'a tekrardan bombalar yağmaya başladı. "İnsani yardım" adı altında yürütülen Somali saldırısının asıl amacının, Kuzey Afrika petrolollerinin ABD emperyalistlerince ele geçirilmesi olduğu gerçeği kısacık zaman diliminde ortaya çıktı. Bu gerçeğin dünya kamuoyundan gizlenmesi içinde Irak saldırısı öne çıkarıldı. Uluslararası alanda emperyalizmin hükümranlığı için halklar boğazlanırken, ülkede de faşist-feodal düzenin bekaası için "iç hareket" bütün iğrençliğiyle devam ediyor. "İç hareket"ın bir parçası olarak devrimci basına yönelik saldırılar yoğunlaşarak devam ediyor. Son bir yıl içinde katledilen toplam 13 "militan gazeteci"den sonra militan olmayan ve basın dünyasında kemalizmin bir numaralı savunucusu Uğur Mumcu'da bir suikast sonucu yaşamını yitirdi. "Militan gazeteci"lerin ölümüne sessiz kalanlar birgün kendi kapılarının da çalınacağını düşünemediler.

6. sayımızda okurlarımıza duyurduğumuz 15 günlük gazete çıkarma çalışmalarımız devam ediyor. Bu çalışmamıza yayınladığımız anketleri yanıtlayarak katkıda bulunan tüm okurlarımıza teşekkür eder; bugüne kadar bu olanağı kullanamayan okurlarımızı da tekrardan duyarlı olmaya ve yeni çıkaracağımız yayına destek vermeye çağırıyoruz. Bu arada bundan sonra gelecek anketleri değerlendirmeye tabi tutamayacağımızı, sadece fikir sahibi olmak için okuyacağımızı da belirtelim. Değerlendirme sonucunu ayrıntılı olarak 9. sayıda okurlarımıza aktaracağız. Ocak ayı gerek uluslararası alanda, gerekse de ülkemizde dünya proletaryası için önemli kayıpların verildiği bir aydır. Bu önemli kayıpların proleter dünya devrimine bıraktıkları miraslarını yeni ve gelecek kuşaklara detaylı bir şekilde aktarmak için "Devrim Şehitlerini Anıyoruz" özel sayısını bu sayımızla birlikte sizlere ulaştırıyoruz. Bu sayıyı hazırladığımızda 15 günlük gazetenin gerekliliğini bir kez daha hissettik. Gündemin yüklü oluşundan dolayı yazılarını değerlendiremediğimiz okur ve yazarlarımızın bizi anlayışla karşılayacağına inanıyoruz.

Emperyalist saldırıların yoğunluğundan dolayı kapağımızı bu saldırılara ayırdık. Somali, Irak ve Bosna-Hersek sorununu irdeleyen yazılara öncelik verdik. İnsan sağlığını hiçe sayarak Çernobil olayını kamuoyundan gizleyen devlet, göstermelik şovlarla olayı geçiştirmeye çalışıyor. Konuyu tüm iğrençliğiyle gözler önüne seren bir yazıyı da bu sayımızda bulacaksınız. "Demokratik Türkiye" vadiyle işbaşına gelen DYP-SHP hükümetinin bir yıllık icraatını "500 Gün' İki Anahtar ve Çıkmazın İçinde Çırpınan Türk Ekonomisi" başlığı altında irdelemeye çalıştık.

69 yıl önce aramızdan ayrılan Ekim Devriminin büyük önderi Lenin'in anısına proletarya diktatörlüğü üzerine kaleme aldığımız yazıya da yer verdik. İşçi sınıfının yoğun eylemlilikleriyle ilgili haber ve yorumlarla günceli yakalamaya çalıştık.

Dostlukla...

İÇİNDEKİLER

Yankee Eşkiyalan "BM Kararları" Ardına Sığınarak.....	2
"500 Gün" "İki Anahtar" ve Türk Ekonomisi.....	5
Silahların Gölgesinde Sunulan "İnsani Yardım".....	9
Haberler	12
Sınıf Sendikacılığına Yöneltilen Saldırı; KALİTE ÇEMBERLERİ.....	26
Çernobil Felakettir; Faşist-Feodal Düzen Felaketin Felaketidir!....	31
Dünü Bugünü ve Geleceği ile; DİSK.....	33
Lenin'in Ölüm Yıldönümünde; PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ	40
Ragıp Zarakolu ile Röportaj.....	49
Balkanlarda Son Durum.....	58
MAO ZEDUNG'un 100. Doğum Yılına Kutlayalım!	61
Ferhat Tunç Ne Yapmaya Çalışıyor ?	62
Partizan Okur'dan.....	63

13 Ocak akşamı ABD, "BM kararlarını kabul ettirmek" için ardı ardına Irak topraklarına füze ve uçak saldırısında bulundu. Her fırsatta "egemenlik hakları"ndan dem vuran ABD'li eşkiyalar, söz konusu Irak olunca, kâh "füze rampaları", kâh "uçuşa yasak bölgeyi ihlal" bahanesiyle saldırılarını yoğunlaştırmaktan geri durmadılar.

BM'in bütün "kararları" ABD'nin saldırı bahanesi oldu adeta. İki yıldan bu yana sürdürülen Ambargo'ya rağmen, bölgede kendi çıkarları için tehlike arz eden Saddam rejimini devirmenin piskozu, "uluslararası hukuk kuralları"nu bile çiğneme pahasına ABD'yi saldırganlaştırmıştır.

"Yeni Dünya Düzeni" adıyla bölgedeki egemenliğini ve varlığını meşrulaştırmaya çalışan Yankee emperyalistleri, Körfez bölgesindeki çıkarlarına yönelecek hiç bir saldırıya tahammül göstermeyecek kadar saldırganlaşmıştır.

Bölgedeki uşak yönetimlerin destek ve onayını alarak, emperyalist güçler arası bir dalaşa, bütün petrol geçiş noktalarının tek sahibi olmak isteyen ABD, hem Orta-doğuda ve hem de Kuzey Afrika'da bu amacına yönelik hazırlıklarını artık açıktan yapmaktadır.

"BM güvenlik konseyi"nin kararları ise, ABD'nin çirkin yüzünü gizlemekten öteye gidememektedir. Somali'ye yönelik operasyonun almış olduğu boyut ve son dönemlerde buradaki askeri çatışmalarla rakip güçleri tasfiye etme düşüncesi, gelecekte emperyalist eşkiyalar arasında kızışacak çelişkileri şimdiden lehine çevirmeye yöneliktir.

YANKEE EŞKİYALARI "BM KARARLARI" MAŞKESİ ARDINA SİĞİNARAK, IRAK HALKINA ÖLÜM KUSMAYA DEVAM EDİYORLAR!

NEDEN İKİ YIL SONRA ABD TEKRAR IRAK'A SALDIRMAYA ZORLANDI

ABD, ikinci paylaşım savaşının ertesinde elde ettiği prestiji, RSE'nin çöküşüyle birlikte tekrar kazanmış durumdaydı. Askeri alandaki üstünlüğünü rakiplerini sindirme aracı olarak kullanan ABD, Alman emperyalistlerinin güçlü bir biçimde tekrar pazarlarda boy göstermesi karşısında, başta Orta-doğu'da olmak üzere Kuzey-Afrika'da yeni yapılanmalara yöneldi. Eskiden RSE'nin etkisi altındaki bir çok pazarın başta Almanya olmak üzere diğer batılı emperyalist güçlerce ele geçirilmesi, gelecekte yapılacak bir hesaplaşma için ABD'yi stratejik alanlarda konuşlanmaya itti. Hürmüz boğazının petrol geçişi için çok önemli bir işleve sahip oluşu, Kızıl Deniz yoluyla Akdeniz'i Büyük Okyanus'a bağlayan geçiş yolu olan Somali, ABD'yi bu alanlarda güçlenmeye yöneltti. Ayrıca, bölgedeki diğer müttefiklerinin çıkarları için bile bu yörelerde askeri olarak yoğunlaşma ABD için kaçınılmazdı. İşte ABD, "Yeni Dünya Düzeni" adıyla bu programını uygulamaya koydu.

Dahası, Orta-doğu, bütün çelişkilerin odak noktası gibidir. Arap

halklarıyla İsrail'li siyonistlerin yeni çelişkileri, Filistin sorununun almış olduğu boyut ve İsrail'in bölgedeki rolü, ABD'yi Irak üzerine iteklemiştir. Güçlü bir Irak'ın varlığı, hayasızca saldırılarını sürdüren İsrail için ciddi bir tehlikedir. Ayrıca, Irak yönetimi şahsında Filistin sorunu Arap'lara mal edilme tehlikesi gösteriyordu. Uluslararası kamuoyunun sorununa daha sıcak bakmaya başlaması İsrail'i zora sokuyordu. İşte iki yıl öncesi "İntifada"nın tazyiği ile zora

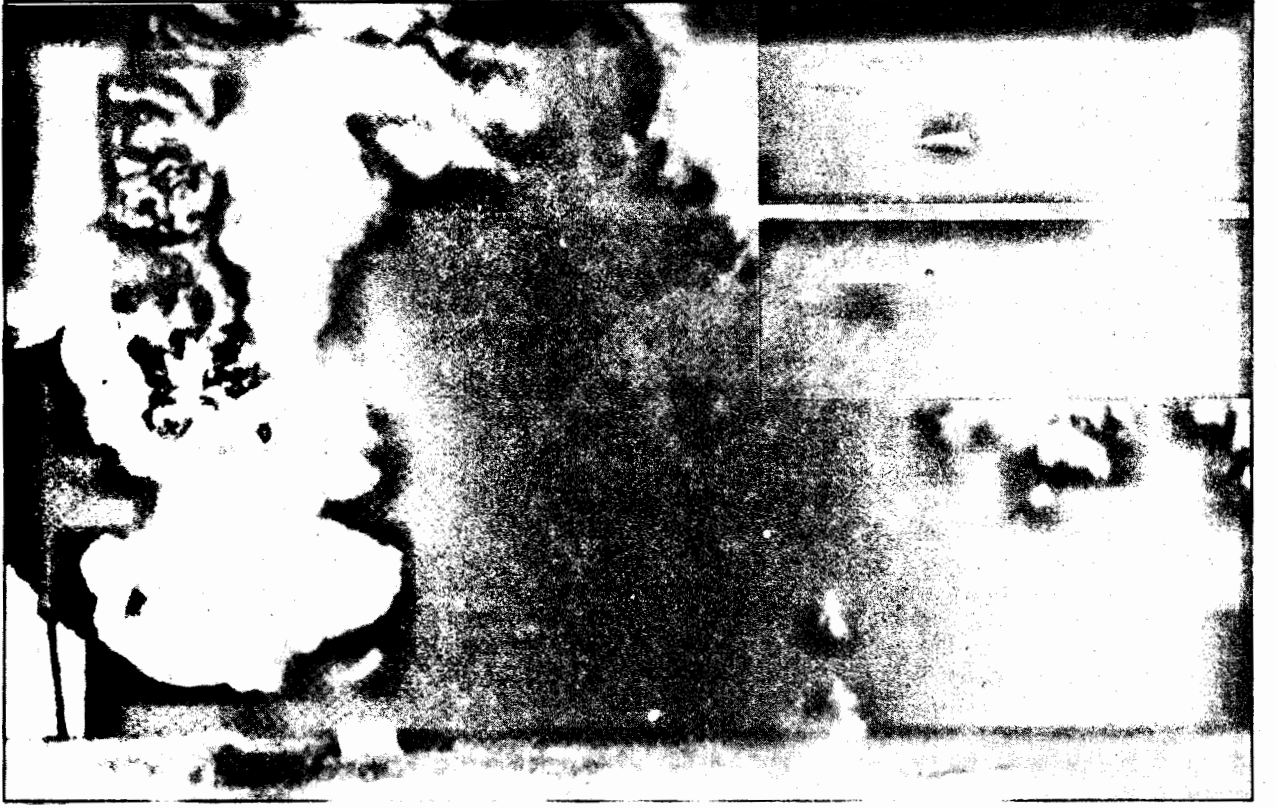
düşen İsrail'in imdadına yine yetişen ABD idi. Bugün de Hamas örgütüne bağlı oldukları için sınır dışı edilen 415 Filistinlinin kamuoyunu oluşturarak İsrail'i bir kez daha köşeye sıkıştırması ABD'yi tekrar harekete geçirmiştir. Bu kez de "BM kararları" doğrultusunda eşkiyalığa meşru bir kılıf bulunmuştur. ABD, bu saldırılarıyla diğer emperyalist güçlere şu mesajı da vermek istemektedir. Askeri alandaki üstünlüğünü, daha diğer emperyalist güçler toparlanmadan kullanmaktan çekinmeyecektir. Ayrıca, petrol geçiş noktalarının denetimini ele alarak onlara gözdağı vermeyi hedeflemektedir. Almanya'nın Balkanlarda ve Doğu Avrupa'da rakipsiz kalarak askeri örgütlenmesini güçlendirmeye yönelmesi, ABD'yi daha aktif bir tavır takınmaya zorlamaktadır. İran üzerinden etkili olmaya çalışan Alman emperyalistleri de böylece ABD'nin gücünü göreceklerdir. Fransız emperyalistlerinin uzun bir süredir Kuzey-Afrika'da cirit atmasının da artık sonu gelmiştir. Somali'ye çıkarılan Yankee eşkiyaları bu amaca yönelik yapılanmalara girişmiş bulunuyorlar. Kenya, Etiyopya vb. ülkelerde etkili olmaya yönelen Fransız emperyalistleri de görmüşlerdir ki, ABD bu gücüyle halen en diri ve saldırgan konumunda sürdürmektedir. ABD, emper-

yalist güçler arasında görülen geçici "yumuşamanın" kısa sürede yerini şiddetli çatışmalara bırakacağına da bilincindedir. RSE ile geçmişte giriştiği cebelleşmede de önemli dersler çıkarmıştır. Diğer rakiplerinin de RSE gücüne erişmeden bertaraf edilmesi bugün için çok daha ivedi bir görev olarak ABD'nin karşısına dikilmiştir. Daha şimdiden "yılan küçükken başı ezilmelidir." İzlenen politik strateji buna hizmet ediyor. Yoksa, neredeyse "gözünün üstünde kaşın var" diyerek Irak'a bombalar yağdırması açıklanamaz.

Saddam Hüseyin ABD için bölgede giderek çıban başı olmaya başlamıştır. Hiç bir ilerici niteliği bulunmayan BASS iktidarının, güçsüz ekonomik yapısına rağmen Arap Dünyasında Nasır'ın rolüne soyunması, gelecekte diğer Arap ülkelerinde de tehlikelerin çanlarını çalmıştır. İçte faşist bir yönetimle ayakta kalmaya çalışan Faşist Saddam Hüseyin, tarihe kendi iradesi dışında güdükte olsa antiemperyalist bir konuma geçmiştir. Kendi ulusal devletinin egemenliğini savunmak zorunda bırakılmış olması ona bu hak etmediği apole-

ti vermiştir. Halkın en küçük bir ekonomik ve demokratik istemine karşı barbarca yöntemlerle yönelen BASS iktidarı ve Irak komprador burjuvazisi, köpeklerin kudurarak sahiplerine saldırması misali ABD'yi rahatsız etmiştir. ısırmak istemi ve sonunda da şamanıyemiştir. Elbette, bu iktidarın savunulacak bir yönü yok. Ancak, Irak ulusunkendi kaderini kendisinin belirlemesinde kendisini yetkili gören Yankee eşkiyalarında onaylanmaz. Savaş, haksız bir ulusal saldırıya karşı, kendi ulusal devlet bütünlüğünü korumaya çalışan meşru bir hakın Irak tarafından savunulması arasında yürümektedir. İşçi sınıfı hareketi "Bırakın yılanlar biri birlerini soksunlar" deyip tarafsız bir tavır takınamaz. Böylesine bir tavır Irak halkının şahsında ezilen mazlum uluslara gözdağı vermek isteyen ABD'nin saldırganlığını onaylamaktır. Irak yönetiminin gerçek niteliği gözlerden kaçırılmadan, ABD saldırganlığına karşı durulmalıdır. Türkiye, kendisine biçilen jandarmalık rolünü bu olayda da oynamıştır. Ortadoğuda İsrail ile birlikte halkların tepesine inen bin balvoz görevine

sahip Türkiye'nin Güneyinden kalan uçaklarda bu eyleme katılmıştır. İncirlik üsü bir kez daha Irak halkına bomba yağdırmak için kullanılmıştır. Her fırsatta Bosna-Hersek için "insan hakları" nı sakız edip çiğniyen TC, iki yüzlülüğünü bu olayda da göstermiştir. Dış işleri bakanının ilk açıklamasının mürekkebi kurumadan İncirlikten kalan uçakların Irak'ı bombaladığı Dünya basın ajanslarınca açıklanınca, sahtekarca, "meşru müdafaa" türü açıklamalarla konu saptırılmak istenmiştir. Ancak, Irak halkı, ABD ile birlikte TC'nin bölgedeki niyetlerini ve buna paralel attığı adımları iyi bilmektedir. RSE'nin çöküşüyle birlikte kendisine yeni görevler yüklenen TC, Osmanlı devletinin mirasına sahip çıkar bir politik çizgiyle ABD'nin cephe ilerisinde güvendiği en önemli müttefiğinden biridir. Kerkük ve Musul üzerindeki istekleri de bu bağlamda ele alınmalıdır. Türkiye Irak-Kürdistan yönetimiyle de iyi ilişkiler içindedir. Oluşacak kukla petro-dolar Kürdistan'a her ne kadar karşı çıkıyorsa da, bölgedeki yeni dengeler nedeniyle ABD, TC'yi bu oldu bittiye razı edecek-

tir. Aynı çıkarlar için yola çıkanların iç çelişkileri kolayca çözülecektir. Bugünden bile TC, bölgenin tek hakimi gibi davranmaktadır.

ABD YENİ BAŞKANIYLA BU POLİTİKASINI SÜRDÜRECEK MİDİR?

"68'li yılların geleneğine sahip" bu genç başkan, başkanlığı devralmak için Vaşington'a girerken, ABD gemilerinden Irak üstüne füzele uçuşuyordu. Bu satırların yazıldığı sıralarda bile uçaklar Irak üzerindeki "askeri hedefleri"dövmeye devam ediyordu. Pentagon, ABD için stratejik bir öneme sahip bu saldırının durmasından yana değil. Bir zamanlar Vietnam saldırısını protesto eden "genç başkan"da bu politikanın uygulayıcılarından bidir. Havayı fişeklerin gölgesinde vahşice yapılan bu saldırı onunda bilgisi dahilinde gerçekleşmiştir. Başkanın genç hanımı ise, yaptığı açıklamalarda "Saddam cellatına ders vermektan" bahsediyordu.

Mali-sermayenin tahakküm aracı devletin, hayati çıkarları için kararları zaten bireyler kişisel niyetleriyle vermezler. Niyeti ne olursa olsun (ki yeni başkanın politikası ta başından bu saldırganlığın sürdürülmesi temelindeydi) belirleyici olan emperyalist sistemin çıkarlarıdır. Bunu ne "68'li" değiştirebilir, ne de, ikinci paylaşım savaşının pilotu Bush değiştirebilir. Bu anlamda da, estirilen "banş severlik" rüzgarları başlı başına bir demagojidir. Yeni Dünya Düzeni'nin merkezindeki fikir, uluslararası planda ABD'nin çıkarlarını pekiştirmek olduğuna göre, ha onu Clington, ha Bush savunup uygulamış. Sonuç, halkların göz yaşları üzerine kurulu emperyalist sistemin devamıdır. Vietnam'daki Yankee'lerin girişi de "onları kurtarmaya" yönelikti. Bunun neyle sonuçlandığını halklar iyi bilmektedir. Ülkemizdeki bazı "aydın"ların yeni başkana şapka çıkartması, uşaklığın vardığı boyutları sergiliyor. Onlar, faşist Saddam yönetimine "ders veren" Bush'un yerine B. Clington'u daha kabul edilirdi göreceklerdirdir. Halkların "Komünizm öldü" masalına inanacak durumları yoktur artık. Kapitalist-

emperyalist sistemin vahşi sömürsünü insanlar yaşamlarında çok daha iyi görmekteyler. Onların işçi sınıfı saflarında örgütlenmelerini engellemek her zaman zorla da engellenemez. O halde yapılacak şey, "demokrat" ya da "sosyal-demokrat" etiketli Drakulaların iktidara getirilmesidir. Bütün Medya araçlarının curcunalı bir biçimde lanse ettiği bu "süreç", halkların daha sinsi bir yöntemle köleleştirilmesidir.

ABD'nin bölgesel çıkarları ve uluslararası planda emperyalist Dünya sisteminin çelişkileri Irak'a yönelik saldırıların devamedeceğini göstermektedir. ABD, körfezde, kendisine yönelik hiçbir saldırıya müsamaha göstermeyecektir. Cephe gerilerinde belirecek başka "sesler"i şimdiden susturmak için her şey yapılacaktır. "Hür Dünya"nın hürriyet beğçisi, halkların kanlarını içerek semirmektedir. Şeyhlerin ve kabilelerin gücüyle ayaklarını bastığı topraklardaki "aykırı otlara" karşı acımasızdır. İşte Irak bu gözlemlerin ışığında ele alınmalıdır.

ABD, "Yeni Dünya Düzeni"nin politik manevrası olarak BM'leri sürekli kullanmaktadır. Görünüşte, ABD'nin tek başına girişiminden çok, diğer emperyalistlerce de desteklenen kararlar uygulanmaktadır. ABD, böylece, ön plana çıkarak kendisini teşhir etmekten kurtarmaya çalışmaktadır. Vietnam, Nikaragua vb. örneklerin kötü izleri ABD'nin yüzünden henüz silinmiş değil. Böylesine yeni hatalar yapmak işine gelmediğinden, askeri üstünlüğünü kullanarak, BM'yi ABD çıkarları için karar alan bir parlamentoya çevirmiştir.

Son saldırılardaki bu "birlik" görüntüsü yerini çatlak seslere bırakmıştır. Batılı emperyalist güçler (özellikle Almanya) bu saldırının "gerekçelerini tam anlamış değil". Rusya (temkinli de olsa) bu saldırıların "giderek başka görüntüler veren boyutlara ulaşmış" görerek "Irak'taki Rus vatandaşlarının hayatından endişe" ettiğini söylemiştir. Çin, Güvenlik konseyinin konuyu tekrar ele almasını istiyerek hoşnutsuzluğunu dile getirmiştir. Suriye'nin sert çıkışını yumuşatmak TC

başbakanı Demirel'e düşmüştür.

Emperyalist Dünya sisteminin ekonomik krizi, mali-sermaye güçlerin çok daha sert bir biçimde karşı karşıya getirecektir. Çelişkiler bugün çok daha keskindir. Emperyalist güçler arasındaki savaş manevraları yapılmaya başlanmıştır. Orta-doğu, gelecekteki planların bir parçası olarak Lojistik bir üs biçiminde yeniden düzenlenmek istenmektedir. Çıkarlar en çok burada çakışmıştır. Güçlerin yoğunluğu bu alanda çok daha boyutlu olacaktır. Savaşın bugünden yanına bitmesi bu anlamda olası değildir. Kaldı ki, emperyalist ülkeler Irak'ın içlerinde kendi denetimlerinde yeni etki alanları yaratmanın peşindedir. Kuzeyindeki Kürt yönetimi ile Güneyindeki Şii azınlık varlığını kullanma, önumündeki günlerde yeni çelişkileri beraberinde getirecektir. 42. "genç başkan"ın politikası da bu merkezde olacaktır. Kendisine uzanan "zeytin dalları"nın iyi niyetlerden öteye gidemeyeceği daha şimdiden görülmüştür. ABD, ya varlığını sürdürmek için askeri saldırganlığını sürdürecektir, ya da, diğer emperyalist güçlere bölgeyi terk edecektir. ikincisi mümkün olmadığından, savaşın varlığı bütün ağırlığıyla his edilecektir.

Dünya proletaryası, içinde yaşadığımız günlerin olumsuzluklarını aşmasını bilecektir. Kan zulüm üzerine kurulu emperyalist Sistemin bütün "oluşumlarını" yerle bir ederek, sınırsız ve sınıfsız bir Dünya'nın yaratılmasında çok daha deneyimlidir. Her yıkılan kalenin kendisine bıraktığı tecrübe mirasına sahip oluşunu, özgüllerde devrimle sonuçlandırarak gerçek barışı sağlayacaktır. Halkların kardeşliği temelinde yükselen enternasyonalizm, ML-MZD güzergahında yürüyen işçi sınıfının önderliğinde tesis edilecektir. "Komünizm öldü" demagojisi Ant dağlarındaki kızıl iktidarlara çarpıp parçalanırken, Dünya proletaryasının kalplerinde iktidar coşkularını çağnşturmaktadır. Dünya'daki koşullar yeni 17 Ekim devrimlerinin hazırlıklarını, Pekin'deki kızıl siyasi iktidarlarını bağrında taşımaktadır. Gelecek günler buna gebe. ■

“500 Gün” “İki Anahtar” ve Çıkmazın İçinde Çırpınan Türk Ekonomisi

Kuruluşundan günümüze büyük bir iktisadi buhranın içinde debelenen Türk devleti, emperyalist mali-sermaye kuruluşlarının "reçete"leri ile çıkış yollarını arayarak varlığını sürdürülmüştür. IMF kurmaylarınca Pentagon onayı ile yürürlüğe konan "24 Ocak kararları" da bu derde deva olmaya yetmemiştir. Genelde mali-sermaye büyük bir krizin içindedir. RSE'nin pazarları terk etmesi her ne kadar görece bir "istikrar" sağlamışsa da, emperyalist güçlerin yeni yeni bloklaşma ve çatışmalara yönelmesi, çok daha büyük ve fırtınalı bir krizin başlangıcını oluşturmaktadır. Aşırı kâr hirsının yarattığı anarşik üretim, pazarların sürekli küçülmesiyle üretimin kızışan çelişkisi, sistemin doğal hastalığı olan iktisadi krizi kaçınılmaz kılmaktadır. Emperyalist ülkelerde kısmen hafif gibi görünen kriz, varlığını emperyalizmin işleyişine bağlayarak, genel olarak onun ihtiyaçları doğrultusunda şekillenen iktisadi yapıya sahip yarı-sömürge ülkelerde çok daha ağır ve etkili olmaktadır. Halkın deyimi ile "Avrupa hapşırır-sa, ülkemiz nezle olmakta"dır.

Emperyalist mali-sermaye, askeri faşist darbelerle bir çok yarı-sömürge ülkede benzeri ekonomik "istikrar paketleri"ni devreye sokarak, kendisi için büyük risk taşıyan dönüş yapamayan sermayenin dolaşım yolunu açmaya yönelmiştir. Peryodik aralıklarla gündeme gelen kriz ve askeri darbeler furyası, bir çok ülkede benzer yönetimlerin işbaşına gelmesini beraberinde getirmiştir.

İşte ülkemizde de 12 Eylül faşist askeri darbesiyle desteklenen "24 Ocak kararları" bu genel politik yapılanmanın bir sonucudur. "serbest pazar ekonomisi" adıyla methiyeler düzülerek halka sunulan bu "paket"nin içinde nelerin yer aldığını 11 senelik süreçte halkımız yaşayarak öğrenmiştir. İşte bu paylaşılmayan "serbest pazar ekonomisi" ve Fridmancı iktisadi politika, en küçük iktisadi ve demokratik hak ve talebin dipçiklerle bastırılması sonucu "başarılı" olabilmektedir. Tek rakamlı enflasyonu iki ve giderek üç rakamlı hale getirmenin başansıdır bu. Devlet eliyle emekçilerin soyulması için körüklenen enflasyondur bu başarılı politika.

24 Ocak Kararları Neyi Hedeflemişti?

Bilindiği gibi, 12 Eylül öncesi ülkemizde sınıf mücadelesi geniş kesimi kucaklayarak, egemen güçleri tehdit eder boyutlara ulaşmıştı. Geniş yığın-

lar bir çok ekonomik ve demokratik talebini bizzat mücadeleye katarak elde etmeye başlamıştı. İçte yönetsel istikrarsızlık, büyük kamu borçları, sürekli yükseliş gösteren enflasyon ve tükenen döviz rezervleri. Devlet meşhur "yetmiş sente muhtaç" hale gelmişti. Diğer yandan uluslararası planda emperyalist güçler arasındaki çelişkiler kızışmakta, İran'ın kaybedilmesiyle birlikte bölgede ABD büyük bir güç yitirmekteydi. İşte bu dönemde 2. MC tarafından gündeme alınan "istikrar paketi" (diğer adıyla 24 Ocak kararları) halkın tepkisiyle geri tepmişti. Egemen güçler önemli ölçüde sarsılan devlet otoritesini tesis etmek ve kararları pratiğe uygulamak için askeri-faşist darbeyi tezgahladılar.

Bu paket, parasal önlemlerle ekonomiyi yönlendirmeyi hedeflemiştir. Piyasadaki dengeler parasal önlemlerle sağlamaya çalışılmıştır. Serbest bırakılan sektörler arasında rekabetin zeminini oluşturmak için sıkı para politikası düşünüldü. Altın fiyatları serbest bırakılarak esnek Kambiyo kurları uygulandı. Merkez Bankası para arzını kısırarak, diğer bankaları denetim altına almaya çalıştı. Bankaların merkez bankasına yatırdıkları mevduat munzam karşılıkları arttırılırken, bu karşılıklara verilen faiz oranları düşük tutuldu. Vergi tahsilat oranı arttırılırken, maaş ve ücret oranları düşürüldü. Bu yolla maliyet düşürülürken, ihracat arttırmaya yönelindi. Artan işsizlik serbest bir emek piyasası oluşturdu. Böylece YHK kanalıyla ücretler denetim altına alınmaya çalışıldı.

Ne varki, üretimde sağlanan bu ucuzluk, iç piyasada pahalılığı körüklemiştir. Bu körükleme ihracata görece bir ucuzluk sağlamışsa da, gelinen aşamada bu yöntemde işlevini yitirmiştir. Ayrıca, IMF, ithalat ve ihracat üzerindeki denetimi kaldırarak, serbest kur adıyla milli paranın ABD doları karşısında sürekli devalüe edilmesini dayatmıştır. Ayrıca, KİT'ler büyük bir özelleştirme programıyla haraç-mezat mali-sermaye kuruluşlarına satılmıştır. Böylece, KİT'lerin sürekli borçlanmayla ekonomi üzerindeki etkisi giderilmeye çalışılmıştır.

Bu modelin uygulandığı ülkelerde, dış borçlar sürekli katlanmış, cari işlem hacimlerindeki açıklar büyümüş, başta alınan borçlarla sağlanan ihracat fazlalığı emperyalistlerin cebine gittiğinden, enf-

lasyon inmediği gibi, bütçe açıkları da kapanmamıştır. Bizim bu modeli geniş bir biçimde ele alıp irdelememizin nedeni on yıldır ülkemizde uygulanan "çözüm paketi"nin iflasını ve her derde deva "serbest pazar ekonomisi"nin ne menem bir şey olduğunu ortaya koymak içindir.

24 "OCAK KARARLARI" NIN SONUÇLARI

İktisadi krizin hafif olduğu emperyalist-kapitalist ülkelerde enflasyon oranı genelde % 5'leri geçmez. Bu oran artarsa, sıkı önlemlerle sorunun üstesinden gelinmeye çalışılır. Krizin en ağır olduğu 73 yılındaki petrol krizinde bile bu rakam % 10'u geçmemiştir. İngiltere gibi enflasyonun yüksek olduğu emperyalist ülkelerde bu oran çabuk aşağıya çekilerek, kriz geçici olarak atlatılmıştır. Türkiye'de ise, emperyalizme bağımlı iktisadi yapı sürekli yüksek bir enflasyon hastalığının pençesi altındadır. Ekonominin en istikrarlı olduğu dönemlerde bile, enflasyon % 20'lerden aşağıya düşmemiş, büyüme oranı % 5-6'yı geçmemiştir. Son yıllarda ise, enflasyon % 60'lardan aşağıya düşmemiştir. İşte konuya ilişkin veriler,

	Yıllık Enflasyon	GSMH (büyüme oranı)
1963-67 (1. Plan dönemi)	% 5.2	% 6.6
1968-72 (2. Plan dönemi)	% 11.2	% 7.1
1973-77 (3. Plan dönemi)	% 21.6	% 6.4
1978 (ara yıl)	% 43.8	% 3.9
1979-83 (4. Plan dönemi)	% 53.8	% 2.1

(World Development Report, Dünya bankası 1989 sf. 63. Aktaran O. Ulagay)

Görüldüğü gibi, enflasyon ve düşük büyüme hızı TC'nin yeni yeni karşılaştığı bir olay ve hastalık değil. Dahası, 24 Ocak kararlarında bu kötü gidişatı iyiye çevirecek bir yenilik getirmemiştir.

1980'li yıllara gelindiğinde bir çok olumsuzluk ve enflasyonun baskısı, yeni "önlemleri" zorunlu kılmıştı. Şikago Üniversitesi'nde ekonomi profesörü olan Milton Friedman'ın sunduğu yeni "önlemler" bir anda kurtuluş umudu görünerek benimsendi. İMF, bir dizi kredi anlaşmasının yapılabilmesi için bu modelin bütünüyle uygulanmasını şart koşmuştu. ancak, yukarıda da belirttiğimiz gibi, bu "paket" in uygulanabilmesi askeri bir darbenin gölgesinde mümkündü. İşte 12 Eylül Askeri-Faşist darbesi bu şartlarda tezgahlanarak gündeme getirildi.

Darbenin ertesinde emperyalist-mali sermaye kuruluşlarının musluklarından krediler akmaya başladı. Görece gündeme gelen "düşük enflasyon" ve "rekord düzeyde gerçekleşen" büyüme hızı yerine çok çabuk büyük krizlere bıraktı. Enflasyon iki sene içinde katlanarak yükseldi. "demokrasiye geçiş" programı çerçevesinde yapılan ilk "özgür seçimler" de ANAP ve kararların mimarı Özal iktidar koltuğuna oturtuldu. Böylece enflasyon % 10'ların altı-

na düşürülecek, büyüme hızı artırılacak ve Türkiye süper bir güç olacaktı. Devrimci mücadelede barutu tükenmiş bir çok "aydın" ve "ilerici" bir anda en hızlı "piyasa ekonomisi" cisi kesilerek, egemen güçlerin cephesinde yerlerini aldılar. Onlara göre, emperyalizm kapitalist üretim ilişkisini geliştirecek, feodal kırıntıları tasfiye ederek, üretici güçleri geliştirecek, bunun sonucu nicel bir güç haline gelecek proletarya sosyalist devrim programı ile iktidara yöneltilenekti (!). Troçkizmin ülkemizdeki maskeli ödelek takipçileri (Açıktan Troçkizmi savunacak dirayetten bile yoksundular) legal dergilerin de bu sorunu çokça "tartıştı"lar. Peki Friedman'cı bu politikanın sonuçları nasıl planlanmıştı.

Yarı-feodal geri bir tarım ülkesinde böylesine politikalar, (burjuva iktisatçıların bile itiraf ettikleri gibi) en başta adaletsiz bir gelir dağılımına neden olur. İthal malı sanayi ürünlerine yönelik talepler bilinçli bir biçimde körüklendiğinde, ithalata dönük atılımlar desteklenir. Ve böylece ithalat turmandırılır. Ki, istenen bu yolla pazarların bu ülkelerde genişlenmesidir.) Bu da, (yapısından kaynaklanan) tarıma dayalı ihracat gelirlerinin, ithalat giderlerini karşılamaya dönüşür. Dahası, bu modelle, sanayi-

leşme (!) iç talebi karşılamaya dönük üretimle sınırlandırılır. Böyle bir durum (mevcut sanayi'nin) ara malları ve serbest bırakılması, (emperyalist mali sermaye kesimlerinin dayatması sonucu) büyük oranda ithalat talebi yaratan bir sektör doğurur. Girdileri büyük oranda ithal malı olan böyle bir sektörün ihracat yönü giderek azalır. (Bunu daha sonra ver-

receğimiz verilerde çok daha net görmek mümkün.) Bu da giderek katlanan birdiş borç yekünü ve iç bütçe açığı doğurur. İşçi dövizleri ve turizm gelirleri bu açığı kapatmaya yetmediğinden, yeniden mali-sermayenin kapısı çalınarak borç alınmaya gidilir. Doğal olarak düşük bir seviyede bulunan üretim, pahalı bir biçime bürünür. Sanayi örgütlenmesi, sürekli pahalı üretim yapan ve enflasyonu besleyen bir yapı halini alır. Baskılarla, sıkılan kemerlerle bir türlü % 25'lerin altına inmeyen enflasyon ve % 6'ları geçmeyen büyüme hızı elbette kapitalizmi geliştirmez. Bırakalım geliştirmeyi, milli burjuvazinin cuzi biçimde örgütlü kesimlerinin bile yok olmasını beraberinde getirir. Emperyalist mali-sermayenin borçlarını ödemeye yönelik bu program, İMF kurmaylarının kaleminden çıkarak, geri ülkelere dayatılmaktadır.

"500 GÜNDE" ENFLASYON İNER Mİ?

Yazımın başında geçmişi irdeleyerek, enflasyon illetinin bugünkü iktidarların bir günahı olmadığını ve bunun sistemle bütünlüklü bir yapı oluşturduğunu vurguladım. Dahası, mevcut iktisadi yapının bu hastalıktan bu "reçete"lerle kurtulamayacağını ele

aldım. Bugünde durum aynıdır. 80'li yıllarda yeni bir dönem ve başlangıç gibi gösterilen bu devrenin, uzantılarının da aynı yolda yürüdüklerini belirtmiyim. Sorun salt enflasyonun yüksek ya da düşük olması değildir. Sorun bir bütün olarak uygulanan iktisadi politikanın "500 gün"lerle düzelmeyeceğidir.

Her şeyden önce, **enflasyon adı konmamış vergidir. Devlet bu yolla yeni girdiler elde ederek, mevcut krizden kurtulmaya çalışır. Küçük tasarruf mevduatları adı konmamış bir biçimde vergilendirilmiş olur. Bu politika bizzat egemen güçlerin bilinçli bir biçimde uygulamaya koydukları bir soygun politikasıdır. İç borçlanmaların yoğunluğu ve süpekülatif alanlara yönelik yatırımlar bunu zorunlu kılar. İşte bu nedenle, enflasyon bilinçli bir biçimde yüksek tutulur. Aşağıya çekme vadeleri ise, halkı uyutmaktan öteye geçmeyen birer demagojidir.** Bu anlamda da, enflasyonun aşağıya çekilmesi için "sarf edilen çabalar" basit birer aldatmacadır. ANAP iktidarı bu yolu nasıl bilinçli bir biçimde seçmişlerse, Tansu hanımın DYP-SHP birlikteliği de bu yolu seçecektir. Seçilen "paracı politika" terk edilmediği sürece de bu böyle sürüp gidecektir. Egemen güçlerin "istikrarlı dönemler" dedikleri yıllarda da değişen bir şey olmamıştır.

ANAP iktidarının yerini DYP-SHP birlikteliğine bırakmasının ertesinde estirilen iyimser havalara kısa sürede yerini gerçeklere bıraktı. Artan bütçe açığı, yükselen enflasyon ve dış ticaret açığı katlanarak varlıklarını sürdürdü. Kamu harcamalarının en yüksek kesimini savunma alırken, halkın en temel haklarından biri olan sağlıklı yaşam "Allaha havale" edilerek, sağlık harcamaları için ayrılan pay en düşük seviyelerde tutuldu. İç borç hacmi TC tarihinde rekor düzeyde gerçekleşti. İşçilerin ve diğer emekçilerin milli gelir içindeki harcama payları sürekli düşük tutulurken, toplanan vergilerin büyük bir kısmını, iç borçlanma faizlerini karşılamak için tefeci sermaye kesiminin ceplerine aktı.

Tek tek ele alalım,

TC, kuruluşuyla birlikte egemenliğini sürdürmek için güçlü bir ordu oluşturmaya özel bir önem vermiştir. Osmanlı devletinin saldırgan ve yayılmacı geleneğinin üzerinde şekillenen TC, güçsüz iktisadi yapısından kaynaklanan demokratik istemlere karşı hoş görüzlüğünü tarihin her devrinde feodal cebirle göstermiştir. ikinci paylaşım savaşının ertesinde oluşan yeni Dünya'da emperyalist ABD'nin ileri bir karakolu olarak görev alan TC egemen güçleri, bütçelerdeki aslan payını sürekli savunmaya ayırdılar. "komünizm geliyor"ların revaçta bir tehdit unsuru olduğu 1950'li yıllara bütçedeki savunmaya ayrılan oran % 38'lere kadar yükselmişti. Bütünyle içteki halk muhalefetinin şiddetle bastırılması görevi üzerine inşa edilen TC

ordusu, halkın ellerinden aldıkları değerlerini tüketen bir kuruma dönüştürülerek günümüze değin getirildi. Her ne kadar 1982 yılında bu oran % 17 gibi düşük gösterilse de, anılan yılda oluşturulan Savunma Sanayiini Destekleme ve Geliştirme Fonu ile bu oran aslında çok daha yüksek orandadır. Zira savunma bakanlığına bağlı olan bu Fon'da yapılan harcamalar bütçe içinde gösterilmiyor.

Savunma Bakanlığı'na bütçeden ayrılan pay (%) (yıllara göre dağılımı)

1940	1953	1961	1965	1970	1975	1980	1981	1982	1991	1992
28.9	37.5	24.4	25.1	17.3	23.4	18.9	16.6	16.9	14.3	16.7

Kaynak: Maliye ve Gümrük bakanlığı bkz. EP Aralık-Ocak'93

Yukarıdaki verilerle de çok açık bir biçimde görülen savunmaya ayrılan yüksek pay, "Demokratikleşme" vaadiyle iktidar koltuğuna oturtulan DYP-SHP döneminde de olduğu gibi korunmuştur. Dahası, bir çok silah alımıyla ilgili ihale ve giderler Genel Kurmay başkanlığı'nın denetimi ve insiyatindedir. Bütün bunlar ortadayken, "500 günde enflasyonu indireceğiz" demek demagojik bir seçim yatırımı değil de nedir. İç borç ödemeleri esas alınarak (siz tefecilerin cebine inenleri anlayın) hazırlanmış bu yamalı bütçeyle mi enflasyon iner.

EĞİTİM

Bütçe gelirlerinin dörtte birinin Düyun u Umumiye borçlarına gittiği 1940 yılında bütçeden eğitime ayrılan pay yüzde 6.6 oranında idi. Bu oran artan nüfusa paralel 1953 yılında yüzde 15'e çıktıysa da, ANAP iktidarı döneminde bu oran azalarak (ki nüfus oranı sürekli arttı) yüzde 11.3'e kadar düşürüldü. Her konuşmalarında "kalkınan Türkiye'nin genç aydınları" edebiyatı yapanların sahtekarlığı bu alanda da bariz bir biçimde ortaya çıkmıştır. 92 bütçesinde bu oran yüzde 14 olarak ön görülmüştür. Savunmaya ayrılan payın yarısı kadar bile eğitim harcamalarına ayrılmamaktadır. Tek tip öğrenci yaratarak, devletin faşist propagandasında borazancılık görevi verilenlere bile ayrılan payın bu kadar düşük tutulması elbette rastlantı ya da unutkanlık değildir. Egemen güçler 12 Eylül öncesi öğrenci kesimindeki anti-emperyalist duyguların kabarışını ve maddi güce dönüşlerini bizzat yaşayarak öğrendiler. Halkımızın bağrında çıkan yiğit gençliğimizin 6. filo ya karşı mücadelesi daha hafızalardan silinmemiştir. Böylesine tehlikelerle dolu bir alana büyük yatırımlar yapmak işlerine gelmemektedir. "insanca yaşam"ı parola olarak kullanıp iktidar koltuğuna oturanların YÖK yasasına bile değinmemeleri boşuna değildir.

Milli Eğitim Bakanlığına Bütçelerden ayrılan Paylar (%) (yıllara göre dağılımı)

1940	1953	1961	1965	1970	1975	1980	1981	1982	1991	1992
6.6	14.9	15	16	16.9	18	14.4	13.2	13	14.7	14

Eğitime y6nelik yatırımların azlığı yanında, bu olanaktan yararlanan kesimler bile azınlıktır. emekçi kesimlerin bağrından çıkmış bir 6ok kişi eğitim olanaklarından yararlanmadan kendisini sokakta bulmuştur. Bu konuda TC- uluslararası planda bile 6ok geri bir seviyededir. Kişi başına eğitim harcamalarında T6rkiye, Hindistan ile aynı seviyededir.

gulanmaya konulan programlar sonucu bu oran y6zde 6çlerin altına d6řt6. Son yıllarda bu oran KIRK YIL 6NCESİNİN ORANINDADIR. (Artan

Sağlık Bakanlığının b6t6esinin oranı (%) yıllara g6re dağlımı

1940	1961	1970	1975	1980	1982	1990	1991	1992
3.0	4.3	3.7	4.0	4.0	2.9	3.1	3.0	3.1

Kaynak: Maliye ve G6mr6k Bakanlığı, yıllık 1992

Kişi başına eğitim harcamaları (%) (1000 6zerinden)

1987 yılı JAPONYA	950
1987 yılı ALMANYA	810
1987 yılı İTALYA	532
1987 yılı İSPANYA	234
1987 yılı G. KORE	119
1987 yılı YUNANİSTAN	106
1987 yılı T6RKİYE	74
1987 yılı TAYLAND	73
1987 yılı HİNDİSTAN	69

Kaynaklar: D6nya Bankası, T6SIAD, Millî Eğitim Bakanlığı EP, sayı. 5

G6r6ld6đ6 gibi, yeni "d6nemde"de değişen bir şey olmamıştır. "irfan ordusu" yetiştirmeyi pogramından hi6 eksik etmeyen TC devleti, son yıllarda "irfan ordusu" yerine avcı birlikleri kurarak ger6ek niyetini bir kez daha g6zler 6n6ne sermiştir.

SAĞLIK

6ayları h6p6rdeterek, "az radyasyon sağlığa yararlıdır" diyen bir cumhurbaşkanı'nın bulunduğu bir 6lkenin y6netiminde sağlıklı bir sağlık politikasını beklemek başlı başına "abes ile iştigal"dir. 6ernobil faciasının yarattığı etkilerin her ge6en g6n netleştiği g6n6m6zde, b6lgesel ziyaretler ve "Radyasyonlu Fındıkları onlara yedir-dik" (eski SB kastediliyor) gibi ırk6ılık kokan deme6ler bu politikanın doğal sonucudur. İnsanların hastanelerde rehin alındığı T6rkiye'de Yeşil Kart uygulaması ise, uzun yıllardır bu konudaki halkın biriken tepkisini oy mecrasına akıtmaya y6nelik bir adımdır. Uzun yıllar uluslararası kuruluşların T6rkiye'ye ilişkin raporları hasır altı edilerek, "Kalınan T6rkiye" masalları okundu. 6ocuk 6l6mlerinin oranı bile saptırılarak, pembe tablolar 6izildi. "şeffaf y6netim" in "En Demokrat" bakanı sağlık bakanı'nda bu mirasa sahip 6ıkararak, Radyasyon ger6eğini gizlemektedir. TC'nin kuruluşundan g6n6m6ze b6t6esinden sağlık harcamaların ayırdığı en y6ksek oran 1950'li yıllarda ger6ekleşmiştir. Bu d6nemde b6t6edeki oran y6zde 54'lere kadar y6kselmişti. ANAP iktidarının "6zelleştirme" adıyla uy-

n6fus g6z 6n6ne alınırsa bu oranın 6okdaha d6ř6k kaldığı kendiliğinden ortaya 6ıkar.) Yeşil Kart uygulaması da bu sonucu değiştirmemiştir.

6lkemizde b6y6k bir kesim sağlık şemsiyesinin dışındadır. D6nya Bankası i6in T6rkiye'de bir araştırma yapan Hacettepe 6niversitesi Sağlık İdaresi Y6ksek okulu 6đretim 6yesi, Do6.Dr. Mehmet Tokat şu sonu6lara ulaşmıştı. Sağlık i6in T6rkiye b6t6esinden ayrılan paranın oranı bir 6ok geri Afrika 6lkesinin gerisinde. Bu oran bir 6ok batlı 6lkede y6zde 13-15'lerdeyken ve Afrika'nın bir 6ok 6lkesinden bu oran y6zde 6 iken, T6rkiye'de bu oran y6zde 2.9'u ge6miyordu. Yıllık sağlık harcaması, gelişmiş emperyalist 6lkelerde 1500-2000 dolar arasındayken, T6rkiye'de bu rakam 38 dolar kadardı. T6rkiye'de 10 bin kişiye 24 yatak, bir hekime 1250 hasta d6şmektedir. Bebeklerde 6l6m hızı binde yetmiş civarındadır. Bu rakam OECD 6lkelerinin iki katıdır. (Kaynak: Cumhuriyet, 12 Mart'91) bu ger6ekler ortadayken, ciddi bir sağlık politikasından s6z edilebilir mi?

Kişi başına sağlık harcamaları (%) 1989 1200 dolar 6zerinden

ALMANYA	1084.9	1200 Dolar 6zerinden,
İTALYA	818.4	
ABD	620.4	
İSPANYA	400.0	
G. KORE	14.6	
TAYLAND	11.3	
KENYA	8.4	
T6RKİYE	9.4	
HİNDİSTAN	1.6	

Kaynak: D6nya Bankası , T6SIAD, EP. sayı. 2

Son yıllardaki fonların desteği ise, yalandan 6teye gitmemiştir. "Allaha emanet" edilen halkımızın sağlığı işte bu ger6ekleri projekt6rleri altında daha net g6r6lecektir. "iki anahtar"ın g6n6m6zdeki yansımaları bu rakamlarla daha iyi anlaşılır.

(Devam Edecek)

Silahların Gölgesinde Sunulan "İnsani Yardım", Emperyalist Zebanilerin Gerçek Niyetini Gizlemeye Yetmez.

Bilindiği gibi, uzun bir süre "tartışıldıktan" sonra, Somali'deki açları kurtarmak için askeri operasyon başlatıldı. TV'lerde gösterilen "eli silahlı çeteler", bir deri bir kemik kalmış "bahtsız çocuklar"ı kurtarmak için silahsızlandırılarak, "tarihte ilk kez açlığı durdurmak için" "BM askeri operasyonu" amacına ulaştırılmaya çalışıldı. Açlığın ve yoksulluğun suçlusu kendileri değilmiş gibi, askerler halka şirin gösterilmeye çalışıldı. Emperyalizmin merhameti Somali'de adeta göz yaşartacak boyutlara ulaştı.

AÇLIĞIN SEBEBİ EMPERYALİST SÖMÜRÜDÜR

Kapitalist-emperyalist sistem saltanatını mazlum halkların alınterini üzerine inşa ederek geliştirdi. Serbest rekabetçi dönemde misyonerlerin bayrağı altında Afrika kıtasının ormanlarında boy gösteren beyaz adamın düştüğü tek şey vardı, o da, kapitalist üretimin kesintisiz sürdürülmesi için yer altı ve yer üstü zenginlik kaynaklarıydı. Elmas madenleri yağmalandı, petrol yatakları yağmalandı. Altınlarına el kondu, uranyum ve krom gibi madenleri yok pahasına ellerinden alındı. Kömür ocakları kara derili insanların alın terleriyle iyice karardı. Kâr uğruna insanlar yurtlarından edilip köle olarak pamuk tarlalarında çalıştırıldı. İşte bu kimliği bilinen beyaz adam bugün "dost" ve "yardım sever" elini uzatıyor.

Veriler, günümüzde otuz milyon çocuğun açlıktan ölümle

burun buruna yaşadığını gösteriyor. Her yüz çocuktan 13'ü yeterli beslenmemekten daha bir yaşına varmadan ölüyor. UNICEF'in açıklamalarına göre bu çocuklara gereken para 9 milyar dolar. Halbuki emperyalistler her saat için günümüzde 17 milyar dolar harcamaktadırlar. Yani bir saat silah için para harcamasalar bu insanların ölümü engellenecek. Diğer yandan 9 milyar dolar ABD'deki harcanan yıllık içki parası. Almanların bira parası, Japon iş adamlarının konuklarını ağırlamak ve kendi eğlenceleri için ayırdıkları paradan bile az. Diğer yandan, her Somalinin evinde bir veya iki silahi olduğu söyleniyor. Bu silahlara harcanan paralar da emperyalistlerin cebine indiğine göre, aç insanları kurtarmak için girilen "insani amaçlı askeri operasyon" bir palavra olmaktan öteye gitmemektedir.

Somali stratejik konuma sahip bir ülkedir. Süveyş kanalı ile Akdeniz'in Hint denizine bağlandığı yerde bulunuyor. Ayrıca petrol geçiş yolunun ve Akdenizi tümünden denetleyerek kısa yoldan Hint denizine inilecek bir yolun hancısı. Buraya askeri alanda sahip olmak, genelde Afrika'daki bir çok ülkeye askeri müdahale yapabilmeyen en iyi yoldur. Bölgedeki etnik sorunların giderilerek daha istikrarlı bir alan haline getirme istemleriyle birlikte ele alınan askeri işgaller, emperyalistler arası çelişkinin giderek sertleşmesine paralel artmıştır. Sırada, Mozambik, Angola, Etopya gibi ülkeler vardır.

BM ADIYLA ABD ETKİNLİK ALANLARINI GENİŞLETİYOR

Wietnam deneyi ve günümüzdeki emperyalist güçler arası dengeler ABD'nin tek başına askeri işgallere yönelmesini güçleştirmiştir. Yer kürenin bir çok alanında hakimiyetini perçinlemek, RSE'den boşalan pazarlara askeri üstünlüğü sayesinde sahip olmak isteyen ABD, "Yeni Dünya Düzeni" adıyla geliştirdiği propaganda ve yeniden yapılanma siyasetiyle sahnede boy gösteriyor. Irak'ın Kuveyt'i işgalini bahane ederek Ortadoğudaki stratejik öneme haiz körfeze yerleşen ABD, halklar nezdindeki kötü imajını düzeltmek için Birleşmiş Milletler barış gücü yaftasıyla hareket etmektedir. BM'nin Güvenlik Konseyi şimdilik ABD'nin direktifleriyle hareket eder konumdadır.

Somali'ye askeri operasyon da bu politikanın ürünü olarak ele alınmıştır. Gerek Hürmüz boğazının stratejik önemi ve gerekse de Afrika'yı Ortadoğu'dan ayıran Kızıl Deniz ve Süveyş kanalının önemi, ABD'yi bu bölgelerde daha aktif olmaya yöneltmiştir. Açlık bahane edilerek bölgedeki denetimi sağlamlaştırılmak istenmektedir. ABD, aynı zamanda, iç savaşla merkezi yapısı bozulan Somali'yi tekrar güvenilir kılmak için de bu operasyona gerek duymuştur. Tek başına buna yeltenmesi, emperyalist güçler arası çelişkiyi kızıştıracağından mümkün olmamıştır. Fransa'yı ve Almanya'yı da yanına almak zorunda kala-

rak operasyona "ortak" görüntüsü kazandırılmıştır.

Fransa'nın Afrika'daki askeri gücü birinci ve ikinci emperyalist paylaşım savaşının öncelerine dayanmaktadır. Çad, Guyana

ve Kamerun'da askeri bir üstünlüğe sahip Fransa, diğer ülkeleri denetlemek için buraları üs olarak kullanmaktadır. Özellikle bir çok Afrika ülkesinin resmi dili bile Fransızcadır. Diğer yandan ABD'nin tek başına bölgede etkinlik kurmasını istemeyen Fransa'da aynı kartı oynamaktadır. ABD'nin her operasyonunda ikinci büyük güç olarak yer almaktadır. Bunun açık mesajı,

"Senin çevirdiğin entrikaları ben de çeviriyorum. Oyunundan haberim var. Ona göre davran" dır. Aynı zamanda Fransa, gelecekte daha da kızışacak çelişkileri gördüğünden o da kendisi için stratejik öneme sahip alanlarda söz sahibi olmak istemektedir. Hatırlanacağı gibi, ABD büyük bir güçle Körfeze yüklenirken Almanya başta olmak üzere, diğer emperyalist güçler yuttukları Varşova paktı ülkelerinin pazarlarını hazım etmeye çalışmaktaydılar.

ABD'nin buna misilleme olarak petrol geçiş noktalarını tek başına denetlemeye kalkışması Fransa'nın atağa geçmesini dayatmıştı. Japon emperyalistlerini n bile ABD ile açıktan çatışması, gelecek için bölgedeki geçiş noktalarının önemini artırmaktadır.

Kürt sofrasına buyur edilen emperyalist güçlerin yekpare olmadıkları ve ilk fırsatta birbirlerini boğazlayacakları daha başından bellidir. Aynı ayrı hedefler ve niyetler için biraraya gelirken bile, birbirlerinin hareketlerini kontrol etmeden de duramazlar. Bunlardan biri de büyük bir emperyalist güç haline gelen Almanya'dır. Almanya, RSE'nin etkisizleştirilmesiyle boşalan pazarlardan en çok payı alan güçtü. Tam bu sırada Körfez sa-

vaşının başlaması, hazırlıksız yalanan Almanya'yı bir süre sesiz bir politika izlemeye zorladı. Diğer yandan, Balkanlarda Hırvatistan, Slovenya ve Avrupa'da, Polonya, Çekoslovakya ve Macaristan gibi ülkeler üzerinde etkinlik kurmaya çalışırken bu olayın meydana gelmesi işine de pek gelmedi. Ancak, Somali örneğinde olduğu gibi Almanya artık "Geleneksel" politikasını terk etmektedir. (Anayasa'da mevcut bulunan yabancı ülkelere asker gönderme yasağını meclis kaldırarak gelecekte Almanya'nın daha aktif bir politika belirlemesinin zeminini yaratmıştır) Almanya'da Somali'ye asker gönderme kararı almıştır. Almanya'da artık kızışan çelişkilerin bir tarafı ve askeri çözümlerin dayatılmasında adaydır. Somali, ABD ve Fransa için ne anlamlar içeriyorsa, Almanya için de aynı anlamlar içermektedir. Emperyalist soyguna kılıf olarak Almanya'da artık "insanlık için" i kullanacaktır.

Görüldüğü gibi, hepsi kendi çıkarları için bölgede toplanmış bu zebaniler sürüsünün, "İnsanlığın kurtarılması" ile uzak yakın ilişkileri yoktur. Kendi emperyalist sistemlerinin bir ürünü olarak yaşanan açlığı bile pis emelleri için kullanmaktadırlar. Açlığın ve sefaletin tek suçlusu onlardır. Yıllardır mazlum halklara karşı her türden zorba yöntemleri kullanarak onları köleleştirmek isteyenler onlar değil mi?, Angola'da, Zimbabve'de, Mozambik'te, Etopya'da ve Çad'da akan kanların sorumlusu onlar değil mi? Vietnam, Kamboçya, Eritre vb. yerlerdeki uyanışlar onların silahlarıyla bastırılmadı mı? Peru'da çocuk ölümleri daha mı az? Brezilya'da çocuklar gündüz gözüyle polis tarafından katledilmiyor mu? Peki buralardaki "Çeteler" i koruyanlar kim? Kendileri değil

mi? ABD kendi ülkesinde yaşayan ve çoğunluğunu siyahların oluşturduğu yoksulluk sınırının altındaki 4 milyon insanın sorumlusu değil mi?

Açıktır ki, amaç "aç insanları kurtarmak" değildir. Emperyalistler arası çelişkilerin kızışmasına paralel gündeme gelen birbirlerini sınama ve gelecekte daha emin bölgeler elde etmektir. Somali gibi ülkelerdeki otorite boşluğunun tehlikesini bertaraf ederek alana yerleşme isteği, "aç insanlara yardım" gibi masumane taleplerle perdelenmektedir. Kaldı ki, açlığın yaygın olduğu tek Afrika ülkesi Somali de değildir. Çad'da da binlerce kişi açlıktan ölmektedir. Etopya'da da aynı sorun vardır. Kenya'daki mülteci kamplarında günde binlerce insan açlıktan ve hastalıktan ölmektedir. Oralara niye "insani yardım" yapılmamaktadır? El-Salvador'da yoksulluktan ölen çocukların sayısı daha mı az? Silahların gölgesinde yapılan yardımların inandırıcılığı bu anlamda da kalmamaktadır. Tek amaç, bölgeye yerleşerek döneme göre yapılanmaktır.

SOMALİ'DEKİ TOPLUMSAL KATMANLAR VE ETKİNLİKLERİ

Somali uzun yıllar çeşitli emperyalist güçlerin bir sömürgesi olarak varlığını sürdürdü. Habeşistan (Etopya) sınırları içinde uzun yıllar Osmanlı imparatorluğunun etkisi altında kalan ülke, İngiliz ve İtalyan sömürgelelerinde denetim altına alındı. Bugün bile ülkede "İngiliz Somali'si" ve "İtalyan Somali'si" diye bölgeler mevcut. İkinci Dünya savaşınınertesinde İtalya'nın bölgeyi terk etmesiyle "bağımsızlığına" kavuştu. Kruşçev revizyonistlerinin iktidarları

döneminde RSE'nin askeri üssü haline gelen Somali, Eritre sorunu yüzünden Etopya ile arası açılınca, batılı güçlere sırt dayamaya başladı. Çok geri bir iktisadi yapıya sahip Somali'de insanların büyük bir bölümü kırsal alanlardaki aşiretlerin denetiminde. Somali adeta Aşiret beyliklerine bölünmüş durumda. Silahlı güçleri de bulunan aşiretler birbirleriyle savaşarak etkinliklerini genişletmeye çalışmaktadırlar. Adına "Ker" denen aşiretler ataerki bir yaşam tarzına sahipler. İslamiyetin de etkisiyle, bu, çok daha sıkı bir biçimde korunmuş. Yerel otoriteler biçiminde görünen aşiret reisleri, aynı zamanda birer savaş ağası konumunda. Kenya üzerinden getirilen uyuşturucu bu ağalarca denetlenmektedir. Durum böyle olunca da, merkezi temelde örgütlenmiş bir devlet yapısından bahsetmek mümkün değil. Polis birlikleri bile "Ker"lerden oluşmakta, ülkenin kuzey batısı Somaliland adıyla ayrılarak, "bağımsız" bir devlet ilan etmiş durumda.

Ülkenin yönetiminde söz sahibi bulunan en büyük üç aşiret şunlardır: Darood, İrir ve Sabb. Bu aşiretlerin siyasal örgütlerini ise, SDM (Somali Demokratik Hareketi), SNG (Somali Ulusal Cephesi) ve SNA (Somali Ulusal ittifakı) oluşturmaktadır. Bunun yanında Aşiretler içindeki kabilelerin de gerek askeri ve gerekse de siyasi kuruluşları mevcut. Şu an ülkedeki etkili güçleri; Muhammet Ferrah Aidid önderliğindeki SNP ve devrik lider Siad Barre'nin damadı tarafından kurulan USC dir. Aralarındaki savaş halen devam etmektedir. ABD, ülkenin zengin Uranyum madenlerine konabilmek için Aldidi'nin yerine iş adamı Osman Ato'yu getirmeye çalışmaktadır. Osman Ato'nun ABD ile uzun yıllara dayanan

ilişkileri vardır. RSE'nin 1973 yılına kadar etkinliği döneminde bile Osman Ato, ABD'nin ülkedeki dayanaklarından biriydi. Osman Ato aynı zamanda ülkedeki en etkin ve tek konsersiyumu olan Conoco Petrol Şirketi'nin de başı. Merkezi devletin örgütlenmesi ve bölgedeki stratejik konuma sahip bu ülkenin ABD'ce bir saldırı üssü haline getirilmek istenmesi, zengin petrol yataklarının halen çok büyük rezervler içermesi, ABD'nin "insani yardım"ındaki en önemli etken. Bilinçli bir biçimde körüklenirilen feodal çelişkileri dayanak yapan ABD, ülkede kalıcı olmak amacındadır.

Uzun yıllar İngiliz ve İtalyan emperyalistlerine karşı mücadele ederek bağımsızlığına kavuşmuş Somali halkı, Yankee emperyalistlerini de hak ettikleri yere gönderecektir. Anti-emperyalist geleneğine bağlı Somaliler işgalci güçlerin yeni maskesini de yırtacaktır. Suudi ve ABD sermayesiyle palazlanan Osman Ato gibilerinin yeni manevraları da boşa çıkarılacaktır. Her ne kadar proleter bir örgütlülük ve önderlik bulunmasa da, Somali halkı, savaşarak bunu süreç içinde inşa edecektir. Daha şimdiden ABD emperyalistleri başta olmak üzere, diğer güçlere yönelik saldırılar başlamıştır. Halk ellerindeki silahları bırakmaya hiç niyetli değildir. Kasımayo bölgesindeki silahsızlandırma girişimi sert tepkiyle karşılanmış, Badero'da halk yeni maskeli zebanilere gereken dersi vermek için yoğunlaşarak beklemektedir. Görünen o ki, büyük idealler uğruna gönderilen askerlerin pek yakında cesetleri ailelerine iade edilecek. Emperyalist karar-gahların keskinleşen çelişkileri sonucu girilen bu türden manevralar mutlaka yeni Wietnam'ları da beraberinde getirecektir. ■

Malatya E -Tipi Cezaevinde DİRENİŞ!

9 Ocak '93 günü devlet güçleri, Malatya E tipi Cezaevi'ndeki bir kısım tutuklu ve hükümlüye kalaslar ve sis bombaları ile saldırarak bir çok tutuklunun ağır şekilde yaralanmasına sebep oldular.

Malatya E tipi cezaevinde daha önce 29 günlük açlık grevi ile kazanılan bir takım haklar, süreç içerisinde, cezaevi idaresi tarafından parça parça gaspedilmişti. Son olarak, görüşme süresinin kısıtlanması tutsakların yoğun protestolarına yol açtı. Bunu fırsat bilen cezaevi yönetimi, 500 kişilik komando ve özel tim gücü, sis bombaları ve kalaslarla, daha önceden tasarladığı saldırıya başladı.

Koğuş girişlerine, çeşitli davalarından yatan tutukluların kurduğu barikatı geçemeyen devlet güçleri, bu duruma müdahale etmeyen PKK'lı tutukluların kaldığı koğuşun duvarını delerek direnişteki koğuşlara ulaştı. 5, 6, 8 ve 10 koğuşlara saldıran devlet güçleri koğuşları talan etti.

Tutsaklara ait özel eşyalar, battaniler ve ısıtaçları dahi alındı. Bu duruma karşı koyan tutuklulardan 63 kişi zorla hücrelere alındı. üç gün boyunca, içleri su dolu hücrelerde tutulan tutsakların, tuvalet gibi en doğal ihtiyaçları dahi karşılanmadı. 3. günün sonunda hücrelerin kapılarını kırarak dışarı çıkan tutsaklar tekrar hücrelere girmediler. Tutsakları hücrelere koymayan cezaevi idaresi, yatak ve battanileri dahi alınan koğuşlara girmelerine izin vermek zorunda kaldı. 9 Ocak günü Malatya cezaevindeki 80 tutuklu ve hükümlü süresiz açlık grevine

başladılar. Tutsaklar, aşağıda sıraladığımız hakların geri verilmesini istiyorlar:

1- Avukatların üstlerini görüşmeye gelirken aranmaması. (Arama süresi görüşmeyi kısaltıyor)

Tutuklu yakınları açlık grevinde

- 2- Siyasi temsilcilik hakları,
 - 3- Haftada bir yapılan, erkek ve bayan tutuklular arasındaki görüşmelerin mazgallar arkasından değil, açık yapılması,
 - 4- Ziyaretçilerin uzun süre bekletilmemesi. Ziyaretçilere zorluk çıkartılmaması. Ziyaretlerde soyadı tutup tutmamaya bakılmaması,
 - 5- Mektup ve telgraf haklarının engellenmemesi,
 - 6- Kantin fiyatlarının çok yüksek olmaması ve dışarıdan gelen yiyeceklerin içeri alınması.
- Mücadele, Partizan, Deng, İşçilerin Sesi, Nevroz dergilerinin

Malatya büroları ve tutsak ailelerinin yaptığı basın açıklamalarında bu saldırıların sorumluları; Malatya cezaevi 1. Müdürü Selahattin GÜL, İç Güvenlik Amiri Mehmet ALATAŞ, Cezaevi Savcısı Şefik YILDIRIM ve "Bunlara iyi bakın,

bunlar düşmandır, vurun yavrularım" diyerek askerlerini tutsaklar üstüne saldırtan Jandarma Komutanı Yarbay İrfan olarak tesbit edilmiştir.

SHP binasında açlık grevine başlayan aileler, sorunun çözülmesi için bazı makamları da zorladılar. Görüşmek için gittikleri Malatya Cumhuriyet Başsavcısı, anaları polis zoru ile dışarı attırdı. Cezaevi Müdürü ile görüşme çabaları da sonuçsuz kaldı. Malatya'daki çabaları ile bir sonuç alamayan aileler, açlık grevleri-

nin 6. günü olan 18 Ocak tarihinde Ankara'ya geldiler.

İlk gün görüştükları Cezaevleri Genel Müdür Zeki GÜNGÖR, aileleri umursamayarak, utanmaz ve inkarcı bir üslupla bütün suçları tutsaklara yıkmaya çalıştı. Askerleri saldırtan savcıyı haklı göstermeye çalışan GÜNGÖR'ün yalanları aileleri kandırmaya yetmedi.

İkinci gün Adalet Bakanı Seyfi OKTAY'la görüşen aileler bakana isteklerini iletiler. Ailelerin yanında Cezaevleri Genel Müdürü GÜNGÖR'ü arayan bakan, tutsakların haklarının geri verilmesi için

talimat verdi. Tekrar yanına gittikleri Genel Müdür GÜNGÖR aileleri terslemeye başladı. Avukatlar ve basınla geldikleri için ailelere çıkışana GÜNGÖR, basının ve avukatların kendilerini kullandıklarını söyledi. Buna dayanamayan bir tutsak babası, "Senin her söylediğin yalan, sen sahtekarsın" diye GÜNGÖR'ün gerçek yüzünü ortaya koyunca, bunu fırsat bilen Genel Müdür GÜNGÖR odayı terk etti.

21 OCAK GÜNÜ TBMM'ye giden aileler SHP milletvekili Aydın Güven GÜRKAN ile görüş-

tüler. GÜRKAN, ailelerin yanında Bakan OKTAY'a telefon ederek konuyu bildirdi ve aileler, bu konuda ısrarlı olduklarını bildirdiler. Gen. Müd. Zeki GÜNGÖR'ü arayan bakan, konuyla daha sıkı ilgilenilmesini istedi. Ailelerin yanına gittikleri GÜNGÖR, Malatya Başsavcısını arayarak, cezaevine gidip sorunun çözülmesi için tutsaklarla görüşmesini istedi.

Görüşüğümüz tutuklu ve hükümlü yakınları:

"Bize tüzük ve kanundan söz ediyorlar, Türkiye'de kanun da tüzük de yoktur. Türkiye'de demokrasinin adı var sadece. Ço-

cuklarımız kötü durumdadır. Yara içindeler, açlık grevindeler. Elleri boş duran çocuklarımızın üstüne silahlı askerlerini sürdüler. Görüşlerde bebeklerimizi babalarının kucaklarına vermek istiyoruz. Buna izin vermemek insanlık mı?" dediler. 19 Ocak tarihinde açlık grevinin 7. gününde grevi bırakan ailelerin evlatlarını destekleme çabaları sürüyor. Cezaevindeki gelişmeler doğrultusunda çalışmalarını sürdüren aileler, Ankara Özgür-Der'liler ile birlikte Ankara'daki devlet yöneticilerini kapılarını çalmaya devam ediyorlar.

AMASYA ÖZEL-TİP CEZAEVİNDE DEVLET TERÖRÜ

Siyasi iktidar Eskişehir tabutluklarının boşaltılmasından sonra cezaevleri genelinde bir iyileştirme yaptıkları ve yapacakları izlenimini vermiştir. Tabutlukların boşaltılması seçim döneminde alanlarda söyledikleri "demokratikleşme", "insan hakları", "şeffaflaşma" demagojilerine makyaj olarak lanse etmiştir.

DYP-SHP koalisyon hükümeti Eskişehir tabutluklarının boşaltılmasından sonra cezaevleri genelinde bırakın iyileştirmeyi, kanla canla kazanılan hakları gasp etmeye yönelmiştir.

Buca, Elazığ, Ankara, Mardin cezaevlerinde yapılanlar 12 Eylül sonrası cezaevlerinde yapılanlardan farksızdı. Ölüm sınırına varan A.G'leriyle (Açlık Grevi) kazanılan tüm haklar gasp edilmeye çalışılmaktadır.

Bugün cezaevleri 1930'larda getirilen gerici disiplin kurallarına göre şekillenmiş tüzük ve yönetmeliklerle idare ediliyor. Bunlar, zindan disiplini esas alan, orta çağ uygulamalarıdır. Daha önce "1 Ağustos genelgesi" ile başlatılan saldırılar bugün ise, Terörle Mücadele Yasası" ile sürdürülmektedir. Tüm bu faşist gerici yasalarla cezaevleri siyasi tutsaklara çekilmez hale getirilmek istenmektedir.

Tüm bu faşist-gerici yasa tüzük ve yönetmeliklerin yanı sıra cezaevi idaresinin ideolojik düşüncesinden kaynaklanan baskılar ve hak gaspları birçok cezaevinde yaşanıyor, yaşanıyor.

Bugün Elazığ cezaevi işkencehane gibi çalışmaktadır. Buca Cezaevi ise KAP (Kemalist Askeri Polis) adı altında faaliyet gösteren Kontr-gerilla'nın denetiminde. Buna benzer cezaevlerinden biri de Amasya Özel-tip Cezaevidir. Eskişehir tabutluklarının kapanmasının ardından, daha önce ölüm sınırına varan/ulaşan direnişler pahasına kazanılan haklar gasp edildi ve edilmeye de devam ediyor. Tüm bu hak gaspları ve baskıları 1'nci müdür Şükrü Öztürk "o eskidendi" deyip, onaylayıp devam ettirmektedir.

Tüm bu hak gasplarıyla yetinmeyen, eski MHP üyesi faşist 1'nci müdür Şükrü Öztürk ve şürekası her geçen gün baskıları daha da katmerleştirerek arttırmıştır. 12 Mayıs 1992 tarihinde TKP/ML TIKKO davası tutsaklarından, Kemal Güldal ve Mehmet Öğren keyfi bir şekilde hücreye alınmak istendi. Bunun tamamen keyfi bir tutum olduğunu belirtip arkadaşlarımızı hücreye vermeyeceğimizi belirtince, idare çeşitli komplolar

kurup arkadaşlarımızı hücreye atmak istediler. Bu komploları boşa çıkartılınca, "infazlarınızı yakacağız", şeklinde tehditler savurmaya başladılar.

Bu olaydan yaklaşık 1 ay sonra 25 Haziran 1992 tarihinde Nevşehir Cezaevi'nden sevkle gelen PKK ve TKP/ML TIKKO dava tutsağı yedi arkadaşımıza onur ve kişiliği rencide edici ahlak dışı aramalar dayatılmıştır. Normal aramalarına karşı olmamalarına rağmen ahlak dışı onur ve kişiliği rencide edici kilot dahi çıkartılmaya çalışarak aranmak istenmişlerdir. Bunun keyfi bir uygulama olduğunu ve hiçbir cezaevinde bu tür bir uygulamanın olmadığı belirtilmesi üzerine 1'nci müdür Şükrü Öztürk'ün "burada yasayı, yönetmeliği, tüzüğü ben belirler, ben uygulayım" diyerek gardiyanları arkadaşlarımızın üzerine saldırtarak işkenceden geçirmiş ve hücrelere attırılmıştır. Vücutlarının çeşitli yerlerinden yaralanan arkadaşlarımızı, doktor istemeleri üzerine, cezaevi doktoru olan Mustafa Aslan yaralıların tedavisini tam yapmamakla birlikte rapor talebini de geri çevirerek idare ile açığa çıkmış olduğu işbirliğini bir kez daha göstermiştir.

Hipokrat yemini etmiş "sözde

doktor" Mustafa Aslan bir çok kez Sağlık Bakanlığına, Adalet Bakanlığı'na, Türk Tabipler Birliği'ne bildirmemize rağmen hiçbir idari işlem olmamıştır. Bu olay sonucu yaptığımız suç duyurusu üzerine Amasya Vali Yardımcısı İsmet Akyol'un ilgilenmesi üzerine dava açıldı. Davadan bir sonuç almakla beraber, yaptığımız suç duyurusunu görevi gereği ciddi bulup dava açtıran Amasya Vali Yardımcısı İsmet Akyol İçişleri Bakanı İsmet Sezgin'in emriyle sürgün edilmiştir.

İşkenceci faşist 1'nci müdür Şükrü Öztürk ise daha önce başka cezaevine tayini çıkmasına rağmen göstermiş olduğu üstün başarılarından dolayı, İçişleri bakanı İsmet Sezgin tarafından mükafatlandırılarak burada kalması sağlanmıştır. "Hukuk devleti", "şeffaflaşma", "demokratikleşme" demagogilerinin, Kürt Ulusu'na yönelik toplu kıyımlarla, yargısız infaz, kayıp, faili belli cinayetler de olduğu gibi bu tür uygulamalarla da bir aldatmacadan ibaret olduğu görülmektedir.

Faşist 1'nci müdür Şükrü Öztürk, bu ödüllendirmelerin verdiği cesaretle, saldırılarını boyutlandırarak sürdürmektedir. Diyarbakır Cezaevi'nden gelen bir bayan arkadaşı zorla hastaneye götürüp bekaret kontrolü yaptırmak istemiştir. Bayan arkadaşımızın karşı koyması üzerine bu alçak, iğrenç amaçlarına ulaşamayan cezaevi idaresi, çareyi arkadaşımızı cezaevinde geri getirmekte buldular. Bununla da yetinmeyen cezaevi idaresi bayanlar koğuşunun aranmasına erkek gardiyan sokarak rahatsız edici tutumlarını sürdürmektedir.

Bunlarla da durmayan Şükrü Öztürk ve şürekası uydurma senaryolarla siyasi tutsakların infazlarını yakmak için, işbirliği içinde olduğu Amasya Asliye Ceza Mahkemesi'nde Pervil Keç ve Fikret Yıldız arkadaşlar hakkında "cezaevine ait 1 Adet 160.000 lira (yüz

altmışbin) değerindeki sünger yatağı kestiler" diye ihbarda bulunarak dava açtırdı. Davanın sonucu baştan belliydi. Arkadaşların savunma dahi yapmasına izin vermeden 2 ay gibi kısa sürede sonuçlandırılıp, 1 yıllık hapis olmak üzere 633000 (Altyüzotuzüçbin) TL para cezası ayrı ayrı verilmiştir.

Sonuç olarak, Amasya Özel-tip cezaevinde kan ve can pahasına kazanılan ve ardından gaspedilen haklarla birlikte siyasi tutsaklara yönelik baskıları sıralamak istiyorum.

1- Cezaevi'nde koğuşlar arasında yapılan sportif, sosyal-kültürel faaliyetlerin kaldırılması ve tamamen tecrit uygulamalarının başlaması,

2- Kapalı görüşe yasa gereğince 3'ncü dereceye kadar ziyaretçi alımı serbest olmasına rağmen bunun keyfi olarak kısıtlanması,

3- Mesai saatleri (8.000-16.000) arası olan kapalı görüş süresinin iki saate düşürülmesi,

4- Ziyaretçilerimizin, idare ile işbirliği içinde olan polis tarafından takibe alınması ve rahatsız edilmesi,

5- Soyadı tutmayan akraba, eş, dostların ziyarete alınmaması,

6- ziyarete gelen demokratik kuruluş temsilcileri ve kişilerle görüştürülmemesi,

7- Ziyarete gelen yiyeceklerin sağlıklı bir şekilde aranarak kullanılmaz duruma getirilmesi,

8- Mektup, koli, dergi, gazetelerin uzun süre bekletilerek verilmesi, kimi zaman hiç verilmemesi, Kültür Bakanlığı'nın "yasakların yasaklanacağı" sözlerine rağmen yasal dergi, kitap, gazeteler cezaevinde oluşturulan sansür kurulunca sansürden geçirilip uzunca bir süre bekletilmesi veya hiç verilmemesi,

9- Cezaevinden gazetelere, dergilere.. yazılan yazıların gönderilmemesi,

10) Cezaevi mimarisinde yer almayan "yer altı hücreleri"nin bir

tehdit unsuru olarak kullanılması, çoğu zaman bil fiil insanların içine atılması,

11- Koğuş temizlik malzemelerinin verilmemesi,

12- Avukat görüşünün sınırlı tutulması, avukatla müvekkil arasındaki görüşün sınırlı tutulması ve dinlenmesi,

13- Hastahaneye gidış ve gelişlerde dayatılan ahlak dışı aramaları protesto edip altı ayı aşkın bir süredir hastahaneye gidilememektedir. Geçmişte aldığı kurşun yaralarının iltihaplanması sonucu sağlığı ciddi oranda bozulan Binali İldan bel fitüğünden dolayı hareket edemez duruma gelen Mazlum İşçi, ciğerlerindeki rahatsızlığın tehlikeli boyutlara ulaştığı Kemal Toprak, kalp elektrosu çektirememesinden dolayı her geçen gün daha da rahatsızlanan Doğan Hamşioğlu adlı siyasi mahkumların başlarına gelecek her kötü durumun sorumlusu cezaevi 1'nci müdürü Şükrü Öztürk ve şürekasıdır,

14- Koğuş aramalarının taciz ve tahrike yönelik ve talan şeklinde devam etmesi. Saldırılar pervasızlaşarak artmaktadır. Aramaya gelen Şükrü Öztürk ve tayfası "dağıtmaya geldik" diyerek zevkten tahrike başvurmaktadır.

DYP-SHP koalisyon hükümetinin "insan hakları", "şeffaflaşma", "demokrasi", Adalet Bakanlığının ise "cezaevlerini gündemden çıkaracağız" sözlerine karşılık, Amasya Özel-tip Cezaevi'nde, ortaçağ zindancı anlayışından daha geri uygulamaları hayata geçirmeye çalışmaktadırlar. Bundan önce olduğu gibi, bundan sonra da faşist cezaevi yönetiminin teslim almaya yönelik bu saldırıları devrimcilerin-komünistlerin kızıl direnmesiyle karşılaşacak ve onları bu köhnemiş zindanlarında yenilgiye uğratacaktır.

**AMASYA ÖZEL-TİP CEZAEVİ
TKP/ML-TİKKO DAVASI
TUTSAKLARI ADINA
Kemal TOPRAK**

BELEDİYE İŞÇİLERİNDEN EYLEMLER DEMETİ

Küçükçekmece Belediyesi'nde çalışan 1200 işçinin, toplu sözleşmelerinden doğan geriye dönük birikmiş farklarının aylardır verilmemesi üzerine, işçiler tarafından Belediye yemekhanesinde oturma eylemi yapıldı.

Konuyla ilgili görüştüğümüz sendika temsilcileri, "eylemimiz meşru bir protesto direnişidir" diyordu. Eylem esnasında da görüldüğü gibi programsızlık, ve tavır almada belirsizlikten ötürü kitlede dağınıklık görünüyor. Fakat sendika temsilcilerinin yoğun çabalarıyla işçi kitlesi toparlanmaya çalışıldı.

Polis, yemekhaneden, kapıları kırmak suretiyle pencere ve bardaklara varıncaya dek pek çok eşyayı da kırarak işçileri zorla dışarı atmıştır. Tek tek kimlik tespiti yapılarak gözaltına alınan 38 işçi arkadaşlarının dayanışması sonucu birgün sonra serbest bırakıldı.

İşçileri ayağa kaldıran neydi ?

K.Çekmece Belediye işçileri maaşlarını bugüne kadar eylemsiz almamışlardı. 20'yi aşkın eylem yapmışlar ve her direnişlerinden sonra bir kısım haklarını ancak alabilmişlerdir. 1 Mart 1992'de bağtılan toplu sözleşmeden doğan birikmiş hakları, yetkililerce defalarca söz verilmesine rağmen, hatta, K.Çekmece Belediye başkanı Tıglay tarafından bir ödeme takvimi sunulduğu, namus sözü verip "eğer yapmazsam istifa edeceğim" demesine rağmen, verilen sözler yerine getirilmedi.

Umutun yalvarmakta değil, isyanda olduğunu gören Belediye işçileri 'Hak verilmez, alınır' ilkesini hayata geçirerek bir dizi eylem gerçekleştirdiler.

Neydi İşçilerin Talepleri ?

İşçiler, en başta toplu sözleşmeye uyulmasını; bundan doğan maaş farkları, ikramiyeler, elbise, yakacak, okul-tahsil ve izin paralarının ödenmesini istiyorlar; kaldı ki toplu sözleşme imzalanmasından bugüne kadar

sürdü. Bundan önce de maaşların sürekli geciktirilmesinden dolayı birkaç kez vezne kuyruğu eylemi yapmışlardı. Ayrıca toplu vizite eylemi, yürüyüşler ve komiteler aracılığıyla duvar gazetesi çıkarma, bildiri dağıtma, arabalara pankart asarak konvoy oluşturma gibi eylemlerle halkı aydınlatmaya ve duyarlı hale getirmeye çalışmışlardı. İşçilerle oturma eylemi esnasında yaptığımız söyleşilerde işçiler, "K.Çekmece Belediyesi, gayrimenkul satışlarının, rant gelirlerinin ve gelir kaynaklarının en fazla olduğu üç belediyeden biri olduğu halde neden işçi hakları gaspedilmektedir?" sorusunu haklı olarak sormaktalar.

Toplantıda konuşan Belediye-İş 2 nolu şube sekreteri Hasan Gülüm yaptığı konuşmada "Bu eylemle toplu sözleşmeye uyulmasını ve hayata geçirilmesini talep ediyoruz. Eylemin, sınıf disiplini içinde başarıya ulaşacağını ve temsilci arkadaşlar haricinde kimseye uyulmaması gerektiği "uyarısında bulduktan sonra" "eylemimize sonuç alınca kadar devam edeceğiz" dedi.

Bu eylemde polis tarafından gözaltına alınan 38 işçi aynı zamanda belediye tarafından da işten atıldı.

İşgal eyleminde ürkek, çekingen, gördüğümüz işçiler, 38 arkadaşlarının işine son verilmesi üzerine, işçilerin tutumları daha kararlı ve çöşkulu bir hal aldı. Bu durum daha sonraki eylemlerde de sürdü.

Perde Arkasındaki Gerçekler:

Polis kapıları kırarak içeri girip hasar meydana getirmesine rağmen, sanki saldırıyı işçiler yapmış gibi, zarar işçilere yüklenmek istenmiştir. Böylece işçiler kırıp döküyor imajı yaratılmak istenmiş ve bu işçilere iş yasasının 17/2 G bendi uygulanmaya çalışılmıştır. Bu durumda, İşçiler "verilen görevi yapmama", "karşı gelme" "suçlarını" işlemiş olacakları? ... Gerçekte ise işçiler hiç bir malmemeye zarar vermemiş, tersine, "be-

her bir işçinin alacağı yaklaşık 25 milyon lira dolayındadır.

Eylül ayı içerisindeki vezne kuyruğu eylemi 14 gün

lediyeler halkındır' anlayışından hareketle malzemeleri koruma yoluna gitmiştir.

Ayrıca, Tıglay "işçilerin eyleminde yasadışı örgütlerin parmağı var" (!) gibisinden yalan-yanlış söylentiler çıkararak, işçilerin ekonomik ve sosyal hakları gibi en meşru taleplerini gölgelemek istiyor. Şu da bir gerçektir ki, işçi sınıfının sorunlarına en duyarlı kesim devrimci-demokrat öncü işçilerdir. İşçilerin kendi sorunlarını dile getirmeleri ve mücadelesini yürütmelerinden daha doğal bir şey olamaz. K.Çekmece Belediyesinden atılan işçilerin çoğunluğu 'çıbanbaşı' olarak görülen duyarlı, mücadeleci işçiler oluşturuyor.

Belediye işverenleri ile Belediye-İş sendikası arasında bağtılanan, 1.3.1994 tarihine kadar yürürlükte olacak olan toplu sözleşmeye göre; "işçi ikametline yakın yere verilir" denmesine rağmen, cezalandırma anlayışıyla en uzak belediyelere sürülmemekte. İşçiler taciz edilmekte; bu yöntemle öncü işçiler tecrit edilmeye çalışılmakta, işçiler arasındaki dayanışma ve birlik dağıtılmaya çalışılmaktadır.

Çalışanların iş akidleri ve geçici işçilerin toplu iş sözleşmesinden yararlanmalarına ilişkin 23. maddenin 4. bendine göre "işveren; bünyesinde geçici işçi olduğu müddetçe dışarıdan kadrolu işçi alamaz. Mevcut Münhal kadrolara veya açılacak kadrolara öncelikle -işe giriş tarihine göre geçici işçilere kadro vermek zorundadır." Gerçekte ise 38 kişilik kadro açığı mevcuttan protestoların sürdüğü gün (6 Ocak '93) 8 kişinin işe alınması için K.Çekmece Belediyesi sınav açmıştı !

"Sözleşme gereği işçi maaşları her ayın 14'ünde ödenir. Gecikmesi halinde veznedeki kuyruk oluşturma hakkını kullanır". Halbuki işçiler vezne kuyruğu oluşturduğu için Disiplin Kurulu Kararınca (DKK) birinci ay 2 yevmiye olmak üzere, dört ay boyunca birer yevmiyeleri kesilmiştir.

SHP'nin tavri ise, 'yavuz hırsız' misali sanki "önce insan" diyenler taşeronlaştırmayı getirmedi, özelleştirmeyi bunlar başlatmamışlar gibi "adil düzenci" belediyeleri eleştirmektedir. SHP bu tutumıyla işçileri yanına alma taktiği izlese de yaptıkları basın açıklamasına işçilerden katılım hiç olmamıştır. Küçük Çekmece Belediye işçilerini Tüm-Bel-Sen ve Bem-Sen'li memurlar yalnız bırakmadılar.

Küçükçekmece İşçileri Direnme Hakkını Kullanıyor

Eylemliliklerinde bir sıçrama kaydeden Küçük Çekmece Belediyesi işçileri, işten atılan 38 işçinin geri alınması, içerdeki tüm alacaklarının ödenmesi vb. gibi taleplerle 18 Ocak 1993'te süresiz açlık grevine başladılar. Buna gönüllü işçiler de katıldı.

Küçük Çekmece Belediyesinin yol yapım ve onanım şantiyesi binasında sürdürülen açlık grevi Belediye işverenin ihbarlarıyla polis tarafından 19 Ocak günü akşam saatlerinde bunun yasadışı bir işgal olduğu gerekçesiyle basılıp pankart, dövizler ve A.G.'cilerin isim listesine el konularak işçiler dışarı atıldılar. Bunun üzerine işçiler A.G.'lerini sendika binasına giderek orada sürdürmek durumunda kaldılar.

Ertesi gün (20 Ocak) yapılan ve çeşitli DKÖ'lerinin fiili katılımıyla

sayılan 3000 dolayındaki yürüyüşçünün bu eylemi, polisin cop ve sopalı saldırısıyla engellenmek istendi. Kadın, çocuk, işçi ayrımı yapılmayan saldırıda yaralananların 8-10 tanesi hastanelik oldu. (Ki, bunların çoğunluğu küçük çocuklardı. Ve bir çocuğun kolunun kırıldığı da söyleniyor.) Belediye-İş sendikası 2 nolu şube sekreteri Hasan GÜLÜM'ün başından aldığı darbe yarasına 5 dikiş atıldı. Aydın ÇİMEN adlı işçi yine başından aldığı cop darbesiyle beyin travması geçirerek hastaneye kaldırılırken, beraberinde, omuzundan aldığı darbeyle sağ kolunu kullanamayan işçi Nevzat ÜZÜM de vardı. Polisin saldırısı işçilerin kararlı direnişiyle geri püskürtüldü. Yürüyüş esnasında pankart ve dövizlerin açılmasını engelleyen polis, "Devlet Terörüne Son", "Atılan İşçiler Geri Alınsın", "İşçiler Birleşin İktidara Yerleşin", "Yaşasın İşçilerin Birliği" vb. gibi sloganların atılmasını engelleyemedi.

Yürüyüşe yol boyunca katılımların olması, mücadelesinde oldukça kararlı olan Küçük Çekmece Belediye işçilerine büyük moral kaynağı oldu.■

TAKKE DÜŞTÜ KEL GÖRÜNDÜ

'92 yılı sonunda başlayıp '93 Ocak ayı içerisinde de devam eden belediye işçilerinin eylemleri artarak devam etti. RP'li Bağcılar, Güngören, Bahçelievler ve Kağıthane belediye başkanları tarafından atılan işçiler açlık grevinin yanısıra bir dizi eylemler gerçekleştirildi.

Bağcılar, Güngören, Bahçelievler Belediyelerinde üretim, 24 Aralık 92'den itibaren durdu ve 5 Ocak Bağcılar yürüyüşü sonrasında protesto eylemleri aralıksız sürdü.

6 Ocak'da RP'li Güngören Belediye başkanı Yahya Baş tarafından görevine son verilen 300'e yakın işçinin tekrar geri alınması talebiyle Haznedar Yaşam Hastahanesi önünde toplanan işçiler Güngören Belediyesine kadar yürüdüler.

Çeşitli belediyelerin de desteklediği yürüyüşe 2000'e yakın katılım sağlandı. Yürüyüş esnasında ve belediye önünde toplanan işçiler "İşçiler Burada Adil Düzen Nerede", "İşçiyiz Haklıyız Kazanacağız", "Yaşasın İşçilerin Birliği", "İşçi Kıymına Son" sloganlarını attılar ve pankartlarını taşıdılar.

Belediye-İş 2 nolu şube başkanı Zülfü Karaağaç konuşmasında şunları söyledi: "Önceleri 'sosyal demokratım' diyen belediye yönetimlerinde yaşama geçirilen özelleştirme, bugün de 'adil düzençiler' tarafından uygulanıyor. Fazla işçi alamayız diyen RP'li belediyeler dışarıdan günlük işçi çalıştırıyorlar, işçileri taşeronlaştırıyorlar." Adil düzen, sömürtüye son. Alinteri herşeyden değerlidir. "Adil düzen gelecek işsizlik bitecek" diyenlere sormak istiyoruz. "Adil düzen 681 işçiyi işten çıkarmak mı, alinterin karşılığını müteahhitlere ve kendi yandaşlarına ödemek mi?"

Belediye binası önünde bir süre slogan atıp, dövizler taşıyan işçiler belediye başkanının istifasını istediler. İşçilere müdahale etmeyen polis, çevrede olağanüstü güvenlik önlemleri aldığı görüldü. İşçiler daha sonra sessizce dağıldılar.

7 Ocak 93. Yer Bahçelievler Belediyesi önü. İşçilerin kini bilenmiş, kar, yağmur ve soğuk olmasına rağmen

2000'nin üzerinde Belediye işçisinin toplandığı görüldü. Yer yer, eylemlerin dozunun işçi arkadaşları geri alınmaya kadar artarak devam edeceği belirtiliyordu.

Eminönü, Anakent, Bakırköy, Avcılar, Zeytinburnu belediye işçileri otobüslerle gelerek destek verdiler. Bazı işçilerin "atılan işçiler açlık grevinde" dövizleri taşıdığı görüldü.

Konuşmalarda sendikanın görüşmelere hazır olduğu, başkanların ise buna yanaşmadığı, uzlaşmaz tutumlarını sürdürmeleri halinde belediyeleri başlarına yıkacaklarını belirten sendika yöneticileri belediye başkanlarını düşünmeye davet ettiler.

İşçiler "Yaşasın haklı direnişimiz", "Bekle Ankara geliyoruz" sloganlarını atarak, birgün sonra Bakırköy'de buluşmak üzere dağıldılar.

8 Ocak 93 günü Küçük Çekmece yol yapım onarım müdürlüğünde eşleri ve çocuklarıyla birlikte toplanan 3000'e yakın belediye işçisi belediye-ye kadar yürüdü. Burada Belediye-İş 2 nolu şubesinin "Üreten Biz Yöneten de Biz Olacağız" pankartı taşındı. Buradan otobüslerle Bakırköy'e hareket ettiler.

"ARTIK KAYBEDECEK HİÇBİR ŞEYİMİZ YOK"

Güngören, Bağcılar, Bahçelievler, Küçük Çekmece Belediyelerinden atılan arkadaşlarının geri alınması için başlatılan eylemler her geçen gün kabararak büyüyor. Kartaltepe'de toplanan belediye işçileri pankartlar açıp slogan atarak Bakırköy Özgürlük meydanına (kayıplar meydanı) kadar yürüdüler. Çeşitli demokratik kitle örgütlerinin işçi ve memur sendikalarının yanısıra işçi ailelerinin de katıldığı eylem miting alanına dönüştü.

Eşleri, çocuklarıyla birlikte gelen işçilerin kararlı tutumları yüzlerinden ve atukları sloganlardan görülyordu. Belediye-İş 2 nolu şube sekreteri Hasan Gülüm "Bugün Küçükçekmece ve diğer belediyelerden işçiler atıldı, yarın tüm Türkiye'ye yayılacaktır. Bu gün buradaki başarı tüm işçi sınıfının başarısı olacaktır." dedi. Ayrıca DKÖ'lerin desteklerini beklediklerini belirterek eylemlerine burjuva basının ilgi göstermediğini, 681 işçinin işten atılmasının ve ailelerinin aç bırakılmasının onlar açısından haber değeri taşımadığını vurguladıktan sonra eylemlerinde başından buyana yalnız bir-

rakmayan sosyalist basına da, teşekkür etti.

Bu arada işçilerin önceki protesto eylemlerindeki gücünü küçümsemeye anlayışı, sınıfın birliğiyle yerini umuda bırakmış, eylemliliklerinde ustalasma ve radikallığe dönüşme olmuştur. Ekonomik taleplerin yanısıra "hükümet istifa", "işçiler birleşin iktidara yerleşin" vb. sloganları atmasıyla demokratik ve siyasi taleplerin de öne çıktığı görüldü.

Konuşmacılar, belediye başkanlarına seslenerek "emperyalizme karşı olduğunuzu söylüyorsunuz, adil düzenden bahsediyorsunuz, emeğin yüceliğinden bahsediyorsunuz, 681 işçiyi işten atmak mıdır? adil düzen" diyerek RP'li belediyeleri eleştirdiler.

Bir işçi annesinin yaptığı konuşmada "İşten atılan çocuklarımızın hakkını anne olarak arayalım, kayıp çocuklarımız bulunsun" demesiyle birlikte alanın çehresi değişti. Coşku- lu bir şekilde hep bir ağızdan "Kayıplar Bulunsun", "Hükümet İstifa" sloganları atıldı.

En son söz alan Hıdır Bal Türk-İş kongresinde Demirel'in "devlet bastır eskimez, hükümetler ise şapkadır. Şapka eskirse değiştirilir. Baş ise yerinde kalır" açıklamasına değinerek "görülüyorki başta eskiyor" dedi.

Kitle örgütlerinden Tüm-Bel-Sen, Bem-Sen, Belediye-İş 1 Nolu Şube,

Belediye-İş 2 nolu şubenin yanısıra, Beyoğlu, Eminönü, Bakırköy belediye işçileri otobüslerle gelerek destek verdiler. Katılımın 5000'e yakın olduğu eyleme polis müdahalede bulunmadı.

Kağıthane, Tuzla Belediyelerinden işçilerin de atılmasıyla, İstanbul'da belediyelerden atılan işçi sayısı 1339'a ulaştı.

İşçi maaşlarını ödeyemediklerini söyleyen belediye başkanları kendilerine altmış milyonun üzerinde maaş

bağlayabiliyorlar. Seçim döneminde vermiş oldukları vaadleri bir kenara atıp, çalışan işçileri toplu olarak çıkararak kendi yandaşlarına yer hazırlamaktan başka birşey yapmıyorlar. Bu haydutlar sürüstünün dini imanı para, yüzlerce işçinin sokağa atılmasının yanısıra, bakmakla yükümlü oldukları binlerce ailenin kış günü aç bırakılması onlar için önemli değildi elbette. Mücadelelerinde kozlarını açık oynayan işçilerin direnişlerindeki kararlı tutumları sonucu; Valiliğin, sendika ve belediyelere yazı göndermesi üzerine, Bağcılar, Güngören, Bahçelievler ve Tuzla belediyelerinden atılan 900'e yakın işçiyi geri almak zorunda kaldılar. Bu da gösteriyor ki ya mücadele edeceksin, direneceksin, GELECEK ELLERİMİZDE DİR diyeceksin, ya da kaderine boyun eğip köleliği seçeceksin, başka bir yol yok! ■

Polis Türk-İş'in Önünde Belediye-İş'in Şube Başkanlarına Saldırdı Bayram Meral: Tahriklere Kapılmayın

ANKARA

İstanbul Küçükçekmece, Güngören, Avcılar, Tuzla, Kağıthane belediyelerinde çalışan 1300 işçinin işlerine geri döndürülmesi, taşeronlaştırma uygulamalarına ve özelleştirmelere son verilmesi, işçilerin ücretlerinin zamanında ödenmesi, birikmiş 1,5 trilyona yaklaşan işçi alacaklarının ise biran önce ödenmesi, işçi sağlığı yasasının acilen uygulamaya sokulması gibi talepleri hükümet yetkilileri ile görüşmek için Belediye-İş başkanlar kurulu üç günlük bir program hazırladı.

Program gereği ilk gün 93 şube başkanı ve genel başkanı Fuat Alan'dan oluşan bir heyet Başkan'la görüşmek için Türk-İş Genel Merkezinden Topluca hareket etti. Polis heyeti engellemeye çalıştıysa da, İnönü'den randevu alıp, görüşmeyi başardılar. Heyet ikinci gün de Çalışma Bakanı Mehmet Meczoltay'la görüştü.

3. gün Maliye Bakanı ile görüşmek amacı ile üzerlerinde slogan yazılı önlükler giyerek Türk-İş binasının önünde, yaklaşık 100 kişilik kitle yürümeye çalışırken polis barikatu ile karşılaştılar. Fuat ALAN, "sizi Yürütmeyeceğiz" diyen polis komiserini aklınca ikna etmeye çalışırken gerideki Şube Başkanları, "Hadi Başkan, Yürü Başkan" şeklinde sürekli uyanlarda bulunuyorlardı. Polis öndeki barikatu güçlendirince, oldukları yerde geri dönen sendikacı korteji, "Belediye İşçisi Köle Değildir" sloganını atarak yürüyüşe geçti. Tekrar yürüyüşçülerin önünü kesen polis, sendikacılara saldırarak onları durdurdu. Kitle bir süre olduğu yerde slogan attıktan

melerini söyledi. Yaklaşık bir saat bekleyen kitle, Fuat ALAN'ı yürütmek için arkadan iteklerken, polis de Fuat ALAN'a 10 dakika daha beklenilmesi için ricada bulunuyordu. Bu bir saat içerisinde polis, Sakarya caddesinde yığınak yaparak uygun konum aldı. Daha fazla beklemeye tahammülü kalmayan Şube Başkanları "Biz Haklarımızı Aramak İçin Çıktık ve Yürüyeceğiz" diyerek bir atılım yapınca polis saldırgan yüzünü hemen sergiledi, kitleyi çembere alarak sıkıştırdı ve Şube Başkanlarını tek tek kitleden koparıp polis otosuna atmaya başladı. Direnenler, sürüklenerek, tekmelenerek götürüldüler.

sonra yeniden geri dönüp yürümeye başladı. Şube başkanlarını n kararlılığında etkilenen polis, yürüyüşe izin verileceğini, bir süre bekle-

haber alan Türk-İş'in çiçeği burnunda Genel Başkanı Bayram MERAL, olayı yatıştırmak adına sendikacıları içeri girmek için zorladı. Sendikacılar, alınan arkadaşları bırakılana kadar dışarıda oturmayı tercih ettiler. Bu arada Bayram MERAL'de Şube başkanlarını itekleyerek içeri sokmaya çalışıyordu.

Bir süre sonra sendikacılar Türk-İş toplantı salonunda bir araya geldiler. Salonda konuşan Belediye-İş Genel Başkanı Fuat ALAN, "Biz haklarımızı alana kadar devam edeceğiz. Son çare ölüm orucu ise, yapacağız" dedi. Bayram MERAL ise, "Dün Maliye Bakanı ile telefonla 10 dakika sizin sorunlarınız hakkında konuştuk. az önce yine konuştuk, İstanbul'a gidiyor musunuz konuyu Bakanlar Kuruluna götüreceğini söyledi" diyerek kitleye umut dağıttı. Bayram MERAL televizyon ekranlarında, üretimden gelen gücümüzü kullanacağız demeyi çok seviyordu ama, Şube Başkanlarına "Tahriklere kapılmayın, bunun adı yorgunluk değildir, korkaklık değildir. Gereken yapıldı. işi burada noktalayalım. Devletin polisidir. Kesin demişlerdir,

Kızılay'ın en merkezi yerlerinden birinde kurulu olan Türk-İş Genel Merkezi sendikacıların dayak yiyişlerine sahne oldu. Dışarıdaki olayı

kesmişlerdir. Sorunu daha soğuk kanlı çözeceğiz" gibi klasik Türk-İş pasifizmini ve sınıf uzlaşmacılığını sergileyen sözler etmekten de

kendini alamıyordu.

Belediye-İş şube başkanlarının kararlı mücadelesi belediye işçilerinin gitgide artan sorunlarının çözümüne ne kadar katkıda bulunacak bunu zaman gösterecek. Eylemliliklerde bizim gözlemlediğimiz en büyük eksiklik, sorunun esas tarafı olan işçilerin eylemliliklere çağrılmıyıştı. Temsilciler nezdinde yapılan eylemlerde ister istemez "temsili" düzeyde kaldı.

18 Ocak günü Belediye-İş şube başkanları Türk-İş genel başkanı MERAL'in de katıldığı bir basın toplantısından sonra topluca Türk-İş genel merkezinde "Sorunları Çözümленene" dek süresiz açlık grevi yapma kararı aldılar. Belediye İş Genel Başkan Vekili Mustafa SOLMAZ: "Yalnızca alacaklarımız için değil, taşeronlaştırma, özelleştirme, işçi kıyımı ve ülkenin içinde bulunduğu durum" gibi nedenlerle Cuma günü 2 saatlik iş bırakma eylemi yapacaklarını bildirdi. AG'deki sendikacılar, Genel-İş'in direktifi ile Genel-İş'e üye olan işçilerin, eylemliliğe katılımının ve AG'yi ziyaretlerinin engellendiğinden de yakınıyorlar. 21 Ocak günü, yaklaşık 500 kişiden oluşan belediye işçileri şube başkanlarını ziyaret etti. Güvenpark'da toplanan işçiler, Türk-İş genel merkezine kadar yürüyüş yaptılar. Genel Başkan Fuat ALAN ve Ankara 1 nolu şube başkanı Veli DOĞAN birer konuşma yaptılar. Ertesi gün 06-08 arası yapılacak 2 saatlik iş bırakma eylemini bir daha ilan eden Belediye-İş Genel Başkanı Fuat ALAN halktan özür diledi. Aynı günün akşamı Grup Ekin Türk-İş Genel Merkezinde AG'deki sendikacılara bir konser verdi. Haberi yayına hazırladığımız günlerde, tabandaki işçilerin dayatması üzerine Belediye-İş genel merkezi tarafından alınan karar gereği Türkiye genelinde iki saat üretimi durdurma eylemi gerçekleştirildi. AG eylemi hükümet yetkilisi 5 bakan ve Belediye iş yöneticilerinden oluşan bir komisyonla sorunların çözümü yolunda çalışma yapacaklarına söz vermeleri üzerine sona erdi

GİMA (Müdür Kalkındırma A.Ş.) DA GREV ÇABUK BİTTİ

25 aralık tarihinde greve çıkan GİMA işçileri, Tezkoop-İş'in geleneksel işçi düşmanı politikası sonucu, 31 Aralık tarihinde, işverenin grev öncesi önerdiği % 60 ücret artışı ile grevi bitirdiler.

Tezkoop-İş sendikasının Türkiye genelinde başlattığı GİMA grevine Ankara'da 23 şube ve 800 işçi ile katılmıştı. Sendika yönetimi daha Toplu Sözleşme görüşmeleri başlarken, işçilerin "Bu zam talebiniz yetersizdir, biz daha fazla istiyorduk" diye sendikaya muhalif oldukları % 120 artış talebi ile görüşme masasına oturmuştu. İşveren konumundaki GİMA yönetimi ise, 7 ay süren Toplusözleşme görüşmeleri boyunca, ilk teklif ettiği % 60 artışın ötesine geçmeyerek uzlaşmaz bir tutum sergilemiş ve "Beğenmiyorsanız ceketinizi alıp gidin, dışarıda sizin maaşınıza çalışacak bir sürü işsiz var" diyerek işçileri tehdit etmekten çekinmemiştir.

Tezkoop-İş'in 6 günlük "Mini Grevi"ni sürerken, Başbakanlık Kamu Ortaklığı İdaresi'nde GİMA'nın özelleştirilmesine ilişkin çalışmaların son etabına gelinmişti. Bu grevin her koşul altında bitirmesi gerekiyordu. Çünkü komprador burjuvaziye, grevde olan, sorunlu ve ne zaman faaliyete geçeceği belli olmayan bir yeri satamazlardı. İşte burada, sarı sendika Tezkoop-İş üzerine düşen görevi layığı ile yerine getirerek, grevin 6. gününde, işverenin önerdiği ilk rakamı kabul ederek, 7 ay süren Toplusözleşme görüşmesinin ve yaptıkları grevin sendikaları için ne kadar göstermelik olduğunu ortaya koydular.

Sarı sendika Tezkoop-İş'in marifetlerini en son Ankara'daki BELKO işçileri görmüştü. Grev boyunca sendikalarına güvendiklerini söyleyen, ama alttan alta bir kuşku taşıyan GİMA işçileri de bu sendika kodamanlarının gerçek yüzlerini gördü. Anlaşmanın nasıl imzalandığı haberi grevdeki işyeri şubelerine ulaşınca, bir grup işçi Tezkoop-İş binasını bastı. Fakat suçunu bilen sendika yöneticileri işçilerin karşısına çıkmaya cesaret edemiyerek, sendika binasına dönmediler ve böylece işçiler öfkelerini çıkartacak bir yönetici bulamadılar. Grevden sonra görüştüğümüz işçilerin hepsi tek bir yorum yaptı, "Bunlar Şerefsiz".

"MÜDÜR KALKINDIRMA A.Ş. GİMA"

İşçiler, ortalama maaşları 20 milyonu bulan GİMA yönetim kurulunun bir çok kirli işleri olduğunda belirtiyor. Genel Müdür Yardımcılarından Mustafa GÜNAYDIN'ın bir ay içerisinde Dikmeden 2 daire ve bir Tempra araba aldığını, bunu da GİMA'ya mal veren firmalardan aldığı rüşvetle karşıladığını söylüyorlar. Müdür kalkındırma A.Ş. adını taktıkları GİMA'nın neresinden kaldırsak bir sürü sahtekarlık bulacağımızı söyleyen işçiler, "Çok ciddi bir denetleme olmazsa bunların yolsuzlukları ortaya çıkmaz. Tabii müfettişlerde rüşvet yemezse" dediler. İşçiler, şu anda Genel Müdür yardımcısı olan Mustafa GÜNAYDIN ve personel dairesinde görevli Mehmet CÜMÜK'ün 1978 yılında şaibeli bir şekilde GİMA'dan atıldıklarını belirttiler. Aynı şahısların, 12 Eylül faşist darbesi ile GİMA Genel Müdürlüğü'ne getirilen Emekli Tümgeneral Kamuran GÜMÜŞSOY tarafından tekrar işe alındıkları da biliniyor. Personel Dairesi'ne atanan Mehmet CÜMÜK'ün, bu göreve gelince, kendisi ve ortaklarının dosyalarındaki sicillerini tahrif ederek düzelttiği tahmin ediliyor. GİMA'daki yolsuzlukları Kamu Ortaklığı İdaresi'ne bildirdiğini söyleyen bir GİMA yetkilisi, "Nasıl olsa özelleştirilecek, bir-iki milyar zarar etse ne olur" cevabını alıyor.

GİMA KORKUNÇ BİR İMPARATORLUKTUR

Nasıl olsa satılıyor mantığı ile, elinde imkanı olanların, kenarından köşesinden yolmayı iyice arttırdığı GİMA'da kimin hangi birimi soyduğunu tesbit

etmek oldukça zor. Yolsuzlukları kurcaladığı için görevden uzaklaştırılan bir GİMA yöneticisi bize şunları söyledi.

"GİMA personel yönetmeliğinin 55. maddesi, çalışanlarının esnaf ve tacir sayılmalarını gerektiren herhangi bir işte çalışmalarını engelliyor. Fakat bazı yöneticiler, kendi kurdukları özel şirketlerinden GİMA'ya rekabetsiz olarak mal veriyorlar. Ankara Bölge Müdür yardımcısı Necmettin CANBOLAT, batmak üzere olan şirketini GİMA'da göreve geldikten sonra iflastan kurtardı. GİMA korkunç bir imparatorluktur. GİMA'daki müdür bir imparatordur. Çalışanları onun her arzusunu yerine getirmek zorundadır. Adamın evi boyanacaksa, gelir depolardan işçi alıp götürür. Kendisini bir makam arabası taşır, karısını bir başkası. Kendi adamlarına birer ay arayla makam şoförlüğü yaptırıp 3.5 milyon maaş verir. GİMA personel yönetmeliğine göre ordan emekli olan birisi tekrar işe alınamaz. Buna rağmen Yönetim kurulunun marifeti olan Nuh KİRAZOĞLU emekli olduktan sonra Genel Müdürlüğe getirilmiş-

tir. Çünkü bunlar birbirinin adamı. Bölge Müdürleriyle bir çerçeve anlaşması yapmışlardır ki, işten atılırlarsa 300-400 milyon lira tazminat alacaklar. Son yıl başında müdürlerin hepsine çalıştıkları bir firmadan televizyon hediye edildiğini duydum. Fakat bunlar profesyonel GİMA'cılardır. Minareyi çalınca kılıfını çok iyi ayarlarlar. Herşeyi kitabına uydururlar. Açıklarını yakalamak imkansız değil ama çok zordur."

Görüldüğü gibi GİMA'nın temiz bir yanını bulmak oldukça zor. Sarı sendikacılığını daha önceleri defalarca örnekleri ile yazdığımız Tezkoop-İş Ankara şube başkanı Muhlis KARSLI'nın da GİMA'nın Ulus mağazasında çalışırken yolsuzlukları nedeniyle işten atıldığı iddia ediliyor. Aynı zamanda Muhlis KARSLI'nın, kendisine bağlı olan iş yerlerinde, işverene yakın, ajan yapılı işçileri işçi temsilcisi yapmaya çalıştığı düşüncesi de işçiler arasında hayli yaygın. Bu iddiaları haber vererek görüşmek istememize rağmen sadece KARSLI'nın sekreterine ulaşabildik.

GİMA işçilerinin işi oldukça zor. Bir yandan sarı sendikanın ihaneti; diğer yandan, nereyi, nasıl çarpacağına düşünen yöneticiler. Ama GİMA'nın özelleştirilmesinden sonra çok daha kötü durumlarda kalacakları şüphesiz. GİMA işçileri Tezkoop-İş'in ilk kurbanları değillerdir. GİMA işçileri hak alma mücadelesinde, öncelikle kendi insiyatiflerini koymaları ve sendikanın niteliğini daha iyi tahlil etmeleri gerekiyor. Yeni ihanetlere izin vermemek için işçilerin buna ihtiyaçları var. ■

ADANA TEMSİLCİMİZ TUTUKLANDI!

Adana Temsilcimiz Tallp ÇAKMAK, yayınevlimiz adına bastırıldığı takvimlerle "Yasadışı TIKKO Örgütünün takvim yoluyla propagandasını yaptığı" gerekçesiyle 31 Ocak 1992 Günü tutuklandı.

Bastırıldıkları takvimlerdl almak üzere matbaaya giden temsilcimiz ve bir okurumuz, basın bürosu ve "terörle mücadele" şubesi polisleriyle karşılaştı. Matbaada gözaltına alınan arkadaşlarımızdan Tallp ÇAKMAK, 1 günlük gözaltı ve sorgudan sonra çıkarıldığı mahkemece tutuklanırken, diğer arkadaşımız serbest bırakıldı.

PARTİZAN DEVİRİM ŞEHİTLERİ ÖZEL SAYISI ÇIKTI!

Tüm Bürolarımızdan temin edilebilir.

**İsteme adresi: Umut
Yayımcılık
Ogul Sk. No: 16/2-3
Sultanahmet/ İst.
Tif. 516 25 38**

Belediye-İş Ankara 1 Nolu Şube Başkanı Veli DOĞAN: Devrimci Sınıf Sendikacılığının İlkeleri Yolumuzu Aydınlatıyor."

ANKARA

Geçtiğimiz Ekim ayında gerçekleştirilen seçimlerde, Devrimci-Demokrat muhalefetin listesinden Belediye-İş Ankara 1 Nolu Şube başkanı seçilen Veli DOĞAN'la yaptığımız röportajı sunuyoruz.

PARTİZAN: Bize sendikal geçmişinizden sözedebilir misiniz kısaca?

VELİ DOĞAN: 1990 yılının şubat ayında ASKİ'de şoför olarak işe başladım. Kısa bir süre geçtikten sonra sendikandan işyeri disiplin kurulumda görev yapmaya başladım. Taban içindeki çalışmalarım da buna paralel olarak gelişti.

PARTİZAN: Seçim başarınızı sağlayan nedir? Devrimci-demokrat muhalefet seçim öncesi nasıl bir çalışma yürüttü tabanda?

VELİ DOĞAN: Bizden önceki yönetim, tabanda alınan kararları hayata geçirmede ve geçirme yolunda çaba harcayanları engellediği için başarısız oldu. Geçmiş yönetim içerisinde birlikte çalıştığımız, sağlıklı politikalar ürettiğimiz ve kararlar aldığımız arkadaşlar da olmasına rağmen, çabalarımız bilinçli olarak başkan Musa TOPRAK tarafından sabote ediliyordu. Bunun en bariz örneğini işyeri komiteleri oluşturmaya çalışırken yaşadık. Başkan işyeri komitelerine bayağı zorluk çıkardı, ama zor da olsa yönetimden, işyeri komitelerinin temsilcilere bağlı olarak kurulması kararı çıktı.

İşyeri komiteleri kurulduktan sonra tabanda belli bir canlılık ve nutuk meraklısı başkanı ve başka bir takım insanları rahatsız etti. Başkan komitedeki arkadaşlarla temsilcileri karşı karşıya getirmeye çalıştı. Bir süre bunu başardılar ama biz devrimci-demokrat işçiler, tabanın söz ve karar sahibi olma hakkını ilke olarak savunduğumuzu, bunu işçilere anlatarak örgütlenme çalışmalarımızı sürdürdük. Bir takım eksik ve hatalarımız olmasına rağmen genelde başarılı olduk.

Özellikle toplu sözleşme döneminde birimlerde komiteler oluşturulup, işçilerin talepleri doğrultusunda toplu sözleşme ön taslağı hazırlandı. Bu taslağı savunulması için T.İ.S

(Toplu İş Sözleşmesi) komitesi oluşturuldu. Oturumlar başlar başlamaz, hazırlanmış olduğumuz taslağı sahiplenmek ve onun takipçisi olmak için her oturumdan sonra durum değerlendirmesi yapmaya çalıştık. Ama iki üç oturumdan sonra bunlar yapılamaz hale getirildi. Şube yönetimi ve T.İ.S komitesi kendi aralarında bir takım kararlar almaya başladılar. Görüşme masasında özellikle başkan tavır koymaya başladı. Tüm bu olumsuzluklar tabana anlatıldı. Birim birim işçiler sendikaya götürüldü, orada tartışmalar yaşandı. Devrimci-demokrat işçilerin bu tartışmalarda koyduğu doğru tavır, tabanda onlara karşı belli bir güven yarattı. Artık işçiler yönetimin yanlışlarını eleştiriyor, gerekli tavrı koyuyorlardı.

T.İ.S sürecinin tıkanmasının ardından zorlayarak da olsa, bir takım eylemlilik kararları alındı. Bu kararları bizzat yönetim içinden bazı insanlar sabote edince, bütün tabanın tepkisini çektiler. Tabanın böyle uyanık ve kendi haklarına sahip çıkacak düzeyde kararlılık içinde olmasını sağlayan şey devrimci-demokrat işçilerin devrimci sınıf sendikacılığının ilkeleri ışığında verdikleri mücadeleydi. Tabanda yaratılan değerler seçimin sonucunu da belirledi.

"DİSK UMUT TACİRLİĞİ YAPIYOR."

PARTİZAN: Biliyorsunuz, DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası çok kısa bir örgütlenme döneminden sonra belediye işçilerinde örgütlenme barajını aşmayı başardı. Ankara'da da sendikanızdan Genel-İş'e toplu geçişler oldu. DİSK'e ve Genel-İş olayına nasıl bakıyorsunuz?

VELİ DOĞAN: Biz tabana Türk-İş'in uzlaşmacı, sarı sınıf sendikacılığı anlayışını her fırsatta anlattık. Doğru sendikal anlayışın Devrimci Sınıf Sendikacılığının ilkeleriyle hayata geçeceği de her fırsatta işçilere vurgulandı, ama DİSK ve Genel-İş yeterince anlatılıp, tartışılmadı. Genel-İş gündeme gelince, işçilerin Türk-İş'e olan tepkilerini çok iyi kullanan işçi simsarları Genel-İş örgütlenmesine işveren de yardımıyla başladı-

lar. Geçmişte DİSK, tüm olumsuzluklarına rağmen tabandaki devrimci-demokrat işçilerin baskısı sonucu Türk-İş'ten bir adım önde duruyordu. Geçmişte fazla irdelemek istemiyordum ama DİSK kurmaylarının nasıl selimiye kışlası önünde sıraya girdiklerini, işçi sınıfına nasıl ihanet ettiklerini gördük. Bugünkü DİSK Genel-İş, "toplumsal mutabakat ve çağdaş sendikacılık" adı altında, emek-sermaye çelişmesini inkar eden, uzlaşmacılığı savunan bir anlayışla ortaya çıkarıldı. Çıkarıldı diyorum çünkü gelişen sınıf mücadelesi Türk-İş'i rahatsız etmeye başlamış, taban tavanı aşmıştı. Böyle bir ortamda Genel-İş işçi sınıfının önüne bir kurtuluş umudu olarak sunuldu. Bugünkü DİSK'in anlayış olarak Türk-İş ve Hak-İş'ten hiç de farkı yok, tam tersine umut tacirliği yapıyor. Bu dönem işçi sınıfını oyalamak ve yanlış yöne kanalize etmek, sermayeyle uzlaştırmak misyonu DİSK'e yüklendi. Şuna kesin inanıyorum ki işçi sınıfı bu engelleri de aşarak D.S.S (Devrimci Sınıf Sendikacılığı) ilkeleri doğrultusunda örgütlenerek iktidar mücadelesini verecektir.

PARTİZAN: Geçenlerde sonuçlanan Belediye-İş Genel Kuruluna katıldınız. Bize Genel Kurul izlenimlerinizi anlatabilir misiniz?

VELİ DOĞAN: Belediye-İş Genel Kurulunda tabanın istekleri doğrultusunda bir yönetim oluşmadı. Çünkü delegelerin çoğunluğunu devrimci-demokratlar oluşturmasına rağmen, altyapı çalışması yapılamamasından, koordinasyon sağlanamamasından kaynaklı bir örgütsüzlük yüzünden tabanın iradesi genel kurula yansıtılmadı. Diğer bir etkense genel merkez yöneticilerinin delegelerin kafasını bölgencilik ve mezhepçilikle karıştırmasıydı. Bu taktik genel kurulda güzel işlenmişti, bilinçli bir şekilde sınıf çıkarlarının önüne bölgesel çıkarlar geçirildi. Alternatif liste oluşturma çabalarının da sözünü ettiğim örgütsüzlükten dolayı pek kazanma şansı olmadı. Yine de devrimci sınıf sendikacılığının savunulması gerektiği konusunda tabana yarınlara için

IRKÇI-FAŞİST SALDIRILARA KARŞI BİNLER BİR YUMRUK BİR VÜCUT YÜRÜDÜ

Almanya'da giderek şiddetlenen Neo-Nazi saldırıların büyük bir bölümü ilticacılara yöneliktir. Çünkü ilticacılar toplumun en mağdur kesimini oluşturmaktadır.

Konut, işsizlik ve eğitim gibi sorunların ilticacıardan kaynaklandığı basın-yayın aracılığıyla müthiş bir şekilde propaganda edilmektedir. Tekeleci burjuvazi; Anayasa'da iltica hakkını tanıyan 16. maddeyi kaldırmadıkları müddetçe Almanya'nın iltica istilasından kurtulmayacağını bar-bar bağır-maktadır. Böylece kamuoyu, sürekli iltica sorunuyla meşgul edilerek ger-çekler gözlerden irak tutulmak istenmektedir.

Bu süreçte 16 öldürme, yüzlerce yaralama, binleri aşan kundaklama eylemi meydana geldi. Bu gelişmeler tesadüfî değildir. Yabancılar için özel bir yasanın olması zaten Alman devletinin yabancı düşmanı yüzünü açığa çıkar-maktadır. Kriz döneminde yabancı aleyhtarı yeni yasaları yürürlüğe koyması elbette lümpen, serserî, başıboş kesimli hareketi geçirecektir.

Bugün gelinen aşamada saldırılar sadece ilticacılar ve yabancılarla sınırlı kalmamakta artık Alman devrimci-demokratlara da yönelmektedir.

Hoyer swerda'daki sığınma yurdu-na yapılan saldırılar orada bitmedi. 22 Kasım 1992 gecesi Möln kasabasında Türkiye'li olan oturdugu evler ateşe verilerek bir yenisi daha ek-

lendi. Bu saldırıda 60 yaşında bir kadın, 10 ve 14 yaşlarında iki kız çocuğu öldü, 9 kişi de ağır şekilde yaralandı. Bununla yetinmeyen Naziler bu kez Wuppertal'da 55 yaşında bir Alman'ı dövdükten sonra üzerine alkol döke-rek yaktı. Yine aynı gün Berlin'de Anti-faşist bir Alman metroda bıçaklanarak öldürüldü. Hitler tarafından toplu şekilde yakılmış olan Yahudilere ait mezarlar yakılıp-yıkıldı. Hitler faşizmini lanetleyen anıtlar tahrip edildi.

Tüm bu gelişmeler tekeleci burjuvazinin doğu Almanya'yı topraklarına katmasından sonra artık iyiden iyiyeye yayılmış iştahının arttığını göstermektedir. İşte bu nedenle cephe gerisini sağlama almak için yabancılar şamar oğlanı yapılıyor. Heride gelişecek sınıf mücadelesini bastırabilmek için sivil faşist odaklar Alman devrimcilerin üzerine sürülmektedir. Tekeleci Alman devletinin Yugoslavya'da görüldüğü gibi dünyanın diğer alanlarına da yayılmaya bir politikayla yaklaştığını ve ilticacılar şahsında cereyan eden saldırıların yabancı düşmanı politikasından kaynaklandığını açığa çıkarmak için yerli ve yabancı demokratik kuruluşlar 28 Kasım 1992 günü 3000 kişinin katıldığı bir protesto yürüyüşü yapıldı. Partizan okurları olarak biz de bu eyleme yer aldık.

PARTİZAN / STUTGART-ALMANYA

Son Dönemlerde Almanya'da Yoğunlaşan Irkçı Faşist Saldırlara Karşı Bir Dostluk Gecesi Düzenlendi

Avrupa'da son dönemlerde yeniden devlet destekli NEO NAZİLERİN ayak seslerine şahit olunmaktadır. Bu seslerin en yoğun olduğu geçmiş karanlık tarihlerinden de anımsanacağı gibi sözde "demokrasinin, beşiği, insan haklarının savu-nucuları," demokrat maskeli özde ise şekillerinin tam da tersi dünya halklarının düşmanları emperyalist burjuvazinin bizzat kendi çıkarları doğrultusunda piyasaya sürdüğü faşist çetelerin yabancılar karşı saldırılarının çekim merkezi olan Almanya'da cereyan etmektedir.

Kapitalizmin doğası gereği sürekli kâra yönelik üretim, bu üretim gereği zorunlu rekabet ve bu rekabet sonucu dönem, dönem (sırf kendi çıkarları uğruna) krizler gündeme gelir işte tam da böyle bir dönem şu an Almanya'da yaşanmaktadır.

Ekonomik krizlerin sonucu işsizliğin baş göstermesi ile gelişen rahatsızlığın ve homurtuların başladığı bir dönemde, bu ekonomik ve siyasi buhranların "sorumluları" olarak Almanya'ya gelerek iltica talebinde bulunan ve yıllardır burada yaşamakta olan biz

yabancıları Alman burjuvazisi, basın ve televizyonlarında olsun, seçim propagandalarında olsun, her yerde üstü kapalı avazlarının çıktığına insanların kafalarına kazımaya çalışıyor. Böylesi ortamda kendileri için ortamı iyi kullanan faşist örgütler hızlı bir şekilde planladıkları saldırılarını hayata geçirmeye başladılar ve adi saldırıları şimdi kıyıya vurmaya başladı. Peki biz devrimcilerin görevi ne olmalı. Elbetteki elimizi kolumuzu bağlayıp seyirci kalmak değil. İşte tam da böylesi bir dönemde bizler devrimci sorumluluğumuz gereği bölgemizde Alman demokratların desteğinde Alman burjuvazisinin oyununu açığa çıkarmak sivil faşist ırkçı saldırıları protesto etmek dünyanın neresinde olursa olsun "faşizme geçit yok" sloganı altında ATIF'e bağlı derneneğin yaptığı protesto eylemlerine ve dostluk gecesine Partizan okurları olarak katıldık. Umulanın da üzerinde çeşitli Alman kuruluşlarından sıcak bir dayanışmanın olduğu görüldü. Gece, sunulan kültürel gösterilerle kitlelerin kaynaşmasına ulusların dayanışma içinde faşizme karşı bir gövde gösterisine dönüştü. ATIF'e bağlı derneğin Türkçe ve Almanca sunduğu konuşma ilgi topladı. Gece coşkulu bir şekilde sona erdi.

- KAHROLSUN
EMPERYALİZM, FAŞİZM VE
HER TÜR DEN GERİCİLİK.

- YAŞASIN
ENTERNASYONAL
DAYANIŞMA
Partizan/ Dermstadt-
Almanya

Gürkaynak Köyü İşgal Altında

Dış hareket seferinden dönen TC "şimdi sıra iç harekatta" diyerek "Topyekün savaş" panoramasına girmiş durumdadır. Artık Türkiye, Türkiye Kürdistanı'nda emekçilerin hak gaspından, devrimcileri yerinde infazlara gözaltında kayıplardan, toplu katliamlara varan faşist devlet terörü giderek boyutlanmaktadır.

Malatya'nın Kürecik, Akçadağ ve Gürkaynak beldeleri adeta işgal altındadır.

Şubat 1992 tarihinden beri jandarma ve özel tim tarafından düzenlenen ani baskınlar yöre halkına boyun eğdirme amaçlıdır.

6 Ocak 1993 günü Gürkaynak köyü jandarmalar tarafından kuşatılır. 70 yaşında ve kanser olduğu halde "evinde terörist barındırıyorsun" bahanesiyle Ali Rıza Uğur, karlar üzerinde süründürülerek dövülür. Tüm eşyalar çamurun, karın içine atılır. Özgür Kılıç, "mahkemeden kağıdın geldi, onu imzalayacaksın" denilerek gözaltına alınır ve Akçadağ jandarma karakolunda karlar üzerinde süründürülürken "ya burayı terk edersin, ya da seni öldürürüz" tehditleri arasında sağına-soluna ve bacak aralarına sıkılan kurşunla infaz provası yapılır. Ayrıca Akçadağ'da şüpheli görülen iki kişi gözaltına alınır. Bunların üzerinde Ahmet Akdağ ve Abdülcabbar Ceylan lamine düzenlenmiş sahte kimlik bulunduğu ve daha sonra bunlardan birinin gerçek kimliğinin Münir Çolak olduğu açıklanır.

Köylünün kışlık erzakları (un, bulgur, elma, armut vb.) biribirine karıştırılır, eşyalar dışarıya dağıtılır.

Jandarmanın yoğun baskıları nedeniyle tarım ürünlerini satamayan köylünün hasadı kar altında çürümeye terk edilir. Köyün giriş-çıkışlarını kontrol altına alan jandarma ve özel tim nüfus cüzdanında Gürkaynak yazan köylüleri sorguya çekmektedir. Şehire gitmek isteyenlere "Malatya'da ne işin var" diyerek köye geri göndermektedir. 8 ve 10 Ocak günleri yeniden köy kuşatma altına alınır. Bir yıl önce 150 hane olan Gürkaynak köyü şimdi 50 haneye düşmüştür. Giriş-çıkışların yasaklanması, yiyeceklerin yağmalanmasının yanısıra okullarda da anti-demokratik uygulamalar görülmektedir.

Kürecik'e bağlı Kepez'in Lise müdürü yakılmak için temin edilen odun ve kömürü yaktırmayarak öğrencileri ayrı bir baskı cenderesi altına alır. Okul giriş-çıkışlarında öğrencileri keyfi aramaya tabi tutulur. Baskılara daha fazla tahammül edemeyen liseli öğrenciler boykot eylemine girerek tepkilerini dile getirirler. Bundan rahatsız olan okul müdürü matematik öğretmeni Haydar Akçadağ'ı jandarma alay komutanlığına şikayet ederek göz altına alınmasına sebep olur.

Şimdi Malatya yöresindeki köyler adeta bir Şırnak tedirginliği yaşamaktadırlar. ■

Yİ-TED'E OMUZ VERELİM!

Yapı İşçilerinin Bir Örgütlenmesi Olarak Öne Çıkan Yİ-TED Bir Dizil Sorunla Karşı Karşıya, Yİ-TED'le Dayanışalım

ANKARA
Yİ-TED 1989 Ağustos'unda inşaat sektöründe çalışan yapı işçilerinin örgütsüzlüklerine bir çıkış yolu bulmak amacıyla kurdukları bir dernek. Yİ-TED, inşaat işçilerinin işsizlik, işgüvencesi, sigorta, can güvenliği, barınma gibi ekonomik ve sosyal haklarını korumayı amaçlıyor. Derneğin İstanbul Şubesi 1990'da açıldı. İzmir ve Adana'da ise şube kurma hazırlıkları yoğun olarak sürüyor.

Yİ-TED İstanbul Şubesi 1993 Ocak ayı içerisinde ikinci kez kapatıldı. 1991'deki ilk kapatmanın gerekçesi, dernek kütüphanesinde bulunan piyasada yasal olarak satılan bir kitaptı. Son kapatma gerekçesi ise dernekte Partizan ve Mücadele gibi sosyalist dergilerin bulunması. Yİ-TED İstanbul şubesinin kapatılmasını ve hükümetin diğer bütün anti-demokratik uygulamalarını protesto etmek amacıyla Ankara'da Belediye-İş, Tüm Sağlık-Sen, Özgür-Der, ÖZDEP'le ortak bir basın açıklaması yaptı. İzmir ve Adana'daki Yİ-TED Şubelerini kurmaya çalışan emekçilerde Çalışma Bakanlığı'na aynı gün telgraf çekerek protestoya katıldılar. 18 Ocak günü Yİ-TED ve DKÖ'lerle görüşüler. Heyete, tabiki koalisyon ortakları CMUK ve Şeffaflık gibi içi boşaltılmış, sahte vaatleri papağan gibi tekrarlamak dışında bir şey söylemediler.

Yİ-TED'in inşaat işçileri arasındaki çalışmalarını (dört yıla yaklaşan deneyimlerine rağmen) istenilen düzeyin çok altında görünüyor. Yİ-TED önüne koyduğu hedeflerin çoğunun hala uzağında. İşçileri bir takım etkinliklerde biraraya getirmek için çok yararlı olabilecek dernek lokali parasızlık nedeniyle açamamış durumda, örgütlenme ve şubeleşme çabaları dört büyük şehirden öteye aşamadı. Bir iletişim olanağı olarak önemine inanılan Yİ-TED BÜLTENİ dernekler yasasının yasaklamaları yüzünden çıkarılmıyor. Yİ-TED'in kayıtlı 189 üyesi bulunuyor ama aidatlar düzenli toplanamıyor. Maddi olarak oldukça zorlanan derneğin faaliyetlerini organize etmek için gereksindiği bütün gelir 30-40 kadar özverili üyenin sınırlı ve değişken yardımlarıyla sağlanıyor.

Yİ-TED Yönetim Kurulu Başkanı Celal ATLI sorunlarını aşamamalarının temelinde inşaat işçilerine derneklerinin "perspektif sunamayışının" yatığını belirtiyor. ATLI; "inşaat işçileri ülkenin içinde bulunduğu anti-demokratik ortamdan olumsuz yönde etkileniyorlar. İnşaat işçilerine işsizlik sigortası sağlanması için açtığımız imza kampanyasına işçilerin imza atmaya çekindiklerini gözlemledik. Bu da bize gösterdiği bir yığın sorunla kuşatılan inşaat işçileri arasında hakları için mücadele edecek insan potansiyeli az" diyor, Celal ATLI'ya göre Yol-İş sendikası inşaat işçileri arasında doğru dürüst çalışsa ve sadece toplu çalışılan işyerlerinde örgütlenmekle yetinirse bir çok sorunları çözülebilecek. Yİ-TED, dağılık ve gelip geçici işlerde çalışan inşaat işçilerinin sendikalaşmasını kendisine başlıca amaç olarak saptamış. ATLI: "DİSK Yİ-TED'e BAYSEN sendikasının yeniden oluşturulması için teklif getirdi ama yeterince koşulan olmadığı için proje şimdilik askıda. "ATLI: "inşaat işçileri arasında ne kadar yaygın örgütlenirsek ve haklarımız için ne kadar inatçı mücadele verirsek o kadar tanınacağız. İşçiler hakları için sokaklara dökülene dek uğraşmayı sürdüreceğiz" diyor.

Her türden katkıları için okurlarımızı Yİ-TED'le dayanışmaya ve Yİ-TED'e omuz vermeye çağırıyoruz, Yİ-TED'in adresi şöyle: **Yİ-TED** Hükümet Caddesi Hilal Sokak Yalvaş İşhanı 25/25 5. kat Ulus-ANKARA

Not: Bu arada Yİ-TED İSTANBUL/Esenyurt Şubesi de gerekçesiz olarak kapatılmıştır. ■

DERSİM'DE, MEMURLAR HAYKIRIYOR: "HAKKIMIZI VERMEZSENİZ, ZORLA ALACAĞIZ!"

Demokrasi havarisi kesilerek iktidara gelen DYP-SHP Koalisyon hükümetinin içi boş vaatlerine karşılık, "Vermezseniz Zorla alacağız" şiarıyla harekete geçen halk yığınları, her geçen gün, "Kurtuluşunun kendi elleriyle mümkün olacağını" bilincine varıyorlar.

Buna en güzel örneklerden birisi, Dersim'deki Kamu emekçilerinin kendi sorunları için, sokaklara taşarak gösterdikleri duyarlılıktır. 12 Eylül'den beri her türlü baskı, işkence, katliam ve sürgünlerin merkezlerinden biri olan Dersim'de, 14 Ocak 1993 tarihinde, tüm memur sendikalarının katıldığı bir miting düzenlendi. Çeşitli demokratik talepler için düzenlenen mitinge 300 kadar memur katıldı. Devletin kendilerine karşı çeşitli haksız uygulamalarını da protesto eden memurlar, toplu olarak maaş bodrolarını yaktılar. Polisin tüm keyfi engellemelerine karşın, halkında ilgiyle izlediği ve destek verdiği miting, Çarşı Meydanına kadar yüründükten sonra olaysız sona erdi.

TUNCELİ İMAM HATİP LİSESİ'NDE HARAÇ OLAYI
Tunceli muhabirimizin bildirdiğine göre, il merkezinde bulunan imam Hatip Lisesi'nin Müdürü, "Bosna-Hersek için yardım kampanyası" adı altında, kendi personelinin, tehditlerle zorla (!) para toplamaktadır. Para vermeyen personel hakkında,

SINIF SENDİKACILIĞINA YÖNELTİLEN BİR BAŞKA SALDIRI; KALİTE ÇEMBERLERİ

Reformist, san, bürokrat sendikal anlayışlar günümüz dünyasında değişik kılıflar ve isimlerle ama daha ince yöntemlerle cilalanarak piyasaya sürülmeye başlandı. "Çağdaş sendikacılık" ve Japon sendikacılığının pratik uygulandığı olan "Kalite Çemberleri" bunun değişik biçimleridir. Bunlar aynı zamanda işverenlerin anti-sendikal stratejileri olarak anlaşılmalıdır.

Dünyada sendikal harekete ve sınıf güçlerine yöneltilen saldırılar değişik tonlarda ve biçimlerde artarak devam ettiriliyor. Bu ülkemizde de yankısını buluyor. Dünya sendikal hareketine yöneltilen ideolojik saldırılar sendikalaşmaya yöneltilen saldırılarla at başı gidiyor. Biri birinin hazırlayıcı, nesnel zemini oluyor. Sınıf çıkarlarını esas alan ve bu temelde sendikal faaliyetini düzenleyen sendikal anlayışın tersine: Sınıflararası uzlaşmayı esas alan ve nihayetinde uluslararası burjuvazinin dümen suyunda ilerleyerek bunların değirmenine su akıtan ve çıkarına çalışan bir anlayıştaki sendikacılık uluslararası basın tekellerinin ve iletişim araçlarının dünya geneline yayılmış kolları vasıtasıyla dünyanın irili ufaklı her ülkesindeki sendikacılığı bir ahtapot gibi sarmaya ve çevrelemeye başladı.

Kapitalizmin bunalımlarının bir ürünü ve bu bunalımların atlatılmasının araçlarından biri haline getirilen çağdaş sendikacılık ve kalite çemberlerinin sınıf sendikalarının yerini alması için olmadık ölçülerde çabalar gösterilmekten ve harcamalardan çekinilmiyor. Dünyadaki yeni büyük terör dalgası iletişim araçları terörü kanalıyla işçi sınıfı ve çalışan ezilen emekçi yığınlar kendi çıkarlarını gözetken sendikacılığın yerine geçirilmeye çalışılan sendikacılığın alt yapısı yapılmaya çalışılıyor ve kimi yerlerde de bu başarıyor. Sınıf çıkarları adına hareket eden ya da yola çıkan kimileri her türlü demagogik propagandalarla kandırılıyor, satın alınıyor. Ya da yoğun baskı ve işkencelerle tehditlerle caydırılıyor ve egemen bur-

juvazinin saflarına çekiliyor. Böylece uluslararası burjuvazinin çıkarları doğrultusunda yeni yeni teorilerle proletaryanın ve ezilen emekçi yığınların daha fazla sömürülmesi ve ezilmesi giderek meşrulaştırılmaya çalışılıyor. İşte böyle bir hedefin araçlarından, Çağdaş sendikacılık ve kalite çemberleri...

Çağdaş sendikacılık konusu belirli oranlarda açığa çıkarılıp mahkum edilmeye çalışıldı ve çalışılıyor. Oysa kalite çemberleri henüz işçi sınıfı ve çalışan emekçi yığınlar çevrelerince çokça bilinmediğinden dolayı tam anlamıyla deşifre edilerek mücadele hedefi haline getirilmeyen bir sendikal anlayıştır. Aslında belirli (özellikle çok uluslu, şirketlerin ülkemizdeki kollarında ve bazı büyük şirketlerde ve iş kollarında yer yer bu konu gündeme sokulmuş bu yönde uygulamalara girişilmiş olmasına rağmen egemen sendikal anlayış ve yönetimlerin buna karşı bir mücadeleye ya olmamış ya da lütfen dostlar alışverişte görsün misali olmuştur. Böylelikle bu saldırının püskürtülemeyeceği açıktır. Konuyu uzun uzadıya araştırıp tarihsel toplumsal ve siyasal evrimini ortaya koymak bir zorunluluk olarak işçi sınıfı devrimci güçlerinin ve Türkiye sınıf hareketinin önünde duran önemli bir görevdir. Bizde bunun bir parçası olarak edindiğimiz bilgilere dayanarak konu hakkında genel bir ön bilgilenme sağlamak istiyoruz.

KALİTE ÇEMBERLERİ VE TARİHSEL GELİŞİMİNE İLİŞKİN NOTLAR

Kalite çemberleri fikri esas olarak 2. Dünya savaşından sonra Japonya'da ortaya çıkmıştır. Fikri 1961 yılında etrafıca ve pratiğe yönelik ortaya koyan Japonya'nın Tokyo üniversitesi mühendislik Profesörlerinden Dr. KAORU ISHIKAWI olmuştur.

Kalite çemberleri fikrinin ilk ortaya çıkışı 1948 yılında (yani 2. dünya savaşından sonra Japonya'lı Bilim Adamları ve mühendisleri

topluluğu olan JUSE'nin "Kalite Araştırma Grubu" kurmasıyla oldu. Bu fikir daha önce ABD'de ortaya konan benzeri girişim ve fikirlerden esinlenerek geliştirildi ve şekil aldı. "Kalite çemberleri" adı Japonlara aittir.

Kalite çemberleri 2. Dünya savaşı sıralarında ve sonrasında Japon ürünlerinin dünya piyasalarında düşmüş olduğu kötü imajı ortadan kaldırmak ve bunu olumluya döndürmek için üretimin ve üreticilerin tam denetimini sağlamayı hedefleyerek ortaya kondu. O sıralarda Japon malları her yerde alay konusu olarak piyasada en arkalara itilen mallardı. Bu durum Japon sanayisini ve maliyesini olumsuz yönde etkiliyor satışını ve rekabet gücünü ortadan kaldırıyor.

Bu durumun ortadan kaldırılmasının alternatif arayışlarının ürünüydü Kalite çemberleri...

Japonya'da bu durumun ürünü olarak ortaya konan kalite çemberleri fikri, diğer emperyalist kapitalist ülkelerde ise buna benzer ama değişik yorum ve biçimlendirmelerle gündeme girmiştir.

Genel olarak şöyle bir tarihsel seyir izlediği söylenebilir.

Kapitalizmin ilk dönemlerinde batıda kalite günlük ticaretin doğal bir parçasıydı ve önem taşıyordu. Bu sıralar teknolojinin o günkü durum ve seviyesine uygun kaliteli mal üretiliyordu. Tersine bir durum nadiren ya da zaman zaman olsa bile bu, kaliteli mal üretme kültürünü ortadan kaldırıyordu. Serbest rekabet döneminin önemli bir özelliği olarak görülebilen bu durum giderek emperyalizm çağına geçişle değişmeye başladı. Çünkü bu dönem seri üretime geçildi ve seri hizmet "Üst üste yığ çarçabuk sat" anlayışıyla kaliteyi ikinci plana itti. Örneğin 1950-60'lı yıllarda bu şekilde üretilen mal rahatlıkla satılırken ve piyasa böyle mallarla dolarken aynı zamanda doyuma ulaştı. Müşterinin azlığı ve mevcut mal yerine daha kaliteli mal istemesi şirketleri yeni arayışlara itti ve şirketler kalite

fikrini öne çıkarmaya başladılar. Bu, malın kalitesini artırmaya yönelik yönü oluşturan bir neden iken, bugün kalite çemberlerinin ortaya çıkışını sağlayan tek ve esas neden değildir. Bu dönem yoğun ama kalitesiz mal üretiminin yanı sıra atıklarda ve bozuk malların iadesinde bir yoğunlaşma da söz konusuydu. Üretilen üç maldan biri geri dönüyordu. Mal çarçabuk ama kalitesiz üretilince atıklarda da bir yoğunluk ortaya çıktı. Bu durumlar kârları azaltan faktörler olarak öne çıkmaya başladı. İşte arayış bu noktada

mayı ve güçler oranını kendi yararlarına da değişikliğe uğratmayı" öngörme fikrinden yola çıkılarak patronların yönetici grubunca ortaya konmuştur.

FİET(Dünya Sendikal Kuruluş)un bu konudaki görüşünde aktardığı gibi 1948'de JUSE ile atılan ilk adımlar (ve tohumlar) sadece Japon ürünlerinin batıda alay konusu edilen "kalitesi"ni artırma amacına yönelik görünmesine rağmen bugünkü sonucu itibarıyla kalite çemberleri, fonksiyonunu pek azını kalite yükseltmekte kullanıyor.

Yani kalite çemberleri (KÇ)'nin esas fonksiyonu "kaliteyi arttırmak" olmaktan çıkıyor. Aşağıda inceleyeceğimiz gibi, konuya dikkatle bakıldığında esas fonksiyonunun aşırı kâr sağlamak ve anti-sendikal strateji olarak sendikalara yöneltilen saldırılar olduğu görülecektir.

"Amerika iş organizasyonu teorilerini alıp, bunları inanılmaz boyutlarda geliştirerek uygulanabilir yeni bir model olarak KÇ'lerini ortaya çıkaran Japonlar batının gelişmiş ülkelerine sundukları bu örgütlenme tarzıyla endüstriyel ilişkiler bakımından dünya çapında tartışılacak bir

çığır da aşmış oldular. Çünkü KÇ'leri çok uzun vadeli bir yatırım: İşçi-işveren, işçi-sendika ve sendika-işveren ilişkilerini tümüyle değiştirmeye yönelik öğeleriyle yeni sonuçlar yaratıyor yaratacak.

Tüm dünyadaki uygulanması kesinlikle saptanamamış olmakla birlikte ABD, Avusturalya, Avusturya, B.Almanya, Belçika, Brezilya, Danimarka, Güney Kore, Fransa, Hindistan, Hongkong, İngiltere, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Kanada, Norveç, Tayvan, Singapur, Portekiz, Yeni Zelanda gibi ülkelerde kalite çemberleri uygulanıyor.

(...) KÇ'leri özellikle çok uluslu

kuruluşlar tarafından benimsenerek çalışmaları her ülkeye taşınıyor. (FİET'in görüşünde)

KALİTE ÇEMBERLERİ NEDİR?

Kalite çemberleri "üretimi ve üretilen mal kalitesini yükseltmek üzere işverene bağlı düzenleyici bir görevli başkanlığında toplanarak işle ilgili sorunların saptanması ve çözümünü görüşüp işle ilgili değişiklik yapma kararı da alabilen 8-10 işçinin bir araya getirildiği çalışma grupları" olarak ifade edilirler.

KÇ'leri esas olarak işçileri işveren denetim altına almayı hedefler ve öncelikle işçileri kapsayan bir sistemdir. Giderek memur ve diğer teknik elemanlarda içerir.

KÇ'leri görünüşte kaliteyi ve verimliliği artıran bir sistemdir. Bu sisteme işverenden tutun işçiye kadar işverende herkesin bu konulardaki düşüncelerini dikkate almayı amaçlar. Bu sistemle üretim alanında çalışan herkes işverenin denetimi altında birleştirilir ve denetlenir. Bu sisteme herkes katılacağı gibi, isteklilerce yürütülebilir.

Bu projenin kaliteyi artırma verimliliği çoğaltmanın ötesinde atıkların ve reddedilen ürünlerin azaltılması ile maliyeti düşürme, maliyet ve program açısından daha verimli çabayı hedefleyerek kârlılığı esas alan ve esas fonksiyonunda bu olduğu kabul edilmelidir.

Kalite Çemberlerinin felsefesi "kazan-kazan-kazan"dır" ve işleyişle bu felsefenin yerleştirilmesini hedefler. Dolayısıyla bu yöndeki bütün girişimler buna yöneliktir.

İşverenlerin kalite çemberleriyle, neyi sağladığı ve işverenlerin bu yolla sendika karşısında neleri sağladığı FİET'in belgelerinde ve değerlendirmelerinde şu şekilde özetlenmiştir.

1) İşverenler KÇ'leriyle neyi sağlıyor?

- KÇ'leri her şeyden önce tensikat vb. dahil her türlü işten çıkarılmalarda işçiler için bir garanti olarak sunuluyor ve öyle kabul ediliyor. (Yani "gir KÇ'lerine işini garantiye al" gibi. Ne de büyük yalan)

- İşçilere sanki iş yerini yönetimine katılmıyormuş duygusu verilerek bilinç törpülemesi yapılıyor.

Kalite Çemberleri fikrinin dışı karşı genellikle adı gibi kaliteli mal üretmek için ortaya konmuş olduğu şeklindeki görüntüsü işverenlerce hep verilip ve öyle lanse edilir. Bu fikir Japonlar açısından belki ortaya konduğu tarihsel aşama için göreceli olarak doğru olabilir. Ancak sonraki süreçte bu fikir kaliteden ziyade birincisi, daha fazla kâr elde etmek, ikincisi, sendikal örgütlülüğü tasfiye etmek amacına yönelik geliştirildi ve bu yönde pratiğe geçirilmeye çalışılıyor.

Araştırmacılar KÇ'lerinin ilk ortaya çıkışı nedenlerinin çoktan açılmış olduğunu sadece kaliteyi yükseltmeye ayrılan payın %8 gibi küçük bir rakam olduğunu ortaya koyarak esas fonksiyonunun daha başka yönleri olduğunu belirtiyor.

da yoğunlaştı ve kaliteli mal üretimin yanı sıra atık ve reddedilen mal en aza indirmek fikri kalite çemberleri olarak şekil aldı.

Bilinirki kapitalizmin temel mantığı kârdır. Kapitalist kârını en yükseğe (maksimuma) çıkarmak için her türlü araca, fikre, yönetime başvurmadan çekinmez. İşine gelen her şeyi alır dener. Kalite çemberlerinde bu anlayışla ele alınmaktadır.

Kalite çemberleri tarihsel olarak gözlemlendiğinde diğer anti-sendikal politika ve araçlar gibi bunalım dönemlerinin ürünleri ve araçları olarak gündeme sokulmuş ve bu dönemlerde "üstünlük sağla-

- Görevli düzenleyici dahil KÇ'lerindeki herkes eşit kabul edilerek gerçek endüstriyel demokrasi uygulandığı ileri sürülüyor.

- Çember üyelerine işyeri eğitimi verilmek üzere yükselmede öncelik almaları sağlanıyor.

- KÇ'leri yoluyla işverenin diğer işyerleri hakkında bilgi sahibi olabilen Çember üyesi işçi ile diğerleri arasındaki mesafe artıyor.

- Ve nihayet işyerinde/İşyerlerinde çalışan tür diğer işçilerle Çember üyesi işçiler arasında "Her türden rekabet ve çekişme oluşuyor"

2) İşverenler sendika karşısında neler sağlıyor?

-İşverenler KÇ'leri yoluyla işçilerin çoğunluğuna her türlü propagandayı hemen ulaştırarak, sendikayı önemsiz kılıyor.

- (İşyerine ve buradaki sorunlara ilişkin bn) Talep ve öneriler, sendika temsilcisi tarafından gelince reddediliyor KÇ'leri getirilince kabul ediliyor. (ve her halde böylece, sendika taleplerinin KÇ'leri yoluyla iletilmesi baskısı oluşturuluyor.

-Küçük sorunları hemen halledebilen çemberler, ciddi sorunları sendika temsilcilerine bırakarak onu başarısız hale sokabiliyor.

- Tüm devri sorunları sendika temsilcisi işyeri dışı bırakılarak halledilebiliyor.

- Ve nihayet sendika temsilciliği ve varsa işyeri konsey ve komiteleri hem bütünüyle saf dışı bırakılmış oluyor ve hemde bunların tüm etkinliği bizzat işçiler eliyle zayıflatılarak zaafa uğrattılıyor" (FİET)

KÇ'leri uygulamasının henüz deneme safhasında, yani çocukluk döneminde olduğunu, bunun çok boyutlu olarak geliştirileceğini belirten araştırmacılar, KÇ'lerinin ticaret sektörünün yanı sıra hizmet sektöründe uygulamaya konduğunu ve bunun için pilot işyerleri, saptanarak geliştirilmeye çalışıldığını da belirtiyorlar.

AMAÇ KALİTE Mİ DAHA FAZLA KÂR MI?

Kalite Çemberleri fikrinin dışı karşı genellikle adı gibi kaliteli mal üretmek için ortaya konmuş olduğu şeklindeki görüntüsü işverenlerce

hep verilir ve öyle lanse edilir. Bu fikir Japonlar açısından belki ortaya konduğu tarihsel aşama için göreceli olarak doğru olabilir. Ancak sonraki süreçte bu fikir kaliteden ziyade birincisi, daha fazla kâr elde etmek, ikincisi, sendikal örgütlülüğü tasfiye etmek amacına yönelik geliştirildi ve bu yönde pratiğe geçirilmeye çalışılıyor.

Araştırmacılar KÇ'lerinin ilk ortaya çıkış nedenlerinin çoktan açılmış olduğunu sadece kaliteyi yükseltmeye ayrılan payın %8 gibi küçük bir rakam olduğunu ortaya koyarak esas fonksiyonunun daha başka yönleri olduğunu belirtiyor.

Demir-çelik federasyonunun Japon çelik endüstrisinde yaptığı araştırmaya göre, KÇ'lerinin ilgi alanına (görüşme-karar verme çerçevesine) giren konuların oranlaması şöyle:

- İş güvenliği önlemleri %27
- Üretimin artırılması %24
- Maliyetlerin düşürülmesi %21
- Kalitenin yükseltilmesi %8
- Çalışma ortamının iyileştirilmesi %5
- Araç ve teçhizatın yenilenmesi %4
- Eğitimin artırılması %1
- Diğerleri %10

Görüldüğü gibi ortaya konan oranlar, KÇ'lerinin esas fonksiyonlarının işverenlerin kârlarını artırmaya yönelik konularda olduğunu göstermektedir.

Bu konuda Türkiye'de kimi şirketlerce çıkarılan yayınlar incelendiğinde bu söylediklerimizin ne kadar doğru olduğu görülebilecektir. Örneğin cam işverenlerinin Şişe Cam'da dağıtmış olduğu "KALİTE ÇEMBERLERİ sorular ve cevaplar" kitapçığında bu durum etraflıca ortaya konuyor.

Bu kitapçıkta KÇ'leri için şunlar söyleniyor:

" KÇ'leri hem çalışanlar, hem yönetim açısından yararlı sonuçlar veren yeni bir yönetim tarzıdır. Bu sistem çalışanlara kendi işyerleri ile ilgili sorunları çözme, düşüncelerini yürürlüğe koyma, yönetimle kolayca iletişim kurma olanağı sağlar"

Söylenenlerden çalışanlar için ne tür yararlı sonuçlar çıkacağını aslında izah edemiyor çünkü bu fikrin çalışanlar için yararlı bir yönü yok. Sadece işçiyi ya da çalışanı yö-

netimle kolayca iletişim kurma olanağına kavuşturabiliyor. Bununda işçiyi işverenin denetimi altına sokma anlamına geldiği anlaşılmalıdır.

Oysa fikrin işverenlere öylesine kazandırdıkları vardır ki, işverenler bunu genellikle gizlemeye çalışsalar da her söylediklerinde bunu çıkarmak mümkündür. Şu söylenenle bakalım:

"Daha yüksek bir kalite düzeyi daha mutlu tüketiciler ve satışları sürekli artıracaktır. Dahası kusur ve fire düzeyinin düşürülmesi doğrudan daha yüksek verimliliğe ve kârlara dönüşecektir"

"Atıkların ve reddedilen ürünlerin azalmasının maliyetleri düşürülüp firmayı maliyet ve program açısından daha verimli kılacağını aklımızdan çıkarmamalıyız." (Cam işverenleri kitapçığında)

Görüldüğü gibi bu söylenenler bu fikrin ve uygulamanın daha fazla kâr felsefesine dayandığını ve işverenlerin çıkarına uygulandığını açıkça göstermektedir. Zaten dağıtılan kitapçıkta "Sonuçlar" ortaya konurken bu durum daha bariz olarak görülebilmektedir.

"Kalite çemberlerinin kurulduğu yerlerde etkileyici kazançlar görülmüştür. Yatırma ayrılan her liraya karşılık organizasyonların (KÇ'lerinin bn) maliyet tasarrufları ve maliyetten kaçınma ile 3 ile 6 liralık tasarruf sağlanmalarına oldukça sık rastlanır. Bir Amerikan şirketi 8'1 oranındaki bir tasarruf/Maliyet oranı ile üç yılda yaklaşık 6 Milyon dolar tasarruf sağlamıştır. Bir başka şirket önemli bir tahütte maliyetleri %50'nin üstünde bir oranda aşağı çekebilmiştir. Maliyeti büyük ölçüde etkileyen hata oranları bir çok şirkette şaşılacak biçimde düşürülmüştür.

Şirket kitapçığında kesin sonuçlara ilişkin verilen örnekler bile çalışanların yararına ilişkin değil -ki bunu zaten gösteremezler- tamamen işverenlerin tasarruf ve kârlarına yöneliktir. Şu örneklerle bakalım:

- Bir kayıt kontrol organizasyonundaki çember, kağıt kırtasiye akışını basitleştiren ve hata sayısında azalmaya yol açan önerilerde bulunmuştur. Böyle-

ce çalışanlar iş alanını ve sorumluluklarının kapsamını genişletmişlerdir.

- Yükselen kalite düzeyi ve işin doyuruculuğunun artmasından başka, yılda 41.000.-\$'lık önemli bir tasarrufda sağlamıştır.

- Üretim sürecinde örnek devre kartlarının kullanılması ile yılda 40.000.-\$' tasarruf sağlanmıştır.

- Makinada işlem gören malzemenin yağlanması neden olan makina yağı sızıntısının önlenmesi ile yılda 4.160.-\$ tasarruf edilmiştir.

- Plastik kalıplama süresini 5 aşamalı işlemde 2 aşamaya indirecek bir tekniğin geliştirilmesi ile yılda tahminen 160.000.-\$'lık tasarruf sağlanmıştır.

- Kullanılan çizelgelerin incelenmesi ve yeniden tasarımı ile büro işleri basitleştirilmiş ve yılda 34.000.-\$ tasarruf edilmiştir.

Bütün bu aktardığımız örnekler ve yaptığımız değerlendirmelerde konunun ipuçları yakalanmış ve gerçek işlemler aydınlatılmıştır. Bunun ışığında konuyu özetleyelim. Kalite çemberleri sistemiyle amaç:

- Bunalım döneminde krizi işverenlerin lehine çözmek

- Kaliteli mal üretmek

- Atık ürünlerdeki oranı azaltmak ya da ortadan kaldırmak

- Geri gelen (reddedilen bozuk ürünleri en aza indirmek

- İşyeri verimliliğini artırmak ve yabancılaşmayı ortadan kaldırmak.

- Ve nihayetinde yoğun tasarrufla kârna kâr katmaktır vb.

Bu söylenenlerin ışığında kalite çemberlerinin çalışanların lehine olduğunu ileri sürmek ve kabul etmek demagojiden ve yalandan başka bir şey değildir. Zira aslolan, şirketlerin kârları ve tasarruflarıdır. İşçilerin bunda görecelide olsa esasta bir yararları yoktur. Kendi fikirlerinin iş yaptığı duygusu karın doyurmuyor. Tersine kendi fikri işverenin kârına kâr katmaya yarıyorsa, bundan kendisinin kârının olmaması bir yana, kendi fikriyle kendisini daha fazla sömürmesine ve örgütsüzleştirmesine olanak tanıması demek olurki bu büyük bir talihsizlik ve kayıptır.

AMAÇ YÖNETİME KATMA MI, SENDİKAL ÖRGÜTLÜLÜĞÜ TASFİYE Mİ?

KÇ'leri fikrinin sadece kaliteye yönelik olduğu demagojisinin yanı sıra bu fikrin çalışanları yönetime katmak demek olduğu da işverenlerce ileri sürülmektedir. Böylece fikir gerçek niteliğinden ve işlevinden uzak yansıtılmaya çalışılmaktadır. Oysa bugüne kadar ki pratikler ve araştırmalar bu uygulamanın çalışanları yönetime katmaktan ziyade: çalışanların örgütlü bulundukları sendikal örgütlülüğe, işverenleri sınıf örgütlülüğüne yönetilen yoğun bir saldırı olduğunu ortaya koymuştur.

Bu durumun daha iyi anlaşılması için çemberlerin nasıl oluştuğuna ve nasıl işlediğine bakmak gerekir.

Çember üretim alanında çalışan herkesin işverenin denetimi altında birleştirilmesi ve denetlenmesiyle işlerlik kazanır. Genellikle 8-10 kişilik gruplar oluşturularak basına hep işveren temsilcilerinden birinin verilerek çalışmalar düzenlenir. Bu sistem esas olarak işçileri kapsar. Genellikle sendika üyesi durumunda olan bu kesimi denetim altına almak hedeflenir. Bir örnekle durumu açığa kavuşturalım: 100 kişinin çalıştığı bir işyerinde o işçiler 8-10'ar kişilik gruplar şeklinde çemberler içine alınır. Böylece yaklaşık 10 tane çember oluşur. Burda önemli olan ne kadar çok çemberin oluşması değil, işçilerin grup grup işveren denetimi altına alınmasıdır. Çember konuları genellikle yaptıkları işle ilgili olmakta ve kalite verimlilik ve kârlılık sistemin temelini oluşturmaktadır. Çemberlerde verilen mesai ise esas olarak "Atıkların ve reddedilen ürünlerin azaltılmasının maliyetleri düşürüp, firmayı maliyet ve program açısından daha verimli kılacağını akıldan çıkarmak" şeklindedir. Burada asıl hedef

bu toplantılarda bilinçsiz, bilgisiz işçiye "bilgili, kültürlü, ve yüksek okul bitirmiş işveren temsilcilerin kafaya alınmasıdır. Ve onlara sınıf işbirliği fikrini aşlayarak örgütsüzlüğü ve bireyselliği teşvik etmesidir.

KÇ'leri fikri ilk çıktığının aksine asıl işlemi olan sendikasılaştırmanın ve sendikal örgütlülüklerle saldırının önemli bir aracı olagelmıştır. Bu durum özellikle bizimki gibi emperyalizme, tekellere bağımlı yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde çok daha barizdir ve asıl işlevi buralarda bulunur. Sınıf bilincinin edi-

Bu söylenenlerin ışığında kalite çemberlerinin çalışanların lehine olduğunu ileri sürmek ve kabul etmek demagojiden ve yalandan başka bir şey değildir. Zira aslolan, şirketlerin kârları ve tasarruflarıdır. İşçilerin bunda görecelide olsa esasta bir yararları yoktur. Kendi fikirlerinin iş yaptığı duygusu karın doyurmuyor. Tersine kendi fikri işverenin kârına kâr katmaya yarıyorsa, bundan kendisinin kârının olmaması bir yana, kendi fikriyle kendisini daha fazla sömürmesine ve örgütsüzleştirmesine olanak tanıması demek olurki bu büyük bir talihsizlik ve kayıptır.

KÇ'leri fikrinin sadece kaliteye yönelik olduğu demagojisinin yanı sıra bu fikrin çalışanları yönetime katmak demek olduğu da işverenlerce ileri sürülmektedir.

nilmesinin tersine demokratik bilincin bile yeterince varlığından kuşku duyduğumuz bu ülkelerde işverenlerin bu yönlü girişimleri elbette işçi sınıfının çıkarına olmayacaktır.

KÇ'leri ile ilgili FİET Dünya Yönetim Kurulunun Haziran 1936 tarihli 53. toplantısında almış olduğu kararda bu durum anlaşılır bir şekilde yansıtılmaktadır. FİET Dünya Yönetim Kurulu kararında KÇ'lerinin "İşçilerin sendikalar tarafından temsil edilmesi üzerine kurulu prosedüre karşı iş yerlerinde ciddi tehdit oluşturan işveren destekli yeni mekanizma ve yapılanma biçimleri" olduğunu söyleyerek

şöyle demektedir:

"Kalite Çemberleri ve benzeri uygulamalar, işi yoğunlaştırarak üretimi artırmak, işçileri denetim altında tutmak ve mevcut etkilerine, kanallarını aşarak sendikal örgütleri zayıflatmak üzere işverenler tarafından geliştirilmektedir. Kalite çemberleri, gerçekte, ne işçilerin haklarında ve iş örgütlenmesindeki etkinliklerinde bir düzenleme, ve ne de dizaynı gibi önemli bir görev için kabul edilebilecek bir yaklaşım değildir.

Dünya Yönetim Kurulu özellikle sendikal temsil edilmediği veya zayıf olduğu işyerlerinde bulunan kalite çemberlerinin işçiler üzerindeki ters etkilerini daha da ciddi bulmaktadır. Ayrıca bunlar sendikasız işçilerin örgütlenmesi çabalarına karşı bir engel olarak ta kullanılmaktadır." (FIET DYK'lu karardan)

Firesiz işçi kuruluşu olan CGT ise bu girişimleri "Patronların anti-sendikal stratejisi olarak ilan ederek bunun gerçek işlevinin ne olduğunu ortaya koymaktadır.

CGT KÇ'leri ile ilgili şu bilgileri vermektedir:

"Kalite çemberleri (ilerleme grupları, Euroka grupları vb. biçimlerde de adlandırılıyor.) Japonya'da keşfedilmiş, ABD'de geniş ölçüde denenmiş ve Fransa'da 1980'li yıllardan itibaren uygulamaya sokulmuş bir sevk ve idare aracıdır. Kalite çemberlerini başlatanlarca "dolaysız hiyerarşik üst tarafından harekete geçirilen küçük bir işçi ya da memur grubu, aynı atölye ya da büroda çalışan 5-10 gönüllü aktörden oluşan bir grup olarak" tanımlanıyor. "Harekete geçirici (animatör) tarafından klavuzluk edilen ve kendilerini ilgilendiren ve seçtikleri gündelik sorunlara çözüm aramak için hiyerarşi tarafından desteklenen "Kalite çemberlerinin rolü, yönetime, kadro çerçevesine ve bu gruplara katılanlar arasındaki güç ilişkilerine bağlıdır. Kalite çemberlerinin faaliyetinin odağı üretim sürecidir. Bir başka düzeyde "Pilotaj Çemberleri" ustabaşları ve kadroları kapsar ve yeni katılımcı sevk ve idare anlayışlarını temel alır" (CGT görüşü)

Kalite çemberleri konusu sendikalar açısından oldukça önem taşı-

maktadır. Zira bu girişim ve sistem özünde işçi sınıfının sınıf bilincinden sınıf örgütlenmelerinden uzaklaştırılmasını, koparılmasını dolayısıyla sendikaların zayıflamasına ve giderek yok olmasına hedefler. CGT'nin belirttiği gibi "Patronlar bakımından söz konusu olan, tek bir hareket içinde bir yandan "emekçilerin zekasını" harekete geçirmek, onları özendirmek, öte yanda emekçilerin direnişini yolundan çıkarmak, yeni yapılanmaları, yönetimin stratejisini onlara kabul ettirmek, sendikaları zayıflatmaktır.

Kalite çemberleri ile sözüm ona demokratik olarak ilan edilen "Katılımcı" sevk ve idareyle söz konusu olan şey, patronun bu organizasyonla ücretliler üzerinde çok daha tam bir sahiplenmesini sağlamak ve dolayısıyla sendikayı dışlayacak bir takım yöntemlerin bulunup uygulamalarıdır. "Bu yeni yöntemlerle sıkı sıkıya bağlı olan anti-sendikal eylem, kapitalist sevk ve idarenin ve onun bunalım koşullarından azami yararlanma arayışının ifadesi olan yöntemlerin temelinde yer almaktadır." (CGT)

Kalite çemberleri gibi yöntemler "yeni toplumsallık" olarak da adlandırılmaktadır. Bu bağlamda sözleşmelerin git gide daha az toplu olacağı ileri sürülmekte ve toplumsal evrimin yığınsal, örgütlü, kurallı, sendikayı gündem güne mahkum ettiği iddia edilmektedir. Bunu elbette işverenler yapmaktadır. Bu iddia bu yöndeki çabalara hız vermeyi getirmekte ve bir işyerinde toplu bulunan çalışanları grup grup ya da kişi kişi bölerek muhatap kabul etme ya da sözleşmeyi bu şekilde yapmayı gündeme getirmektedir. Dolayısıyla sendikanın yığınsal örgütlü konumunu ortadan kaldırmayı hedeflemektedir. Ve işyeri sendikacılığını yerleştirmeyi gündeme sokmaktadır. İşte bu anlayış sendikalara yöneltilen saldırıların yeni biçimleridir. Nitekim uygulandığı yerlerde çıkarılan derslerde bunlar görülebilmektedir.

FIET'in yaptığı değerlendirmede bu açıkça anlaşılıyor.

FIET yukarıda da aktardığımız gibi işverenlerin bu yolla sendikalar karşısında neler sağladığını şöyle özetliyor:

- İşverenler KÇ'leri yoluyla işçilerin çoğunluğuna her türlü propagandayı hemen ulaştırarak sendikayı önemsiz kılıyor.

- İşyerlerinde talep ve öneriler sendika temsilcisi tarafından reddediliyor. KÇ'leri getirince kabul ediliyor (ve herhalde böylece sendika taleplerinin KÇ'leri yoluyla iletilmesi baskısı oluşturuluyor.)

- Küçük (işyeri sorunları hemen halledebilen çemberler, ciddi sorunları ise sendika temsilcilerine bırakarak onu başarısız hale sokabiliyor.

- Tüm işçi sorunları sendika temsilcisi devre dışı bırakılarak halledilebiliyor.

- Ve nihayet sendika temsilciliği ve varsa işyeri konseyi veya komiteleri, hem bütünüyle saf dışı bırakılmış oluyor ve hemde bunların tüm etkinliği bizzat işçiler eliyle zayıflatılarak zaafa uğrattılıyor." (FIET)

Kalite çemberleri konusu aynı zamanda ideolojik bir biçimlendirme aracı olarak ortaya konmuştur. Kurulan çember toplantılarında işveren temsilcilerinin yapmış olduğu eğitimler hep buna yöneliktir. Bu yolla işçileri sınıf bilincinden ve sınıf örgütlenmelerinden uzak tutarak egemen sınıf ideolojisini empoze etmeyi hedeflemektedirler.

Yeniden özetlemek gerekirse, kalite çemberleri sistemiyle amaç:

- Sendikaları etkisizleştirmek, yeni örgütlenmeleri engelleme

- Ulusal sendikacılığı işyeri sendikacılığına, toplu sözleşmeleri ufak tek sözleşme durumuna düşürmek

- İş yerinde işçiler arasında rekabet yaratarak bir birine düşürmek ve birbirinden koparmak.

- İşçiyi-sendikayı karşı karşıya getirmek

- İşçiyi patron temsilcilerinin denetim altına almak

- İşçileri sınıf bilincinden uzak tutarak egemen sınıf ideolojisini empoze etmek vb. için gündeme alınmış ideolojik şekillenme aracıdır.

- Buraya kadar aktardıklarımızdan da anlaşılacağı gibi bu sistemle amaç Yönetime katma değil sendikal örgütlülüğü zayıflatma ve tasfiyedir.

Çernobil Felakettir; Faşist-Feodal Düzen Felaketin Felaketidir

Egemen sınıflar hiç bir kural tanımadan, açık gizli her türlü yöntem ve silahla kitlelere saldırıyor. Gözünü kan bürümüş bu canavarlar sürüsünün kâr ve saltanatlarını sürdürmek için yapmadığı ve yapamayacakları hiçbir zulüm, vahşet ve katliam yoktur. Onlar, çıkarları için, toplu katliamlardan tutun da kitleleri ölüme sürükleyecek hertürlü yola başvurmaktan da kaçınmazlar yeter ki kârlarına kâr katabilsinler, ömürlerini uzatabilsinler. Onbeş-yirmi kurşluk kâr, bir kaç günlük saltanatları için halkın canına kanına dadanarak iliklerine kadar sömürdükleri gibi gerektiğinde bir kıyım makinesi gibi kitleleri kıyımdan geçirmekten de kaçınmazlar.

Faşist-feodal düzen kan kusan bir makinalı gibidir; kan kusmadan can almadan yaşayamaz. Onlar, emekçi kitlelerin başına kurulmuş bir cinayet makinasıdır. Kâh sokak ortasında kurulmuş makinalıdır, infaz yapıyordur; kâh dağ başlarında kurulmuş bri toptur güneşe yürüyenleri dövüyor; ya da ulusal kurtuluşu bastırmak için çocuk çocuk demeden köyleri haritadan siliyor; kâh "şeffaf karakollarda" işkence çarkıdır, insan öğütüyor, fabrikada işçiyi siper almış hedef te bekliyor, coptur; üniversitede gençliğin başına iniyor. Kâh Karadenizde, Trakya'da Çernobildir. Halkın başına tünemiş bir felakettir halkı kıyımdan geçiriyor. Özcesi; Komprador Patron-Ağalar emekçilerin başı üzerinedurmadan dönüp duran, bir an önce kurtulunması gereken felaketlerin felaketidir.

Faşist-feodal düzen, 1986 yılında meydana gelen Çernobil

Faciyasının sonuçlarını bilerek ve isteyerek gizlemiştir. Çıkarı uğruna ölüm ve sakat doğumlara, kanserle beraber yaşamaya toplumu ahkum etmiştir. Açlık, baskı zulüm, katliamlar kervanına radyasyon felaketini de katmıştır. Egemen sınıflar, çernobil patlaması olup radyo-aktif bulutlar ülkemize geldiğinde, meydana gelecek faciayı engellemek üzere ne bir önlem aldılar, ne de uyarıcı herhangi bir açıklama da bulundular. Bunun yerine, kitlelere herhangi bir tehlikenin olmadığı biçiminde açıklama yaptılar. Halkı aldatmanın yoluna başvurarak bugün meydana gelen ölümlerin, sakat doğumların, doğmadan ölen bebelerin, ölümcül hastalıkların ve gelecekte sürececek hastalıkların, sakatlıkların ve ölümlerin de birinci derecede sorumlusudurlar.

"24 Nisan 1987'de İzmit Devlet Hastanesi'nde peşpeşe doğan on bebeğin ölüm olayları, bir kısmının kafalarında oluşan kocaman yaralar... Bunların çoğuna teşhis konulamamış, akraba evliliği denilmiş, bir kısmının otopsi raporlarını adli tıp cevaplandırmamış, Düzce Özel Hastanesi de 5 ansefali doğuma tanıklık etmiş, radyosyondan olabilir denilmiştir.

Ankara Elmadağ Çay Paketleme Fabrikası işçilerinden Abuzer Gönen mesane kanserinden Ankara Numune Hastanesinde ölmüştür. 155 arkadaşı Abuzer Gönen'in radyasyondan öldüğünü, kendilerinin de her an ölebileceklerini söylemektedirler. (Tüm Sağlık-Sen raporundan)"

Dönemin Başbakanı Turgut Özal, Cumhurbaşkanı Kenan Evren Sanayi Bakanı Cahit

Cahit ARAL: "dinine imanına inanan Türkiye'de radyasyon var demez".

Aral, YÖK Başkanı İhsan Doğramacı ve bilumum yöneticiler yemin billah ederek "radyasyon yok" dediler. Kenan Evren, TV'de halkın karşısında çayını yudumlayarak, "radyasyon tehlikesi yok, herşey normal", Özal "az radyasyon insan sağlığı için iyidir" diyerek halkla alay ediyorlardı. Cahit Aral, "dinine imanına inanan Türkiye'de radyasyon var demez" diyerek dini kendine kalkan ediyordu. YÖK Başkanı Doğramacı üniversiteli bilim adamlarına gönderdiği talimatlarla açıklama yasağı koyarak yaşamların doğranmasına kapı açıyordu.

Bir Cumhurbaşkanı, başbakanı, bakanı düşünün; felaket kapağı dayanmış ortalığı kasıp kavuracak ve bu "yüksek" yöneticiler felaketi biliyorlar, önlem almaları gerekir almıyorlar, halkı uyardıkları gerekir uyardıkları, üstüne üstlük kalkan milyonlara "herhangi bir tehlike yok" diyerek tehlikenin olmadığını kitleleri inandırmaya çalışıyorlar. Bile bile felaketin içine itiyorlar. Buna ne

denir? Olsa olsa katliam yapmak, insanları bilerek ölümüne sürüklemek denir. Açıkcası buna "cinayet" işlemek denir. Bunun insanları kurşuna dizmekten, kitle katliamı yapmaktan hiçbir farkı yoktur.

İnsan çığlıkları yükseliyor. Bu çığlıklar insanın yüreğini paralyor. Dehşetengiz görüntüler akıllara durgunluk veriyor. Şekilsiz doğan bebeklerin görüntüleri yürekleri dağılıyor. Büyük bir hızla artan kanser vakalarının sayısı vahşetin boyutunu tüm çıplaklığı ile gözler önüne seriyor. Yükselen insan çığlıkları sorumlu arıyor. Ama bu vahşetin sorumluları inkardan vazgeçmiyor. "Haberimiz yoktu",

görev yapan insancılıktan uzak "bilim adamları" da en az egemenler kadar bu vahşetin suç ortaklarıdır. Egemen düzenin çıkarlarını korumak ve geliştirmekle görevli bu "bilim" kuruluşlarının ve Prof. kılıklı "bilimadamları"nın emekçilere verdiği hiçbir bilimsel değer ve katkı yoktur. Bunların varlıkları; egemenlerin sermayelerine sermaye katma, saltanatlarını uzatmanın yollarını araştırıp geliştirmektir. Suç ortaklıkları bunun ürünüdür. Prof. kılıklı bu caniler ağa babalar için hiçbir fedakarlıktan kaçınmazlar. emekçi kitleleri aldatmak için binbir türlü senaryoyu hazırlamaktan da geri durmazlar.

alması, işgal etmesi, darbe yap-tırması, faşist komprador patron ağaların on yıllardır uygulamaya geldikleri soykırım, katliam terör zulüm ve işkence hep bu aşırı kâr hırsının ve egemenliklerini sürdürüp-pekiştirme olgusunun sonuçlarıdır.

Emperyalizm ve uşaklarının saltanatı sürdüğü müddetçe baskılar, katliamlar, felaketler, sömürü ve zulüm emekçilerin hep "kaderi" olarak devam edecektir. Ama bu "kaderi" değiştirmek bizim elimizdedir. Bunun değişimi emperyalizm ve uşakları komprador patron-ağaların saltanatını Yeni Demokratik Devrimle başlarına yıkmak, Yeni Demokratik bir Türkiye, yaratmakla mümkündür. Bu uğurda mücadeleye katılıp egemen düzen yerle bir edilmedikçe radyasyon vahşetinin sorumlularından hesap sormak da mümkün değildir. Çünkü radyasyonun faciaya dönüşmesinin nedeni egemen düzendir.

Faşist komprador patron ağa düzeni, sömürünün, zulmün, baskı ve katliamların, milli zulüm ve soykırımların yaratıcısıdır. Ve o her emekçinin alınterini, emeğini çalan, yoksulluk ve sefaletten iten, her türlü sosyal kültürel yaşamdan uzaklaştıran, tüm sosyal güvencelerden mahrum bırakandır. Onun içindir ki; tüm yoklukların, felaket ve faciaların baskı ve zulümlerin de sorumlusudur. Bunlar felaketlerin felaketidir. Bir an önce bu köhnemiş düzenden kurtulmanın kavgasına tutuşmak gerekiyor. Yoksa bu felaketlerden kurtulmanın olanağı da olamaz. Bunun için proleter öncünün tutuşturduğu sosyal kurtuluş bayrağı altında Yeni Demokratik Türkiye kavgasına katıl, ML/MZD nin ışıklı yolunda yürü. ■

"tehlikenin bu boyutta olduğunu bilmiyorduk", "aletlerimiz yeterli değildi", "öğrendiğimizde iş işten geçmişti" diyerek habire yalan üstüne yalan sıralıyorlar. Dönemin Sanayi Bakanı Cahit Aral diyorki "Türkiye'nin radyasyona maruz kaldığını öğrendik; ama artık çok geç kalınmıştı." Halbu ki olaydan yarım saat sonra alarm verilip tedbir alınması gerekirdi.

Radyasyon vahşetinin sorumlusu sadece egemen sınıflar ve onların temsilcileri değildir. Adına "bilim kurumu" dedikleri kuruluşlar ve bu kuruluşlarda

Egemen sınıfları her türlü vahşete sürükleyen olgu aşırı kâr hırsıdır. Emperyalizmi ve uşağı komprador patron ağaları her türlü baskı ve zulme götüren olgu da bu gerçeğin sonucudur. Savaşlar, savaş araçlarının üretilmesi, emekçi kitlelerin baskı altında tutulması, ulusların imhası, sömürgeleştirilmesi ve her türlü zorbalık bu kâr hırsından kaynaklanır. Almanya'da Hitlerin gaz odaları kitle kıyımı, Mussolini'nin İtalya'daki vahşeti, ABD emperyalizminin dünya jandarmalığını yapması, habire bir ülkeyi abluka altına

Dünü, Bugünü ve Geleceği ile

D İ S K

Aklandığı iddia edilen DİSK, Temmuz 1991'den buyana sınıfın gündeminde.

O günden bugüne çok şey söylendi, yazıldı ve yapıldı. Ama işin gerçeğini söylemek gerekirse söylenenler, yazılanlar ve yapılanlar sınıf için yapılan şeyler değildi. Çünkü DİSK'i örgütlemeye çalışanlar, işverenler, DİSK'in kaşarlanmış ağaları, reformistler ve hemen bunların yanında ve yedeğinde de bir kısım hırsız ve düzenbaz çevrelerdir.

DİSK'in dünü ve bugünü değerlendirildiğinde, geleceği de ortaya çıkacak ve böylece DİSK gerçeği tüm yönleriyle öğrenilmiş olacaktır.

KISACA DİSK ÖNCESİ DURUM

Cumhuriyetin kurulduğu yıllardan sonraki süreçte işçi sınıfının mücadelesi ve örgütlülüğü olsa da 1950'li yıllara kadar belli bir aşamaya ulaşmadı. 1950'li yıllarda başlayan mücadele ve örgütlülüğe yönelik ise, hakim sınıfları TÜRK-İŞ'i örgütlemeye yöneltti.

Nitekim 1952 yılında ABD patentli olarak TÜRK-İŞ kuruldu. Bir çok kadrosu ABD de eğitim gördü. Asıl amacı işçi sınıfına hizmet değil tersine işçinin mücadelesini engellemektir. Kurulduğundan günümüze kadar da bunu yaptı. Emperyalizm ve T.C devleti için didindi durdu.

1960'ların ortalarına gelindiğinde dünya da çok çeşitli kıpırdanmalar vardı. Devrim ve ulusal kurtuluş mücadeleleri halkları ve ulusları etkileyip harekete geçiriyordu. O yıllarda patlak veren Çin Kültür Devrimi ise daha etkileyici oldu.

Diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de bu gelişmelerden payına düşeni aldı. Gençlik ve birçok çevre ataktaydı. Yürüyüşler, mitingler, grevler durmak bilmiyor, köylülerin toprak işgalleri her geçen gün biraz daha yaygınlaşıyordu. M-L klasikler Türkçe'ye çevriliyor, okunup beğeni kazanıyordu. Bu gelişmeler bir çok çevreyi etkileyip harekete geçirdi.

Bu birikim ve gelişmeye bağlı olarak TÜRK-İŞ'e olan tepki daha da çoğaldı. Sendikal demokrasinin olmaması, partiler üstü politikayı savunmasına rağmen hükümet olan her partinin desteklenmesi, grev ve tüm hak alma, arama eylemlerinin yasaklanması TÜRK-İŞ'in çekilmez olduğunu gösteriyordu.

Nitekim 1966 yılında İstanbul Şişe Cam'da başlayan grevi destekleyen Türkiye Maden-İş, Lastik-İş, Türk Maden-İş ve Basın-İş sendikalarının geçici olarak TÜRK-İŞ'den ihraç edilmesi bardağı taşıran son damla oldu.

DİSK'İN KURULUŞU VE 12 EYLÜL'E KADAR OLAN SÜREÇ

12 Şubat 1967'de Türkiye Maden-İş, Lastik-İş, Türk Maden-İş ve Basın-İş sendikaları DİSK'i kurdu. Aynı nedenle TÜRK-İŞ'den ihraç edilen Bank-İş, Kimya-İş de DİSK'e katıldı. DİSK'i oluşturanların çoğunluğu TIP'li ya da TIP'e yakın çevrelerdi. Devrimciler, reformistler, revizyonistler ve CHP'liler de DİSK'e destek verdi. O dönemler başlayan eylemlilik süreci DİSK'in çekim merkezi olmasını sağladı ve TÜRK-İŞ'den DİSK'e işçi akını başladı.

Ancak pratikte böyle bir seyir izlense de DİSK'in kuruluş bildirgesi sınıf adına kapkara bir leydi. Bildiri 1961 anayasasına ve Atatürk'e övgülerle başlayıp ara başlıklar "çalışma devrimi", "işçi ücretlerinde devrim", "borçtan kurtulmak için devrim", "eğitim devrimi", vb. olan sözlerle devam ediyordu. 1961 anayasasında göstermelik bazı olumluluklar yer almış olsa da bu anayasa özünde ülkedeki hakim sınıflara hizmet eden ve onların çıkarları doğrultusunda yapılmış bir anayasaydı. DİSK ağaları böyle bir anayasayı savunmakla ve şirin göstermekle işe başladı.

Bildiri içerisine yerleştirilen "devrim" sözcükleri ise insanları kandırmak için yazılmış sözlerden başka birşey değildi. Çünkü bildiri çıkartıldıktan sonra ne çalışma devrimi yapıldı, ne işçi ücretlerinde devrim, ne de sözü edilen diğer devrimler.

Hatta işin ilginç DİSK ağaları bildirinin sonunda devrimcilikten ne anladıklarını "devrimcilik hepimizin mülk sahibi olmasını ve uygarlık nimetlerinden eşitçe yararlanma olanağını sağlayacağı için bizim sendikacılık çalışmalarımızın özünü kapsayacaktır." diye açıklamaktadırlar.

Devrimciliğin özüne mülkiyet hakkını yerleştiren DİSK ağaları demekki devrimciliğin "D"sini dahi kavramamışlardır. Çünkü özel mülkiyetle devrimcilik birbirinin zıddı şeylerdir.

Bildiride devrim düşmanlığını ifade eden o türden sözler yer alsa da ilk iki yıl oldukça hareket-

li geçti. Bunda devrimci-demokratların rolü oldukça büyüktü. DİSK ağaları ilk yıllarda devrimciler için "devrimci gençler.", "ülkenin gözbebekleri." gibi sözler sarfederek devrimcilere övgüler diziyorlardı.

1969 sonlarına gelindiğinde işçi sınıfının gelişen mücadelesinden korku ve paniğe kapılan DİSK ağaları önce devrimcilere saldırmaya ve küfretmeye başladılar. Dün övgüyle söz ettikleri devrimciler DİSK ağaları nezdinde "Anarşist", "Terörist", "Goşist" ve "Mao'cu Bozkurt" olmuşlardı. İGD'liler kışkırtılıyor ve devrimcilere saldırtılıyordu.

Grevlere, hak alma eylemlerine karşı çıkılmaya başlandı. Hatta iş öyle bir aşamaya vardırdı ki, işçilere karşı DİSK sıkıyönetimi uygulanmaya başlandı.

Sıkıyönetime uymayan, grev ve çeşitli eylemleri örgütleyen devrimciler, devrimcilerin elinde olan şubeler hem DİSK saflarından atıldı hem de devlet ve polise ihbar edildi. Birçok devrimci bu ihbarlar sonucu hem işinden oldu hem de işkencelere tabi tutuldu.

İşte çokca devrim edebiyatı yapan, işçi haklarından sözeden DİSK ağalarının 1969 sonlarında başlanan ve 1980'lere kadar süren devrimciliği buydu.

1969 sonlarına gelindiğinde DİSK artık TÜRK-İŞ'i aratır olmuştu. Hatta TÜRK-İŞ'e geri dönüşler vardı.

Artık kara lekeler yeni yeni kara lekeler ekleniyordu. Nitekim DİSK ağaları tarihe şanlı 15-16 Haziran eylemi olarak geçen günlerde de sınıfın yanında değil karşı safta yerini aldı.

274 sayılı sendikalar yasası ile 275 sayılı toplu sözleşme, grev ve lokavt yasasında yapılmak istenen değişikliklere karşı DİSK saflarındaki işçilerin tepkisi büyük oldu. İşçiler akın akın sokaklara döküldü. Ancak TÜRK-İŞ saflarından da eyleme katılanlar oldu. Ancak bu durum hakim sınıfları ve DİSK ağalarını telaşa düşürdü ve sonuçta işçi sınıfının şanlı eylemini kırmak için DİSK genel başkanı Kemal Türkler devletin radyosundan işçilere şöyle sesleniyordu:

"İşçi kardeşlerim, işçi sınıfının bilinçli temsilcileri, sizlere sesleniyorum. Beni iyi dinleyiniz. Anayasal haklarınız için direndiniz, direniyorsunuz. Anayasamız her türlü toplantı ve yürüyüşlerin silahsız ve saldırsız olacağını emreder. Bizler anayasaya sınıksız bağlı işçiler olduğumuz için hiçbir hareketimiz anayasaya aykırı olamaz. Ne varki bizim aramıza çeşitli maksatlar güden kişiler, çeşitli kılıklara bürünerek girebilirler. Hatta kötüsü, gözbebeğimiz şerefli Türk ordusunun bir mensubuna kötü maksatla taş atabilir, tahrikler yapabilirler, DİSK genel başkanı olarak sizleri uyarıyorum."

Açıkça görüldüğü gibi DİSK genel başkanı 15-16 Haziran'da işçilerin yanında değil devletin yanında yer alıyordu. Aramıza çeşitli maksatlar güden kişiler çeşitli kılıklara bürünerek girebilirler diyerek de devrimcileri işçi düşmanı devlete ihbar ediyordu. Anayasa ve ordu savunuculuğu ise Kemal Türkler'in ruhuna işlemişti.

Ancak işin ilginç DİSK yöneticileri bununla da yetinmiyor, Kemal Türkler'in radyo konuşmasından bir kaç saat sonra işçileri bakanı, İstanbul valisi ve DİSK yöneticileri bir toplantı yapıyorlar ve toplantı çıkışında DİSK genel sekreteri Kemal Sülkler basına şu açıklamayı yapıyordu:

"Girişilen tahripkar eylemle ilgimiz olmadığını işçileri bakanına söyledim. Ve kesinlikle de bu tahripkar eylemi tasvip etmediğimizi bildirdik. Ayrıca işçilere de radyoda bir uyarma yaparak kötü ceryanlara alet olmamalarını istedik."

Kemal Sülkler'de genel başkan Kemal Türkler gibi işçi düşmanlığı ve ihbarlıktan başka bir şey yapmıyordu. 15-16 Haziran eylemi tahripkar görülüyor, tasvip edilmiyor, eylemle DİSK yöneticilerinin ilgisinin olmadığı işçileri bakanına açıklanıyor ve işçilerle devrimciler hedef olarak gösteriliyordu.

DİSK artıkları, 22 yıl öncesi yukarıdaki şekilde bir değerlendirme yapılmış olmasına rağmen, sanki dün hiçbir şey söylenmemiş gibi, bugün 15-16 Haziran eylemine övgüler dizmeye çalışıyorlar. Ve dahası, Eylül 1992 de çıkartmış oldukları DİSK dergisinde 15-16 Haziran'ı değerlendirirken şu palavralara yer veriyorlar:

"... işçiler her türlü yanlısamadan uzaklaşarak, bağımsız ve demokratik eylem tarzını benimsemişlerdir." "...sonuç olarak 22 yıl sonra 15-16 Haziran'ı değerlendirdiğimizde bizlere miras kalan en önemli özelliğin, bütün abartılardan ve öznellikten uzak, kitlesel niteliği büyük bağımsız bir ekonomik ve demokratik hareket olduğunu açıkça söyleyebiliriz."

İşte sahtekarlığın, iki yüzlülüğün ve işçileri kandırmak için oynanan oyunun gerçek yüzü buydu.

Ancak oynanan bu oyun son oyun da değildi. Çünkü DİSK ağaları işi 12 Mart 1971 de faşist darbeyi ve cuntayı desteklemeye kadar götürdüler.

12 Mart 1971 günü DİSK yürütme kurulu bir bildiri çıkarttı ve kamuoyuna şu açıklamayı yaptı: "DİSK Atatürk devrimlerinin ve anayasa ilkelerinin korunmasında, uygulanması ve geliştiril-

mesinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin yanında olduğunu bildirmekten kıvanç duyar. Parlamentodan çıkarılan anayasaya aykırı kanunlar ve hükümlerin ısrarla yürüttüğü anayasa dışı uygulamalar, sosyal patlamalara yol açan tutum ve davranışlar memleketi bir kardeş kavgasının eşiğine getirmiştir. İşte böyle bir ortamda memleketin beceriksiz ellerde emekçi halkımızın da perişanlığını arttıracak bir yuvalanmayı gören ve Türk milletinin bağrından oluşan silahlı kuvvetlerin bu vahim durum karşısında aldığı kararlar işçi sınıfımızın devrimci kesiminde büyük bir ferahlık yaratmıştır. Türkiye Cumhuriyeti anayasasının tanıdığı hakları en cesur şekilde kullanan Türk Silahlı Kuvvetlerinin çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak, Atatürk devrimlerini hakim kılmak ve anayasasının öngördüğü reformları gerçekleştirmek, özellikle anayasamızın temel ilkelerine yürekten bağlı kalmak yolunda görev başında olduğunu radyolardan ilanı karanlık ufukları aydınlığa kavuşturmuştur."

İşte DISK yürütme kurulu böyle bir değerlendirme yapıyordu. 12 Mart cuntacıları darbeyi gerçekleştirdikleri andan sonra, grevler, mitingler, yürüyüşler peşi peşine yasaklandı. Darağaçları kuruldu. işkence tezgahları harıl harıl çalıştırıldı. Devrimci-demokratlar cezaevlerine tıkıldı. Ve cuntacılar çeşitli milliyetlerden Türkiye halkına yapmadığını bırakmadı.

Cuntacıları 12 Mart 1971 de sığağı sığağına alkışlayan, onları devrimci gören DISK ağaları, daha sonraki süreçte biz yanıldık, yanlış değerlendirme yaptık dahi demediler.

Sene 1972 yılına gelindiğinde genel başkan Kemal Türkler bu kez de bir başka konuda yakayı ele veriyor ve bir temsilciler toplantısında temsilcilere şöyle sesleniyordu:

"Bana şu fabrikanın işçileri devrimci, sosyalist, orada örgütlenelim diye gelmeyin. Bana şu fabrikaların işçileri DISK tüzüğüne harfiyen uyarlar diye gelin."

Devrimcilerin, sosyalistlerin olduğu yerde örgütlenmeyi istemeyen DISK ağaları, DISK tüzüğüne harfiyen uyan güdülecek sürü arayarak tabanın söz ve karar hakkını da ortadan kaldırıyor.

1970'li yıllar DISK ağaları açısından oldukça ilginç yıllardı. Hemen her yerde ve her fırsatta devrim ve sosyalizm düşmanlığı vardı.

Kemal Türkler'i birkez daha dinliyoruz. Ama bu kez bir kurultayda:

"Bazı demokratik devrimci gençler bana posta koydular. Biz senle konuşuyoruz ama asıl temasımız işçilerdir dediler. Ben onun tedbirini iki senedir aldım.

Yani Kemal Türkler, işçilerle ilgilenen, işçilere gerçekleri anlatan ve kavratmaya çalışan devrimcileri saflarından attığını, uzaklaştırdığını, hatta bunu iki yıl öncesinden yaptığını açıkça itiraf ederek devrimcilerle işçilerin birlikteliğini nasıl yok ettiğini ve de işçi sınıfına ve devrimcilere olan düşmanlığını birkez daha kanıtlıyordu.

Ancak hızını alamayan Kemal Türkler, aynı kurultaydaki konuşmasının devamında da şöyle diyordu:

"Biz proletarya diktatörlüğüne karşıyız arkadaşlar. Bizim prensibimiz demokrasidir."

Burjuvazinin demokrasisini savunan, her fırsatta burjuvazinin yanında ve yedeğinde olan DISK yöneticilerinden ve de onun genel başkanından proletarya diktatörlüğünü savunması zaten beklenemezdi. Çünkü proletarya diktatörlüğü işçilerin yönetime gelmesini, yani işçilerin kendi kendini yönetmesini ifade ediyordu. Proletarya diktatörlüğüne karşıyız diyen Kemal Türkler, hiç çekinmeksizin devrim ve sosyalizm düşmanlığı da yapıyordu.

Kinini kusmaya devam eden Kemal Türkler, kurultay konuşmasının ilerleyen bölümlerinde de, hem cehaletini hem de sınıfa olan düşmanlığını ortaya koymaktan kaçınmaz ve devamla şöyle der:

"İşçi sınıfına bilinç dışarıdan verilmiş, bilinç dışarıdan verilmez, dışarıdan kendi kendine gelir."

DISK'in başına çöreklenen bu bilim fukarası bilinçli olarak işçi sınıfının bilimi olan Marksizm-Leninizm'e fütursuzca saldırıyordu. Çünkü, işçi sınıfına bilincin dışarıdan verileceğini, işçi sınıfının bilimini vareden ustalar söylüyordu. Hatta bunlar yazılı ve çizili olarak mevcut olan şeylerdi. Ama işin ilginç olan yanı, DISK ağalarının artık işi, işçi sınıfının bilimi olan Marksizm-Leninizm'e saldırmaya kadar vardırırmış olmalarıydı.

Sene 1972'ye gelindiğinde ilginç bir açıklamada Vehbi Koç'tan geldi. Koç işverenlerle yapmış olduğu bir sohbet toplantısında şöyle diyordu:

"İşyerlerimde DISK'in örgütlü olmasından dolayı çok rahatım. Hiçbir yasadışı ve kurallara aykırı davranışlar olmuyor, işyerlerim huzur içinde."

Vehbi Koç'da DISK gerçeğini işte böyle ortaya koyuyordu. Mücadeleye yan çizen, hiçbir hakalma ve arama eylemine yanaşmayan DISK'in işverenlerin beğenisini kazanması tabii ki doğal bir olaydı.

Ancak DISK ağaları, yalnızca işverenlerin beğenisini kazanmakla kalmıyor, ordunun ve generallerin beğenisini kazanmak için de elinden gelen herşeyi yapıyor ve bu uğurda çırpınıp duruyordu.

Nitekim, sene 1974'e gelindiğinde, Türk ordusu Kıbrıs'ı işgal ediyordu. Bu durumu gören DİSK ağaları ise, ilk iş olarak bir bildiriyle kamuoyuna şöyle sesleniyorlardı:

"Türk Silahlı Kuvvetlerinin girişimi Kıbrıs anayasasını garanti altına almak için, Türkiye, İngiltere ve Yunanistan arasında imzalanmış olan 'Garanti Anlaşması' uyarınca yürütülmüş 'barış hareketi' olarak değerlendirilmiştir."

Yani, hem işgali, işgalci orduyu destekliyor, hem Kıbrısın zulüm anayasasını savunuyor, hem ordunun işgalini barış hareketi olarak gösteriyor, hem de bir diğer yandan her işçiden birer yevmiye para keserek Türk ordusuna bağışta bulunuyor ve böylece gerçek yüzünü birkez daha ortaya koyuyordu

Ancak DİSK ağaları bununla da yetinmiyor ve 1973'ten 1980'e kadar desteklediği CHP'nin, 1973 seçimlerinde hükümet olması için bir seçim bildirgesi çıkartıyor ve halkımıza şöyle sesleniyordu:

"Anayasal özgürlükleri ve demokratik hakları ve uygarlıkçı bir anlayışı savunan tek parti olduğu için işçileri, köylüleri, esnafı, memurları ve tüm dargelirli vatandaşı, CHP'ye oy vermeye çağırıyoruz."

DİSK ağaları böyle diyordu ama gerçekler hiçte öyle değildi. Çünkü, CHP'de ülkedeki komprador burjuvazi ve toprak ağalarının, özelde ise Avrupa'cı komprador burjuvazi ve toprak ağalarının partisiydi, onların çıkarları için hükümet olmuştu. Halk sınıf ve tabakalarına vereceği tek şey zam, zulüm, açlık ve sefaletti. Zaten her hükümet olduğunda da yaptığı tek şey buydu.

Ama, CHP'ye övgüler dizen, CHP'yi umut olarak gösteren DİSK ağaları burada da işverenlerin yanındaydı.

1977'ye gelindiğinde ise, DİSK ağaları, birkez daha telaş ve panik içerisindeydi. Diğer 1 Mayıs'lar da olduğu gibi 1977 1 Mayıs'ında da devrimcileri alanlara sokmamaya, devrimcilerle işçileri karşı karşıya getirmeye ve böylelikle de provakasyon ortamı yaratmaya çalışarak devrim ve devrimci düşmanlığını işçi sınıfının birlik ve mücadele günü olan 1 Mayıs'larda da kanıtlamaya çalışıyordu.

Sene 1979'da da işverenlerin yanında yeralan DİSK ağaları, devletin ordu ve polisiyle kıramadığı TARIŞ direnişini de anlaşma ve uzlaşmalarla satıyordu.

İşte, DİSK ağalarının devrim ve devrimcilik gevezeliği bir yanda, yukarıda tek tek belirtilen temel icraatları ise bir diğer yandı.

1967'den 1980'e kadar olan bölümü özetleyerek sonuçlandıralım:

- 1967'den 1969 sonuna kadar en azından mücadelenin önünde engel olmadı.

1967-1969 arası devrimcilere hoşgörüyle baktı.

1969 sonrası mücadelenin önünde engel olmaya başladı.

1969 sonrası devrimcilere anarşist, terörist ve Mao'cu bozkurt dendi.

- İGD'liler kışkırtılıp devrimcilere saldırtıldı.

- Devrimcilerin ele geçmesi ve işten atılması için işveren ve polisle işbirliği yapıldı.

- Devrimcilerin eline geçen şubelerin çoğunluğu DİSK saflarından atıldı.

- Tabanın söz ve karar hakkı yok edildi.

- 1970'lere gelindiğinde TÜRK-İŞ aratılır oldu.

- TÜRK-İŞ'e geri dönüşler başladı.

- 15-16 Haziran 1970 de işçilerin yanında değil devletin yanında yer alındı.

- 12 Mart 1971 de darbe-cunta desteklendi.

- Kemal Türkler proletarya diktatörlüğüne karşı olduğunu açıkladı.

- Kemal Türkler şu fabrikanın işçileri devrimci,sosyalist diye bana gelmeyin diye çıkıştı.

- Vehbi Koç DİSK'ten memnun olduğunu açıkladı.

- 1973-1980 arası CHP desteklendi.

- 1974 de Kıbrıs işgali desteklendi ve işçilerden birer yevmiye kesilerek orduya bağış yapıldı.

- 1 Mayıs'lar da özellikle de 1977 1 Mayıs'ında provakasyona başvuruldu.

- 1979 İzmir-TARIŞ direnişi kırıldı.

- Toplu sözleşmeler satıldı.

-İşçilerin eğitilmesi bilinçli olarak engellendi.

- İşçilerin her eylemine müdahale edildi ve DİSK sıkıyönetimiyle terör estirildi.

12 EYLÜL VE SONRASI

12 Eylül faşizmi DİSK'in tabelasını indirdi ve kapısına kilit vurdu. İki bin civarında DİSK'li yargılandı. Yöneticilerinin çoğunluğu yıllarca cezaevlerinde kaldı. Ama işin ilginç DİSK'in yöneticileri teslimiyetçiydi. Kenan Evren ve şürekası düdük öttürdü, DİSK ağaları apar-topar Selimi-

ye'ye koşup kuyruğa girdi. Oysa faşist Türkeş bile dört gün kaçıp ondan sonra teslim oldu. DİSK ağaları açısından doğru olan tavır, teslim olmamak, işçiyi harekete geçirmek ve cuntaya karşı mücadele etmek olmalıydı.

Ancak DİSK ağalarının böyle bir tavır sergilemesi zaten mümkün değildi. Çünkü onlar 12 Eylül öncesinden teslim bayrağını çekmişlerdi.

Heyecanlanan bazıları, böyleyse 12 Eylül DİSK'i neden kapattı? Yöneticilerini neden yargıladı? türünden sorular yöneltilip DİSK'i ve DİSK ağalarını aklamaya ve savunmaya çalışabilirler. Böyle düşünenlere MHP'nin de kapatıldığını, mücadelecilerin mananın kıstasının yargılanmak ve yıllarca cezaevlerinde kalmak olmadığını hatırlatmakta fayda var.

Hatta DİSK ağalarının teslimiyeti Selimiye'de kuyruğa girmekle de sınırlı kalmadı. İstisnaları dışta tutacak olursak, emniyet de, cezaevinde ve mahkemede de teslimiyet vardı. Direndik, mahkemelerde cuntacıları yargıladık, hesap sorduk sözleri ise birer palavraydı. Cuntaya faşist dahi demeyenler, diyemeyenler cuntayı yargılayamazlar, cuntadan hesap soramazlar ve de direnemezler. Kaldı ki direnmelerini gerektirecek birşeyleri de yoktu. Çünkü 1969 sonlarından buyana hep işçi sınıfının karşısında olmuşlardı.

Cezaevlerinden önce çıkan DİSK ağaları ise milletvekili ve SHP'nin çeşitli kademelerinde politikacı oldular. Bir kısmı ise işveren oldu ve köşe dönmenin yollarını aradı. İşçi sınıfının canı cehenmeme dediler. Tersi olsaydı, enazından işçinin arasına girer ve işçiyi örgütlemeye çalışırlardı.

Bugün kalkmışlar sağda-solda işçi sınıfının vefasızlığından, kendilerine sahip çıkılmadığından yakınıyorlar. Sanki sahip çıkmayı hak etmişler gibi.

12 Eylül 1980'den aklandıklarını iddia ettikleri Temmuz 1991'e kadar olan bölümü de özetleyerek sonuçlandıralım:

- Kenan Evren'in düdükle çalmasıyla Selimiye'ye koşup kuyruğa girdiler.
- Direnmediler teslim oldular.
- Dört gün kaçıp teslim olmayan Türkeş kadar dahi medeni cesaret gösteremediler.
- Cuntayı faşist olarak görmediler ve değerlendirmediler.
- İstisnalar hariç DİSK yöneticileri emniyet, cezaevi ve mahkemelerde de direnmediler.
- Direndik, hesap sorduk sözleri ise palavra.
- Cezaevinden önce çıkanlar ise milletvekili, SHP'de politikacı ve işveren olup işçi sınıfını unuttular.
- İşçi sınıfı vefasızmış, bizimle ilgilenmedi sözleriyle de bolca yakındılar.

YENİ DİSK

DİSK ağaları, Temmuz 1991 de aklandıklarını ve sınıf için mücadeleye koyulacaklarını açıkladılar. Kulis faaliyetlerini ÖREN toplantısı izledi.

İlk icraat, DİSK-BANK'ı kurmak ve işçinin parasıyla bankacılık oynamaktı, ancak her ne hikmetse olmadı, oynanamadı.

DİSK-BANK hesaplarını tutturamayan DİSK ağaları hemen peşinden ise 11 yıllık mağduriyetlerinin hesabını yapıp, buna enflasyon farkını da ekledikten sonra, DİSK kasasında birikmiş olan işçi aidat paralarından mağduriyetlerini giderdiler.

Ve böylece, güçleri cuntacılarla ve devlete yetmeyen yeni DİSK ağaları da tıpkı zalim sömürücüler gibi işçiyi sömürme yolunu seçtiler.

İşte DİSK ağalarının devrimciliği böyle bir devrimcilikti, cep devrimciliği idi.

Ama, bu da yetmedi, bu kez de işi, Alman emperyalistlerinin 1992 ortalarında TC'ne uygulamış olduğu askeri "ambargo"yu kınamaya kadar götürdüler.

Oysa Alman emperyalistleri TC'nin Alman silahlarını Kürtler üzerinde kullanmasını istemiyor ve bundan dolayı "ambargo" uyguluyordu. Devrimci geçinen DİSK ağaları, Alman emperyalistleri kadar bile "duyarlı" olmadılar.

Yani sonuçta ambargonun kalkmasını ve Kürt ulusu-halkı üzerindeki zulmün devam etmesini istediler.

Hatta bu konuda daha da ileri giden DİSK ağaları, Aralık 1992 de çıkartmış oldukları DİSK dergisinde yeralan Kürdistan'la ilgili bir yazıyı dahi sindiremeyerek işi kendi dergisini toplattırma-ya kadar vardırıdılar.

Teslimiyetçiliği, ihaneti, işçi parasına göz dikmeyi meslek haline getiren DİSK ağaları, 1992 1 Mayıs'ında da aynı tabloyu sergileyip TÜRK-İŞ ve HAK-İŞ'le elele vererek işçileri alanlara değil salonlara çağırdılar. Ve böylece işçi sınıfına birkez daha ihanet etmiş oldular. Oysa işçi sınıfının çağrılacağı yer salonlar değil alanlar olmalıydı.

DİSK ağalarının bir başka ihanetide, her fırsatta mevcut olan koalisyon hükümetini destekler açıklamalar yapmasıydı.

2.11.1992 tarihli Cumhuriyet gazetesinde DİSK genel başkanı Kemal Nebioğlu, mevcut hükümeti desteklediğini şöyle açıklıyordu:

"...eğer dikkatli çalışılırsa, bize göre, bu koalisyonun ömrü uzundur... Bu iktidarın oluşumuna yönelik bizden önceki DİSK yönetiminin desteğini sürdürüyoruz. Desteğimiz üç konudan kaynaklanıyordu. 12 Eylül'ün tahribatının giderilmesine, İLO ilkelerine dayalı çalışma yaşamına ve demokratikleşmeye ilişkin bu hükümetin hem programda hem de protokoldeki vaatlerine... bu vaatleri dolayısıyla bu koalisyon iktidarını desteklediğimizi ifade ettik. Desteğimiz sürüyor."

İşte DİSK genel başkanı Kemal Nebioğlu bugünkü hükümeti desteklediğini böyle ifade ediyordu.

Bu hükümet ise, bırakalım 12 Eylül'ün tahribatının giderilmesini, demokratikleşmenin sağlanmasını ve de çalışma yaşamının düzene konulmasını, tam tersine zulüm çarkını daha da katmerli bir şekilde çalıştırarak yoksul halkımızın çilesine çile katıyordu.

Görünen odur ki, DİSK'in mevcut hükümetle tek sorunu % 10'luk baraj sorunudur. O sorunda ortadan kalktığına DİSK açısından bu hükümet devrimci hükümet olacaktır.

DİSK ağaları, diğer birçok konuda olduğu gibi sendikacılık konusunda da sınıftan uzaklaşmakta ve ÇAĞDAŞ SENDİKACILIK'ı savunmaktadır. Ve de bu konuda ÖREN toplantısını değerlendirdiği Eylül 1992 tarihli DİSK dergisinde şöyle demektedir:

"... oluşturulacak bir demokratik toplumsal mutabakatın toplumdan gelen talebi karşılayacağı ve DİSK'in de bu talebi paylaştığı..."

Evet, aynen böyle diyor DİSK ağaları. Ve böyle demekle de sınıf sendikacılığını reddediyor, işçiyle patron arasındaki çelişkilerin ortadan kalktığına propagandasını yapıyor ve de hakim sınıfların "yaşasın yeni dünya düzeni" anlayışını savunmuş oluyor. Ancak işin ilginç toplumsal uzlaşma ve toplumsal mutabakat anlayışı yalnızca DİSK ağaları değil hakim sınıflarda savunuyor. Bu işin Türkiye'deki mimarlığını ise devrimcilik adına DİSK ağaları, hakim sınıflar ve hükümet adına da Tansu Çiller yapıyor.

DİSK ağalarının bir başka açmazı da, GENEL-İŞ ağırlıklı örgütlenmesi GENEL-İŞ'i ise özellikle belediyelerde işverenlerin, hırsızların, eskiden sağcı yeni dönemde ise sosyal demokrat olanların örgütlenmesidir. Bu örgütlenmeler ise, zorla, "işten atarım" tehditleriyle ve sürgün cezalarıyla yapılmaktadır. Belediyeler buna en iyi örnektir.

DİSK'i işverenlere örgütlettiren DİSK ağalarını tabii ki işçileri örgütlemek, onların sorun ve problemlerine eğilmek, sendikasız olan yerlere yönelerek oraları örgütlemek diye bir sorunları da yoktur.

Onlar, her ay alacakları 10-20 milyon aylığın, sıcak koltukların, altlarındaki son model sendika arabalarının ve de daha değişik birçok avantanın hesabını yapıyorlar.

Yeni DİSK'in aklandığı tarih olan Temmuz 1991'den günümüze kadar olan dönemdeki icraatını da özetleyerek bu bölümü de sonuçlandıralım:

- Ören'de bir toplantı yaptılar ve göstermelik bazı kararlar aldılar.
- DİSK-BANK'ı kurmak ve DİSK kasasındaki işçi parasını talan etmek istediler ancak başaramadılar.
- 11-12 yıldır mağduruz diye, işçinin aidatlarından oluşan DİSK kasasındaki paraları ceplerine indirdiler.
- İşçilerin 11-12 yıllık mağduriyetlerinden hiç söz etmediler.
- Kendilerini mağdur eden cuntacılar ve devlete değil, işçiye güç yetirdiler.
- Alman emperyalistlerinin TC'ne uygulamış olduğu ambargoyu kınadılar ve böylece TC'nin halklara karşı silahlanmasını olumladılar.
- Kendi dergilerinde yer alan Kürdistan'la ilgili bir yazıya dahi tahammül edemeyerek DİSK dergisini toplattılar.
- 1992 1 Mayıs'ında TÜRK-İŞ ve HAK-İŞ'ide yanlarına alarak işçileri alanlara değil salonlara çağırdılar.
- Her fırsatta koalisyon hükümetini desteklediler ve bu uğurda açıklamalar yaptılar.
- Koalisyon hükümetinin, demokrasiyi sağlayacağını, 12 Eylül tahribatını gidereceğinin, iş hukukunu sağlayacağını propagandasını yaptılar.
- DİSK örgütlenmesini işverenlere, hırsızlara ve düzenbazlara yapturdılar.
- İşçiye hiçbir zaman güvenmediler.
- İşverenlerin, DİSK'i zorla, tehditle, şantajla örgütlemesine göz yumdular.
- Sendikasız alanlarda örgütlenmeye yönelmediler.

- Sınıf sendikacılığını değil çağdaş sendikacılığı savundular.
- İşverenlerle elele vererek toplumsal mutabakatın şampiyonluğunu yaptılar.

O HALDE DOĞRU TAVIR NEDİR, ÖNÜMÜZDEKİ SÜREÇTE NE YAPMALIYIZ?

DİSK ağaları, çıkartmış oldukları Eylül 1992 tarihli DİSK dergisinin altıncı sayfasında, hem de büyük harflerle "GEÇMİŞİMİZ GELECEĞİMİZİN TEMİNATIDIR" diyorlar. Bunu demekle, geçmişte çizmiş oldukları o kapkara tabloyu aklamaya ve geçmişi bilmeyenleri aldatmaya çalışıyorlar.

Yukarıda üç değişik dönem olarak ele alınıp incelenen DİSK geçmişi, DİSK ağalarının gerçek yüzünü açık ve net bir şekilde ortaya koymaktadır. Her işçinin, emekçinin bu üç dönemi özenle değerlendirmesi, bu dönemlerdeki DİSK ağalarının geçmişi öğrenmesi, DİSK gerçeğini ortaya çıkartacaktır.

Yazının giriş bölümünde, TÜRK-İŞ'in, kurulduğundan günümüze değin işçi sınıfına değil hakim sınıflara hizmet ettiğinden söz etmiştik. Fakat işin ilginç, 1991 Temmuz'unda aklanan ve tekrardan faaliyete katılan DİSK ise, mevcut icraatıyla TÜRK-İŞ'inde gerisine düşmüştür.

DİSK'in 1991 Temmuz'undan günümüze kadar olan ve yukarıda "YENİ DİSK" başlığı taşıyan bölümde ortaya konan icraatı, bunun en açık kanıtıdır.

Dolayısıyla, dünü, bugünü ve bunlara bağlı olarak da geçmişi, açık ve net bir şekilde belli olan bir DİSK'e yönelmek, DİSK saflarında yer almak sınıfın bölünmesinden ve daha da gerilere götürülmesinden başka bir anlama gelmez.

Böyle bir pozisyona düşmemek için, TÜRK-İŞ saflarında kalmak ve orada mücadele etmek gerekir.

Doğru tavır bu olmasına rağmen işçilerin zorla, tehditlerle, aldatılarak DİSK saflarına sürüklenirse ve DİSK örgütlenmesi ağırlık kazanırsa, o andan itibaren oralarda da yer alınıp, sınıfın gerçek anlamdaki örgütlülüğü için çaba sarfedilmelidir.

Ancak, TÜRK-İŞ'de kalmanın propbagandası yapılırken, bu konfederasyonu savunma pozisyonuna da düşülmemelidir.

Çünkü, TÜRK-İŞ de dahil olmak koşuluyla bugün mevcut olan konfederasyonların hiçbirisi sınıfa hizmet eden konfederasyonlar değildir. Dolayısıyla, biryandan mevcut konfederasyonların teşhir ve tecritini yaparken, bir diğer yandan da sınıf sendikacılığını savunan, toplumun tüm sorunlarına karşı duyarlı olan ve bu doğrultuda mücadele eden DEVRİMCİ DEMOKRATİK SENDİKAL BİRLİK'e yönelmek gerekir.

O halde alternatif güç ve örgütlülük olarak gösterilen DEVRİMCİ DEMOKRATİK SENDİKAL BİRLİK nedir?

Bunu da DEVRİMCİ DEMOKRATİK SENDİKAL BİRLİK'in bir başka yayınından yapacağımız bir alıntıyla ortaya koyarak yazımızı sonuçlandıralım.

"... emperyalizme, feodalizme, şovenizme ve her türden gericiliğe karşı mücadeleyi yükselten, nerde kime yapılırsa yapılsın hertürlü baskı, zulüm ve işkenceye, ulus ve ulusal azınlıklara yönelen şoven baskı ve asimilasyonlara tavır alan ve ülkemizdeki Kürt ulusu başta olmak üzere ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını (UKKTH) savunan, emperyalist gerici savaşımlara karşı mücadele eden, buna karşılık gelişen sınıfsal ve ulusal mücadeleyi destekleyen, son yıllarda giderek küllenmeye başlayan uluslararası işçi dayanışması noktasında işçi sınıfının devrimci mirasına sahip çıkan ve geliştirilmesi için çaba harcayan sendikacı ve sendikal kadroların mücadelesiyle yükselen bir faaliyet olarak açık ilkel bir perspektife sahiptir.

DDSB sadece ekonomik, demokratik mücadeleyle yetinmeyip siyasal hedeflere sahip sınıf mücadelesinin gelişmesinde de üzerine düşeni yapacak devrimci bir mücadele odağıdır...

Yoğun bir mücadele sürecinin içinde yer alan DDSB sendikalarında devrimci anlayışların etkin konuma gelmesi için yoğun propaganda, ajitasyon ve pratik faaliyetlere girmeli ve başta sendika şube kongreleri olmak üzere tüm kongrelere hazırlanarak doğru bir perspektife hareket etmelidir. Mevcut olan bürokratik reformist sendikal yönetimlere alternatif "DEVRİMCİ-DEMOKRAT İŞÇİLER SENDİKA YÖNETİMİNE" şiarı ve anlayışıyla da çalışmalıdır.

İşyerlerinden başlayıp şubelere, oradan da merkez yönetimlerine yönelmek ve her mevzide YENİ DEMOKRATİK MUHALEFETLER yaratmak her işçinin görevidir. DDSB'nin görevidir. DDSB bu konuda da yoğun çaba içerisinde olacaktır."

- BİRLİK, MÜCADELE, ZAFER!

- YAŞASIN DEVRİMCİ DEMOKRATİK SENDİKAL BİRLİK!

Lenin'in 69. Ölüm Yıl Dönümü Nedeniyle Birkez Daha, Altınçağa Geçişin Zorunlu Biçimi Olarak PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ !

Altınçağa geçişin temel ilkelerinden birisi de proletarya diktatörlüğüdür. Sosyalist devrimle iktidarı ele geçiren proletarya, altınçağa, ancak proletarya diktatörlüğü altında varabilir. Bir başka deyişle, proletarya diktatörlüğü uygulanmaksızın, ne devrilmiş olan burjuvazi tümünden etkisizleştirilebilir ve dolayısıyla ne de altınçağa geçişte bir mesafe alınabilir. Proletarya diktatörlüğü, proletarya devriminin vazgeçilmez sonucu, altınçağa geçişin zorunlu biçimidir.

Proletaryanın amacı ve hedefi, bütün sınıfları ortadan kaldırarak sınıfsız toplumu gerçekleştirmektir. Sosyalist devrimle sömürücüler iktidardan uzaklaştırılır, proletarya diktatörlüğü ile ezilir fakat yok edilemezler. Yani proletarya devriminden sonra sınıflar hala vardır ve varlıklarını uzunca bir süre devam ettireceklerdir. Lenin, Proletarya diktatörlüğü sürecini, sınıfların ortadan kaldırılması süreci olarak ele alır. Bu sınıflar, devrilmiş fakat yok edilememiş burjuvazi, hala bireysel mülkiyete sahip olan küçük burjuvazi ve şimdi yönetici sınıf durumuna gelmiş proletarya.

"Sosyalizm, sınıfların ortadan kaldırılması demektir. Proletarya diktatörlüğü sınıfları ortadan kaldırmak için elinden geleni yapmıştır. Ama sınıflar bir darbeye ortadan kaldırılamaz. Ve proletarya diktatörlüğü döneminde sınıflar hala ortada durmaktadır. Sınıflar yok olunca diktatörlük gereksiz hale gelecektir. Proletarya diktatörlüğü yok olmaksızın sınıflar yok olmayacaktır. Sınıflar durmaktadır, ama proletarya diktatörlüğü döneminde her sınıf bir değişikliğe uğramıştır ve sınıflar arasındaki ilişkiler de değişmiştir. Proletarya diktatörlüğü altında sınıf mücadelesi ortadan kalkmaz,yalnızca farklı biçimlere bürünür." (182)

Proletarya diktatörlüğü, en kısa biçimiyle, komünist manifestoda "yönetici sınıf olarak örgütlenmiş bulunan proletaryadır" şeklinde tanımlanıyor. Proletaryanın yöneticiliği, diğer sınıflarla birlikte kendisini de yok edinceye kadar devam edecektir. Yani proletaryanın yöneticiliği, altınçağa geçiş süreciyle sınırlıdır. Bu süreç, proletarya diktatörlüğü altında yaşanır.

"Kapitalist toplumla komünist toplum arasında, birinin diğerine devrimci dönüşümü dönemi vardır. Buna, aynı zamanda, devletin, proletarya devrimci diktatörlüğünden başka bir şey olmayacağı siyasi dönüşüm dönemi tekabül eder." (183)

Marks, burada, proletarya diktatörlüğünü, aynı zamanda bir devlet biçimi, yani kapitalizmden komünizme geçiş döneminin üst yapısı olarak tanımlıyor. Altınçağa geçiş anlık ya da kısa süreli bir sorun değildir. Tam tersine eskisinden daha fazla bir kin ve enerji ile harekete geçen burjuvaziye, onun toplumsal alışkanlıklarını tümünden yok etmek, yine burjuva toplumdan devralınan ve fakat doğru bir biçimde ele alındığında uzlaşmaz olmayan çelişkilerin - ki bunlar sosyalist toplumun ve sosyalist insanın çelişkileridir- çözümü oldukça uzun bir süreyi alacaktır.

Proletarya diktatörlüğü doğru bir biçimde uygulanamaz ise, devrim boşa çıkar ve burjuvazi iktidarı yeniden ele geçirebilir. Bir başka deyişle, proletarya diktatörlüğü uygulanmaksızın ne devrilmiş olan burjuvazinin direnişi kırılabilir ve ne de devrim sonuna kadar götürülüp, "sosyalizmin tam zaferiyle" sonuçlandırılabilir.

Proletarya diktatörlüğü, proletarya devrimini sosyalizmin tam zaferine kadar götürecektir olan yegane ve biricik araçtır. Stalin, proletarya diktatörlüğü sorununu, "her şeyden önce proletarya devriminin içeriği sorunu" olarak görür ve proletarya devriminin, proletarya diktatörlüğü ile ete kemiğe bürüneceğini söyler.

Her devrimin temel sorunu, iktidar sorunudur. Proletarya tarafından iktidarın ele geçirilmesi, her devrim gibi siyasi bir olaydır. Proletarya için daha zorlu görevler bundan sonra başlar. İktidarını kaybeden burjuvazi, yeniden iktidar sahibi olmak için her yoldan ve bütün gücüyle proletaryaya saldırır. Burjuvazi bu gücünü uzun süre koruyacağından iktidarı korumak, sağlamlaştırmak, yenilmez hale getirme, proletarya için her şeyden önce gelir. "Bunu sağlamak için ne gereklidir" diye soran Stalin, proletarya iktidarı ele geçirdikten sonra, proletarya diktatörlüğünün başarmakla yükümlü olduğu belli başlı görevlerini şöyle sıralar:

"a) Devrim, iktidardan devirdiği ve mülksüzleştirdiği büyük toprak sahiplerinin ve kapitalistlerin direncini kırmak, onların, sermayenin iktidarını yeniden kurmak girişimlerini başarısızlığa uğratmak,

b) Bütün emekçileri proletaryanın çevresinde toplayarak kuruluş çalışmalarını örgütlendirmek ve bu çalışmaya, sınıfların ortadan kalkmasını hazırlayacak biçimde yön vermek.

c) Dış düşmanlara karşı, mücadele için, emperyalizme karşı mücadele için devrimci silahlandırmak, devrim ordusunu kurmak." (184)

Bir başka deyişle, bu görevlerin yerine getirilmesi için proletarya diktatörlüğü zorunludur. Bindiği gibi proletarya, iktidarını, bir yandan yenilen sömürücü azınlığa, bir yandan da dış düşmanlara, emperyalizme karşı korumakla karşı karşıyadır. İç ve dış düşmanlara karşı iktidarını korumaya çalışırken, sınıfların ortadan kaldırılması koşullarını hazırlamak ve bu doğrultuda bütün emekçileri proletarya etrafında örgütlendirmek zorundadır.

Burjuvazinin yenilmiş olması, azınlık olması, onun gücünün de azaldığını göstermez. Tam tersine, (değindiğimiz gibi), devrimden sonra burjuvazinin kini ve enerjisi daha da artmıştır. Stalin, burjuvazinin eski düzenini geri getirmek, yeniden kurmak için kendine göre nedenleri olduğunu söyler. Burjuvazi devrildikten sonra, iktidarı yeniden ele geçirme umudundan ve bu doğrultudaki çabalarından hiçbir zaman vazgeçmez. Çünkü yenildikten sonra uzun bir zaman daha proletaryadan güçlü kalacaktır.

"Eğer sömürücüler bir tek ülkede yenilgiye uğratılırsa, bu elbette tipik bir durumdur. Çünkü aynı zamanda devrimin bir kaç ülkede başarıya ulaşması ender bir istisnadır, yenilmiş olmalarına karşın sömürücüler daha güçlü kalırlar." (185) (abç)

Lenin, proletaryanın, proletarya diktatörlüğü altında, zorunlu ve yukarıda değindiğimiz temel görevlerini yerine getirmesinin uzun bir zaman alacağını söyleyerek proletarya diktatörlüğüne karşı sınıfların tavrını şöyle açıklar:

"Kapitalizmden komünizme geçiş bir tarihsel dönemin tümünü kapsar, bu dönem tamamlanana kadar sömürücülerin eskiyi yeniden kurma umudunu beslemeleri kaçınılmazdır. Bu umut eski düzeni isteyen çabalara da dönüşür. İlk ciddi yenilgiden sonra yenilgiyi hiç beklemeyen ve buna inanmayan, iktidarı elinden kaçırmak fikrini kabul etmeyen sömürücüler, kaybolan cenneti yeniden yaratmak için eskiden o kadar mutlu bir hayat süren ve şimdi 'adi halk güruhu'

tarafından iflasa ve yoksulluğa (ya da 'aşğılık' işlerde çalışmaya) mahkum edildikleri için iki kat enerji ile, şiddetli bir tutku ile, yüz kat artmış bir kinle savaşa atılırlar ve sömürücü kapitalistlerin ardında küçük burjuvazinin büyük kitlesi durur. Bütün ülkelerde onlarca yıllık deneyimin gösterdiği gibi küçük burjuvazi tereddüt eder ve sallanır. Bir gün proletaryanın ardından yürür, ertesi gün devrimin zorluklarından korkuya kapılarak, işçilerin ilk yenilgisindenya da yarı-yenilgisinden paniğe kapılır, aklını kaybeder, sağa sola atılır, ağlamaklı olur, bir kamptan ötekine koşar." (156)

Yenilmiş olmasına rağmen, eski düzenini kurma umudunu kaybetmeyen, daha bir kin ve enerji ile harekete geçen burjuvazi bu gücünü nereden alır?

Birincisi; proletaryanın her hangi bir ülkede iktidarı ele geçirmesi; emperyalizmin sömürü zincirinden bir halkın kopması, yani o ülkedeki sömürü olanaklarının ortadan kalkması demektir. Hiç şüphesiz emperyalizme indirilen darbenin çok önemli bir yanısıdır bu. Proletarya devrimiyle, emperyalizm ve onun uzantısı olan burjuvazi sömürü olanaklarından mahrum kalmıştır. Eğer devrim, emperyalizmin sadece ekonomik çıkarlarını felç etmekle sınırlı kalsaydı, uluslararası sermaye açısından fazla bir problem yaratmazdı. Nihayeti orada kaybettiği kârları, hiç değilse önemli bir bölümünü tahakkümü altındaki diğer ülke halklarından çıkarırdı. Proletarya devriminin emperyalizm açısından esas düşündürücü yanı, sistemin bir bütün olarak siyasi planda ağır bir darbe yemiş olmasıdır. Bir ülkede burjuvazinin yenilmesi, emperyalizm açısından sömürü olanaklarının daralması yanında, sistemin siyasi planda aldığı ağır yara, doğrudan uluslararası sermayeyi ilgilendirir. Bu yüzden uluslararası sermaye, yenilen burjuvaziyi yeniden iktidara getirmek için bütün gücünü seferber eder. Öte yandan pazar ve sömürü için yarışan, zaman zaman çatışan burjuva kamplar, proletarya devrimi karşısında, devrimi boğmak için, burjuvaziyi yeniden iktidara getirmek için birlikte hareket eder. Onların arasındaki çıkar çelişkileri, devrime karşı "birlik" olmalarını engelleyici nitelikte değildir. Tersine, varlık koşullarından birisi de devrimlere karşı, "birlik" ve dayanışma içinde olmalarıdır. Lenin, yenilmiş olmasına rağmen uzun süre gücünü koruyan burjuvaziyi, bu gücünü birinci olarak "uluslararası sermayenin gücünden, burjuvazinin uluslararası birliği, kuvvet ve sağlamlığından" aldığını söyler. (187)

Devrilen burjuvazi, uluslararası birliğinden al-

diği güçle, bir yandan karşı-devrimci ayaklanmalar, sabotaj ve kışkırtmalarla, bir yandan da proletaryanın arasına sızarak içten fetih yöntemleriyle devrimi boşa çıkarıp, eninde sonunda yeniden iktidar olmaya çalışır. Bu faaliyetler uluslararası burjuvazinin birlik ve dayanışmasıyla yürütülür ve uluslararası sermayenin çok büyük imkanları bu faaliyetler için seferber edilir.

Devrim yapan ülkelerde proletarya, bu gerçeği her gün, her saat yaşamış ve görmüştür. Özellikle dünyanın ilk sosyalist devrimini gerçekleştiren Rusya proletaryası, devrimin ilk yıllarında, uluslararası burjuvazinin içteki ve dıştaki saldırısına karşı, çok yoğun ve zorlu savaşlar vermek zorunda kalmıştır.

Rusya'da proletarya, iktidarı ele geçirdiğinde, bilindiği gibi birinci emperyalist paylaşım savaşı bütün şiddetiyle devam ediyordu. Devrimle birlikte Lenin, sovyetlerin savaşa son verdiğini ve Rus işgal birliklerinin işgal ettiği bölgelerden çekileceğini açıklamasına rağmen, Alman saldırısı durmadı. İçte karışıklıklar ve karşı-devrimci ayaklanmalar sürüp gidiyordu. İki cephede birden savaşmak, devrimin geleceğini ciddi bir tehlikeye düşüreğinden, Almanya'nın ağır barış şartları kabul edilerek, Brest-Litovsk anlaşmasıyla savaşa son verilir. (Ki bu anlaşma Lenin'in büyük bir taktik başarısıdır) Almanya'nın dıştaki saldırısı durmuş, fakat sovyetleri parçalama ve devrimi boğma faaliyetleri durmamıştır. İtilaf devletlerine karşı zor durumda olmasına rağmen Alman'lar, Rusya sınırında elli tümenlik bir güç tutmaktadırlar. Brest-Litovsk anlaşmasından bir süre sonra Alman imparatoru şöyle demektedir; "Ben aslında dört ya da beş gruba ayrılmış bir Rusya ile komşu olmak isterim. Merkez Rusya'sı, Ukrayna, Güney-Doğu Rusya'sı, Transkafkasya ve Sibirya." (188) Almanya bu amaç dorultusunda Rusya'yı parçalama faaliyetlerini sürdürüyor ve bütün gücüyle karşı-devrimcileri destekliyordu. Birinci dünya savaşında bir süre genel kurmay başkanlığı yapmış Alman generali Lufendroff ise, anılarında şöyle yazıyor:

"Askeri açıdan biz, Doğu cephesinde elimizde bulunan birlikleri harekete geçirerek Pedrograd'a hızlı bir darbe indirebilecek ve Don Kazaklarının yardımıyla da Moskova üzerine başarılı bir saldırıyı geliştirebilecek kadar güçlüydük." (abc) (189).

Bu bir itiraftır; Sovyet devrimine karşı ayaklanan karşı-devrimcilerle Almanya'nın ilişkisinin itirafıdır.

Öte yandan, aynı zamanda Alman'larla savaş halinde olan İngiliz-Fransız emperyalistleri Brest-

Litovsk anlaşmasından hiç de memnun olmamışlardı. Almanya'nın Sovyetler'e saldırısını el ovuşturarak seyrediyorlardı. Almanya'nın bu işi başaramayacağını anladıklarında bu işi kendileri üstlendiler.

Bir ajan-provakatör tarafından, Almanya'nın büyükelçisi öldürülür. Bu olayı bahane ederek Almanlar Moskova'ya asker göndermeye kalkar; itilaf devletlerinin büyükelçileri ise, "güvenlik"(!) gerekçesiyle Pedrograd'ı terk ederek küçük bir taşra kasabası olan Vologda'ya taşınırlar. Çok geçmeden anlaşılacaktır ki bu yer değişimi masumane bir "güvenlik" önlemi değil, sovyet iktidarına karşı "etkin ve silahlı mücadeleye" karar vermenin bir sonucudur. Sovyet iktidarını devirme, Lenin'i öldürme planları vs. daha sonra ele geçen belgelerden anlaşılacaktır.

Emperyalistler, sovyet çıkarlarını "korumak amacıyla" (!) stratejik bir bölge olan Murmansk bölgesini işgal etme planları içindedirler. (Bu amaçlarını gerçekleştirmeye dolaylı olarak Troçki'de yardımcı olur.) Japon'ların Vladivostak'a çıkarma yapmalarının ardından, İngiliz, Amerikan, Fransız ve İtalya birliklerinden oluşan karma bir kuvvet Murmansk'ı işgal için çıkarma yapar. Böylece Almanya'nın yenilmesiyle sonuçlanan birinci emperyalist paylaşım savaşı sonucunda, savaşı kazananlar bir yanda paylaşım dalaşı yaparken, bir yandan da Sovyet Rusya'yı dört bir yandan askeri ve ekonomik kuşatma altına alırlar.

Öte yandan Vologda'daki diplomatik (!) temsilcilerin yoğun çaba ve kışkırtmalarıyla peş peşe karşı-devrimci ayaklanmalar olur. Bu diplomatların (!) bilgisi ve etkinliği altında, Yukarı Volga üzerinde sıralı tam 23 kent de ayaklanma olmuştur.

Kolçak ve Denikin'in yürüttüğü karşı-devrim taarruzlarını destekleyen emperyalistler, desteklerini gizleme gereği bile duymazlar. İngiliz savaş kabinesi bu konuda şu kararları alır:

"1- Savaş ve cephe konularında Denikin'e yardım edilecektir.

2- Sibirya'ya ek subay kadroları yollanacak ve silah gönderilecektir.

3- Omsk hükümeti (Kolçak hükümeti) de facto (fiilen) tanınacaktır."(190)

Görüleceği gibi, proletaryanın iktidarı alması karşısında emperyalistler, aralarındaki yoğun çıkar çelişkileri ve bu doğrultudaki çatışmalarına rağmen, muazzam bir "birlik" yaratabilmekte idiler.

Emperyalistlerin askeri, ekonomik ve diplomatik tecrit ve kuşatması altında sovyetlerdeki iç savaş üç yıl sürer. Askeri bakımdan başarı kazana-

mayacağını anlayan uluslararası burjuvazi, ablukayı ve diplomatik tecriti daha uzun bir süre sürdürecektir. Lenin ve Stalin önderliğinde, proletarya diktatörlüğü altında, sovyetler, uluslararası burjuvazinin gerici engellerini parçalayacak, fakat burjuvazi, "uluslararası birliği, kuvvet ve sağlamlığından", "uluslararası sermayenin gücünden" aldığı güç ve enerji ile iktidarı yeniden ele geçirme umudu ve bu doğrultudaki çabalarından hiçbir zaman vazgeçmeyecektir.

İkincisi:Uzun yıllar iktidarda kalması burjuvaziye sayısız avantajlar sağlar. Burjuvalar yönetme alışkanlıklarından kolay kolay vazgeçemezler. Burjuvazi hemen hemen her alanda, ihtisaslaşmış yaygın kadro yaratmıştır. Bu kadrolar burjuva ideolojisiyle yetiştiklerinden, burjuvaziyle yakınlıkları ve ilişkileri devam eder. Proletarya kendi ideolojisi doğrultusunda teknik vb. konularda yüksek personelye yetiştirinceye kadar bunlardan yararlanmak zorundadır. Bu avantajlar burjuvaziye önemli bir güç verir. Lenin, burjuvazinin bu gücü nereden aldığı sorununa ikinci olarak şöyle cevap verir:

"Devrimden sonra uzun bir süre sömürücülerin zorunlu olarak bir çok gerçek ve önemli üstünlükleri ellerinde bulundurabilmelerinden; hala paraları vardır. (Hepsine hemen el koymak olanaksızdır). Bir miktar taşınır servette ellerinde kalır. Bu da çok defa önemli miktarlara varır; eskiden kalma ilişkileri, örgüt ve yönetme alışkanlıkları vardır. Yönetimin bütün sırlarını

(adetlerini, yöntemleri, alışkanlıkları, araçları) bilirler. Öğrenimde üstün durumdadırlar. (hayat ve ideoloji ile burjuva olurlar). Yüksek teknik personel ile yakınlıkları vardır. Askerlik sanatında eskiden kalma çok daha üstün deneyimleri vardır.(Bu çok önemlidir.) vb." (191)

Sosyalist devrimle, bütün sınıflı toplumların temel ve ortak özelliği olan artı-emeğin, egemen sı-

nıflar tarafından mülk edinilmesi eylemine son verilir. Daha açık bir deyişle, artı-emeğin mülk edinilmesinin koşullarını ortadan kaldırmanın temeli atılır. Ne var ki artı-emeği mülk edinmenin koşulları bir anda ortadan kaldırılmaz. artı-emeği mülk edinen üretim ilişkileri, sosyalist devrimle değişikliğe uğratılmış olmakla birlikte, bu ilişkilerin izlerinin yaşaması, kapitalizmin sınıflarının bir süre daha yaşamasına yol açar.

Sosyalist devrimle burjuvazi iktidardan aşağıya edilmiş, dolayısıyla o, proletaryanın emeğini mülk edinen bir sınıf olmaktan çıkarılmıştır. Proletarya ise kendi emeğinin kölesi olmaktan kurtulmuş, emeğinin efendisi olma yolunda ilk adımı atarak yönetici sınıf haline gelmiştir. Fakat sosyalist devrim bir darbeye, burjuvazinin tüm servetine, örgütsel-kültürel-toplumsal tüm ilişkilerine son veremez. Üretim araçları üzerindeki yasal mülkiyet hakkını kaybeden burjuvazi, bunu, yeniden elde etmek için boş durmayacaktır. Bu yüzden, burjuvazi, proleter demokrasinin dışında ve baskı altında tutulması gereken bir zümredir. Lenin, sömürücüler sınıfının (yenilen burjuvazi'nin) proletarya diktatörlüğü açısından oluşturduğu tehlikeyi ve bu tehlikenin güç kaynağını bir başka eserinde şöyle belirtir:

"Sömürücüler sınıfı, toprak sahipleri ve kapitalistler, proletarya diktatörlüğü altında ortadan kalkmamışlardır ve birdenbire kalkamazlar. Sömürücüler ezilmiş ama yok edilememiştir. Bir kolu oldukları uluslararası sermaye biçiminde hala uluslararası bir temele sahiptirler. Bazı üretim araçlarını kısmen hala ellerinde tutmaktadırlar, hala paraları vardır, hala geniş toplumsal ilişkilere sahiptirler. Yenildikleri için direnişlerinin enerjisi, yüz kat, bin kat artmıştır. Devlet, askerlik ve ekonomi yönetimi "sanatı" onlara bir üstünlük, çok büyük bir üstünlük verir. Öyle ki, önemleri, nüfus içindeki sayısal oranlarından kıyaslanama-

"Proletarya diktatörlüğü, İttifakın yönetici gücünün proletarya olması koşuluyla, sermayenin devrilmesi, sosyalizmin kesin zaferi için proletarya sınıfı ile köylülüğün emekçi kitlelerinin İttifakıdır."
"Proletarya diktatörlüğü, emekçi halkın öncüsü olan proletarya ile emekçi halkın proleter olmayan sayısız katmanları (küçük burjuvazi, küçük mülk sahipleri, köylülük, aydınlar vb.) ya da bunların çoğu arasındaki özel bir sınıf İttifakı biçimlidir; bu, sermayeye karşı bir İttifaktır, sermayenin tamamen devrilmesini, burjuvazinin direncinin ve restorasyon için gösterebileceği herhangi bir çabanın tamamen bastırılmasını hedefleyen, sosyalizmin nihai kurtuluşunu ve pekiştirilmesini hedefleyen bir İttifaktır."

yacak kadar daha büyüktür. Altedilen sömürücülerin, sömürülenlerin muzaffer öncüsüne, yani proletaryaya karşı verdikleri sınıf mücadelesi, kıyas kabul etmez ölçüde daha sert hale gelmiştir." (192)

Üçüncüsü: Sosyalist devrimden sonra temelini küçük üretim oluşturan küçük burjuvazinin varlığı ve bazı durumlarda (ülkelerde) varlığını uzun bir süre devam ettirmesi, burjuvazi için çok önemli bir güç kaynağı oluşturur. Çünkü küçük üretim, kapitalist üretim biçiminin önemli bir parçası, dolayısıyla burjuva alışkanlıkların koruyucusudur. Bundan dolayı Lenin, proletarya diktatörlüğü altında küçük üretime özel bir önemle dikkat çekerek, oluşturacağı tehlikeyi, dolayısıyla burjuvazinin bundan aldığı gücü şöyle açıklar:

"Alışkanlıkları küçük üretimden alır. Çünkü, ne yazık ki dünyamızda hala pek çok büyük miktarda küçük üretim vardır; oysa küçük üretim durmadan, hergün, her saat kendiliğinden ve geniş ölçüde kapitalizm ve burjuvaziyi doğurur. Çünkü sınıfları ortadan kaldırmak demek küçük emekçi üreticileri de ortadan kaldırmaktır. oysa bunları kovamayız, bunları ezemeyiz, bunlarla iyi geçinmek zorundayız, bunları değiştirebiliriz, yeniden eğitebiliriz (ve böyle yapmalıyız da). Ama çok uzun, çok yavaş, çok özenli bir örgütlenme çalışması ile bu yolda başarı sağlayabiliriz." (193)

Küçük üretimin büyük çapta yok edilmiş ve tarımın toplumsallaşmış olduğu ülkelerde dahi küçük burjuvazi, sosyalist devrim sonrası varlığını bir süre için sürdürecektir. Fakat bu gibi ülkelerde küçük burjuvazinin dönüştürülmesi sorunu, tarımda küçük üretimin geniş çapta varlığını sürdürdüğü ülkelerle kıyaslanamayacak kadar kolay bir sorundur.

Tarımın henüz toplumsallaşmadığı, dolayısıyla geniş bir küçük üretici köylü kitlesinin varlığını sürdürdüğü nisbeten geri ülkelere gelince, bu gibi ülkelerde köylülüğün dönüştürülmesi, sosyalizme geçiş döneminin canalıcı noktasıdır. Sosyalist devrim sonrası Rusya'nın da dahil olduğu böyle ülkelerde küçük burjuvazi, esas olarak küçük üretici köylülerden oluşur. Lenin, devrim ertesinde Rusya'daki nüfusun yaklaşık yüzde seksenini, küçük üretici köylülerin oluşturduğunu söylüyordu. Küçük üretici köylüler, üretimin toplumsallaşması önünde önemli engeller oluşturarak proletarya iktidarını tehdit eder. İşte bu güç, yenilen burjuvazi için muazzam bir güç kaynağı oluşturur.

Küçük üretimin yokedilmesi ve üretim araçlarının tümünün proletarya elinde merkezileşmesi,

özellikle Rusya gibi ülkelerde uzunca bir süre yi alacaktır. Küçük üretici emekçi sınıfı, "ezilerek" yok edilemeyeceğine göre, bunların eğitilip değiştirilmesi, onlara proleter demokrasinin uygulanmasıyla mümkün olacaktır. Tam da bu nedenden dolayı Lenin, proletarya diktatörlüğü kavramının içeriğini şöyle doldurur:

"Proletarya diktatörlüğü, ittifakın yönetici gücünün proletarya olması koşuluyla, sermayenin devrilmesi, sosyalizmin kesin zaferi için proletarya sınıfı ile köylülüğün emekçi kitlelerinin ittifakıdır." (194)

"Proletarya diktatörlüğü, emekçi halkın öncüsü olan proletarya ile emekçi halkın proleter olmayan sayısız katmanları (küçük burjuvazi, küçük mülk sahipleri, köylülük, aydınlar vb.) ya da bunların çoğu arasındaki özel bir sınıf ittifakı biçimidir; bu, sermayeye karşı bir ittifaktır, sermayenin tamamen devrilmesini, burjuvazinin direncinin ve restorasyon için gösterebileceği herhangi bir çabanın tamamen bastırılmasını hedefleyen, sosyalizmin nihai kurtuluşunu ve pekiştirilmesini hedefleyen bir ittifaktır." (195)

Lenin ve Stalin'in küçük üretici emekçiler üzerinde bu denli önemle durması, dahası bunları proletarya diktatörlüğü kavramının içinde görmesi, küçük üretim emekçilerine bu denli itinayla yaklaşılması, doğru bir biçimde ele alınmadığında, yenilen burjuvazi için büyük bir güç kaynağı, restorasyon için ciddi bir tehlike teşkil etmesinden ileri gelmektedir.

İşte burjuvazinin gücünü aldığı bu kaynakları kurutmak ve böylece burjuvazinin yeniden iktidarı ele geçirmesini imkansız kılmak, kısa zamanda başarılacak bir iş değildir. Stalin, bütün bu ödevleri kısa zamanda başarmanın olanaksızlığı üzerinde durarak, proletarya diktatörlüğü sürecini kısaca şöyle özetler:

"Bu nedenle proletarya diktatörlüğünü (kapitalizmden geçiş) kısa bir "üstün devrime" emirnameler, kararnameler dönemi değil, iç savaşlar ve dış çatışmalar ile sebatlı örgüt ve ekonomik kuruluş çalışmaları ile ilerlemelerle, geri çekilmeler, zaferlerle ve yenilgilerle dolu bir kısa tarihsel dönem olarak kabul etmek gerekir." (196)

Bu "tarihsel dönem" herşeyden önce, burjuvaziye karşı tam bir zafer kazanabilmek için, sosyalizmin ekonomik ve kültürel koşullarını yaratmak için gereklidir. Proletaryanın ilk önce kendini eğiterek çelikleşmesi ve böylece ülkeyi yönetecek bir güç haline gelebilmesi için gereklidir. Bunun için küçük burjuva tabakaları yeniden kalıba dökerek yeni bir biçim verilmesi, sosyalist üretimin örgüt-

lenmesini güvenlik altına almak için gerekli ve zorunludur. Bu da uzun zaman alacak, yani "tarihsel dönemi" kapsayacak bir ödevdir.

Proletaryanın iktidarını sağlamlaştırabilmesi için sadece ilkeleri değiştirmesi hiç bir şekilde yeterli değildir; ilkeler, kavram seviyesinde soyut kalır, ilkelerin hayat bulması, doğru bir şekilde uygulanmasıyla mümkündür. Proletarya, iktidarı sürdürecektir yeteneğe sahip olabilmek için, ilkelerle birlikte kendini de değiştirmek zorundadır. Bunun için, Marks, "15-20-30 yıl süren iç savaşlar ve uluslararası savaşlardan geçeceksiniz" diyor. Marks'ın bu konudaki düşüncelerini daha da geliştirerek devam ettiren Lenin şöyle diyor:

"Gerçekten pek büyük olan bu görevler yanında, proleter iktidar altında milyonlarca köylüyü, küçük patronu, yüzbinlerce memur ve müdahedmini, burjuva aydını, eğitmeni, bunların hepsini proleter devletine ve proleter yönetimine bağlı kılmak, onların burjuva alışkanlık ve geleneklerinin üstesinden gelmek gibi muazzam görevleri olacaktır. Bundan başka proleterleri de küçük burjuva yargıların birdenbire mucize kabilinden, Meryem ananın işaretleriyle, bir sloganla, bir karar ya da yasayla terketmeyen ve bu da yargılarını, ancak küçük burjuva yığınların etkilerine karşı, uzun ve çetin, bir yığın savaşın sonucu terk edebilen proleterlerin kendileri de proletarya iktidarı temeli üzerinde, uzun vadeli bir mücadele pahasına yeniden eğitmek gerekir." (197)

Proletaryanın sermayeye karşı mücadelesi, yani, sermayenin tümünden devrilmesi, burjuvazinin direncinin ve geri dönüş çabalarının tamamen bertaraf edilmesi için, emekçi halkın proleter olmayan katmanlarıyla özel bir sınıf ittifakı kurması, ne denli gerekli ve zorunlu ise, bu ittifakın (proletarya iktidarının) proletaryanın ideolojik-siyasi hegemonyası altında olması, yani proletaryanın tek yönetici güç olması da, o denli gerekli ve zorunludur. Proletarya öncülük ve yönlendiricilik görevini, böylece, proletarya iktidarını kullanarak yerine getirir. Ya da proletarya, sözü edilen ittifaktan oluşan iktidarı (proletarya iktidarını), görevlerini yerine getirmenin bir aracı olarak kullanır. Diğer görevlerinin yanı sıra proletarya, Lenin'in sözünü ettiği, proleter olmayan emekçilerin eğitilmesi ve aynı zamanda kendisini eğitmenin de bir aracı olarak, proletarya iktidarını kullanır.

Stalin, Marks ve Lenin'e dayanarak yaptığı tahlilde, proletarya diktatörlüğünün niteliğini, ve proletaryanın iktidarı ne için kullanacağını şöyle ifade eder:

"Proletarya diktatörlüğünün üç temel niteliği

şuradan ileri gelmektedir:

1- Proletarya iktidarı, sömürücülerden kurtulmak için, ülkeyi savunmak için, diğer ülkeler proleterleri ile bağları pekiştirmek için kullanılır.

2- Proletarya iktidarı, emekçileri ve sömürülenleri burjuvaziden kesin olarak kurtarmak için, proletaryanın bu kitlelerle olan ittifakını güçlendirmek için, bu kitleleri sosyalizmin kuruluşuna sürüklemek için, proletaryanın devlet yoluyla bu kitleleri yönetmesi için kullanılır.

3- Proletarya iktidarı, sosyalizmi örgütlemek için, sınıfsız bir topluma, komünist topluma geçmek için kullanır.

Proletarya diktatörlüğü bu üç niteliğin birleşmesidir." (198)

İşte, proletarya, iktidarı aracılığıyla niteliği bu olan bir dikta ile zorlu görevlerini yerine getirebilir. "15.20.30 yıl" ve daha fazla sürecek iç ve dış savaşlardan zaferle çıkabilmesi için zorunlu koşul, ittifakın yönetici gücünün proletarya olması, proletaryanın ideolojik-siyasi hegemonyası altında olmasıdır.

Proletarya diktatörlüğü, ekonomik ve politik düzenin temellerine dokunmayan basit bir hükümet değişikliği değildir. Proletaryanın burjuvazi üzerindeki sınıf egemenliğidir; daha açık bir deyişle, proletaryanın burjuvazi üzerindeki egemenlik aracıdır. Stalin, Rusya'daki menşevikler ve ülkelerdeki bütün oportünistlerin "diktatörlükten yangından korkar gibi" korktuklarını; diktatörlük kavramı yerine "iktidarın ele geçirilmesini" koyduklarını ve kabinenin (hükümetin) kendi adamlarından oluşmasını yeterli saydıklarını belirterek; "bu kabine değişikliklerinin ve buna benzer değişikliklerin gerçek iktidarın, gerçek bir proletarya tarafından ele geçirilmesiyle hiç bir ortak yanı yoktur" der.

Gerçek bir proleter iktidar yaratmaya yönelik mücadeleyi baskı ve şiddetle durduramayacağını anladığı an burjuvazi, sonuçta yine kendisine hizmet edecek, ekonomik ve politik düzenin temellerini koruyacak olan bir kabine değişikliğine ve bu kabinenin adına da "proletarya iktidarı" denmesine ses çıkarmaz. Burjuvazinin böyle bir değişikliğe razı olması elbette onun zor durumda kaldığını gösterir. Ne varki burjuvazi için böyle bir değişiklik kabullenmek zor da olsa sonuçları bakımından pek önemli değildir. Sonuçta, onun için önemli olan, iktidarın adı ne olursa olsun sınıf egemenliğini sürdürebilmesidir. Yani, eğer burjuvazi, bu iktidar aracılığıyla ezilen ve sömürülen kitlelerin devrimci eylemlerini durdurabiliyor ve burjuvazinin yararlarını gizleyebiliyorsa, bu iktidar eninde so-

nunda burjuvazinin aletinden başka bir şey değildir. Stalin, kabinede "proletarya iktidarı" adına boy gösteren menşeviklerin hükümetlerini, bu tipte hükümetler olarak değerlendirir ve şöyle der: "Yer ile gök birbirinden ne kadar uzaksa bir Mc. Donald'la, bir Sheideman hükümeti, proletarya iktidarından o kadar uzaktır."

Sınıflı toplumlarda devlet, dolayısıyla diktatörlük, belli ortak temeller üzerine kuruluyordu. Sınıflı toplumlarda köleliğin temeli değişmemiştir; yani insan emeğinin mülk edinilmesi eylemi farklı biçimlerde devam etmiştir. Köleci toplumda insanların bizzat kendisi köle idi. Bütün emek gücüyle alınıp satılabiliyordu. Ezilen ve sömürülen insanlar feodal toplumda toprak kölesi, kapitalist toplumda ücretli emek kölesi olarak kalmıştır. Sosyalist devrimle birlikte emekçiler ilk kez köle olmaktan kurtulmuş, emeklerinin efendisi olma sürecine girmişlerdir. Başlayan bu süreç, proletarya diktatörlüğü altında tamamlanır. Bundan dolayı, sınıflı toplumlarda birinden diğerine geçişle, kapitalizmden sosyalizme geçiş arasında, devlet aygıtının oluşması bakımından temel bir farklılık vardır.

Başlıca üretim araçlarının toplumsallaştırılması, kapitalistlerin ve büyük toprak sahiplerinin mülksüzleştirilmesi, devrilen burjuvazinin sınıf olarak ortadan kaldırılması "zorla proletarya devrimi sürecinde" ortaya çıkar. Bundan dolayı proletarya diktatörlüğü, eski devletin, burjuva devletin temelinden değil, onun "yıkıntılarında fıskırır." Yani proletarya diktatörlüğü bir hükümet değişikliği değil, merkezi ve bölgesel iktidar organları olan, sömürüye dayanan toplumlarınkinden çok farklı, burjuva devletin "yıkıntılarında fıskıran" ve yeni olan devlettir.

Proletarya diktatörlüğünün, diğer sınıf diktatörlükleriyle bir ortak yanı vardır: Devlet, iktidardaki sınıfın diğer sınıfları baskı altında tutmanın

bir aracı olduğuna göre, proletarya da bu araçtan aynı amaç doğrultusunda yararlanır. Ancak bu ortak yanın da, amaç bakımından köklü farklılıkları vardır. Bugüne kadar var olmuş sınıf devletleri, sömürücü azınlığın, sömürülen çoğunluk üzerindeki diktatörlüğünün aracıydı. Proletarya devleti ise, sömürülen çoğunluğun, sömüren azınlık üzerinde uyguladığı diktatörlüğün aracıdır.

Diğer sınıf devletleri sadece egemen sınıfa hizmet eder, diğer bütün sınıfları baskı altında tutar. Proletarya devleti, sömürücü azınlık dışında, diğer sınıf kesimlerini barışçı yollarla eğiterek devrimin hizmetine kazanır.

Diğer sınıf devletleri (özellikle kapitalist devlet) toplumun devletsiz olamayacağını savunur, dolayısıyla baskının sürekliliğini mutlak görür; proletarya devleti ise geçicidir, ve geçiş döneminin sonunda devlet sönecek ve sınıfsız toplum gerçekleşecektir.

Kısaca, "proletarya diktatörlüğü, proletaryanın burjuvazi üzerindeki egemenliğidir. Bu egemenlik yasayla sınırlanmamıştır ve zora dayanan ve sömürülen emekçi kitlelerin sevgi ve desteğini kazanmış bir egemenliktir." (99)

Anlaşılabileceği gibi proletarya diktatörlüğü "tam" demokrasi değildir. Yani sömürülenlerle sömürülenlerin eşitliği değildir. Proletarya diktatörlüğü altında "tam" eşitlik olmayacağı gibi, en demokratik burjuva yönetimlerinde "tam" demokrasi hiç bir zaman olmamış ve olamaz da. Özellikle

le burjuva demokratik cumhuriyetler altında "eşitliği" savunmak; emperyalizmin iğrenç yüzünü gizlemeye çalışmaktır. Diğer yandan, proletarya diktatörlüğü altında bu "eşitliği" savunmak kapitalizme geri dönüşün teorisini yapmaktır.

Kapitalist toplumda, sömürülenler için gerçek özgürlüklerin olması mümkün değildir. En demokratik düzende bile hükümetleri tayin edenler büyük sermaye sahipleridir. Dolayısıyla kapitalist

Proleterlerin ve köylülerin, gerçekten ülke yönetimine katılmaları ancak proleter demokrasi ile mümkündür. [Biz proletarya önderliğindeki "Halk Demokrasisi"ni de proleter demokrasiinin bir alt biçimi olarak gördüğümüzden, bu önerme Demokratik Halk İktidarı için de geçerlidir.] Proleter demokrasi, sömürücü azınlığın haklarının kısıtlanmasına dayanan bir demokrasidir. "Salt" demokrasi teorisi, demokrasi ve diktatörlük kavramlarını sınıfsal içerikten soyutlayan, hem kapitalist sistemde burjuvazinin sömürücü yüzünü gizlemeye, hem de sosyalist devrimle iktidarı alan proletaryadan, iktidarın geri alınmasını hedefleyen karşı-devrimci bir teordir.

sistemde sömürülenler iktidara, ağırlık koyabilme anlamında katılamazlar. Burjuva demokrasisinin uygulandığı ülkelerde bile, komünistlerin iktidarda söz sahibi olmaları önünde büyük yasal zorluklar vardır. Dahası, buralardaki muazzam sermaye gücü başlı başına bir engeldir. Kaldı ki, proletarya örgütü bu tür ülkelerde bile kendisini tümünden açığa çıkarmaz. (Adına KP diyen, Avrupa vb. gibi ülkelerdeki bir dizi revizyonist ve "yeni komünist" -Avrupa Komünizmi- gibi, mevcut düzenin ekonomik ve siyasi temellerini korumaktanyana olan partiler değerlendirmenin dışındadır. Bunların sosyalizm ve proletarya iktidarından ne anladıklarını yukarıda belirtmiştik.)

Stalin, "salt" demokrasi teorisinin "emperyalist haydutlar tarafından uslandırılıp, semirtilmiş olan işçi aristokrasininin teorisi" olduğunu söyler ve şöyle devam eder:

"Bu teori kapitalizmin yaralarını gizlemek, emperyalizmi daha az iğrenç göstermek ve sömürülen kitlelere karşı emperyalizme manevi güç sağlamak için ortaya çıkartılmıştır. Kapitalist düzende sömürülenler için 'gerçek özgürlükler' olamaz; özgürlüklerden yararlanmak için zorunlu olan yapıların, basımevlerinin, kağıt depolarının, ayrıcalıklı sömürücüler elinde bulunması tek başına bu "özgürlüklerin" yokluğunu kanıtlamaya yeter." (200)

Kapitalist düzende demokrasi, egemen burjuvazi tarafından, sömürülen çoğunluğun haklarının sınırlandırılması; sömürücü azınlık için ise, sınırsız sömürü hakları demektir. Yani, kısaca, kapitalist demokrasi, sömürülen çoğunluğa karşı sömürücü azınlığın demokrasisidir.

Proleterlerin ve köylülerin, gerçekten ülke yönetimine katılmaları ancak proleter demokrasi ile mümkündür. [Biz proletarya önderliğindeki "Halk Demokrasisi"ni de proleter demokrasiinin bir alt biçimi olarak gördüğümüzden, bu önerme Demokratik Halk İktidarı için de geçerlidir.] Proleter demokrasi, sömürücü azınlığın haklarının kısıtlanmasına dayanan bir demokrasi. "Salt" demokrasi teorisi, demokrasi ve diktatörlük kavramlarını sınıfsal içeriğinden soyutlayan, hem kapitalist sistemde burjuvazinin sömürücü yüzünü gizlemeye, hem de sosyalist devrimle iktidarı alan proletaryadan, iktidarın geri alınmasını hedefleyen karşı-devrimci bir teoridir. Proletarya diktatörlüğü döneminin devleti, zorunlu olarak, mülksüzler ve proleterler lehine demokratik; sömürücü azınlık (burjuvazi) aleyhine yeni bir tarzda diktatorya olmak zorundadır.

Öte yandan, proletarya diktatörlüğü, burjuva

toplum içinde burjuva demokrasisinin barış içinde gelişmesinin sonucu değildir. Proletarya diktatörlüğü, proletarya devrimiyle kurulan bir siyasal üst yapıdır. Proletarya devrimi ise, burjuva devlet mekanizmasının parçalanması, burjuva ordusunun dağıtılması, burjuva demokratik aygıtının ve burjuva polisinin ezilmesiyle gerçekleşir ve proletarya diktatörlüğü böylece doğar.

Görüleceği gibi proletarya diktası, askeri, iktisadi, eğitimsel, kültürel vb. bir dizi alandaki, burjuvaya karşı yürütülen sınıf mücadelesinin örgütlenmiş biçimidir.

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ NASIL BİR ŞEYDİR?

Paris Komünü'nün 20. yıldönümü dolayısıyla 1891'de üçüncü baskısı yapılan "Fransa'da İç Savaş"ın önsözünde, Engels bu soruyu kısaca şöyle açıklar:

"Pekala beyler, bu diktatörlüğün neye benzediğini bilmek istiyormusunuz? O halde Paris komününe bakınız. Bu, proletarya diktatörlüğüdür." (201)

Demek ki, Marks ve Engels'in Paris Komünü'nden çıkardıkları dersler, proletarya diktatörlüğünün yapısını anlamak için büyük önem taşırlar. Lenin; "Devlet ve Devrim" de bu derslerin başlıcalarını Marks'dan aktarır:

"Komünün ilk kararnamesi, sürekli ordunun ortadan kaldırılması ve onun yerine silahlanmış halkın konması oldu.

"... Komün, kendi çeşitli ilçelerinden genel oyla seçilmiş belediye meclisi üyelerinden oluşmuştur. Bu üyeler sorumlu ve her an görevden alınabilirler. Üyelerin çoğu doğal olarak ya işçiler ya da işçi sınıfının ünlü temsilcileriydiler."

"...Polis... Komün'ün "sorumlu ve her an görevden alınabilir" bir aleti durumuna dönüştürüldü ... Yönetimin bütün öteki kollarındaki memurlar için de aynı şey oldu... Komün üyelerinden en alt basamağa dek, kamu görevi, işçi ücretleri karşılığı görülecekti. Devlet kodamanlarının geleneksel rüşvet ve temsil ödenekleri, bu kodamanların kendisiyle birlikte yok oldu."

"Komün, parlamenter bir örgüt değil, aynı zamanda, hem yürütücü, hem de yasamacı, hareketli bir gövde olmak zorundaydı." (202)

Lenin, bu dersleri tekrar gözden geçirerek, proletarya diktatörlüğünün silahlanmış işçilerden başka bir şey olmadığını, sürekli orduyu ortadan kaldıran, istisnasız bütün memurların seçilerek iş-

başına geldiği, her an işten geri alınabileceği ve ancak işçi ücreti aldığı, yasama ile yürütme arasındaki kopukluğun yıkıldığı bir yapı olduğunu ortaya koyar: "Bir önceleme yaparsak" der Lenin, "İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri gibi diyeceğiz." (203)

Lenin, proletarya diktatörlüğünün devlet biçimi olarak sovyet iktidarını gösterir. Sovyetler, proletaryanın en geniş kitle örgütleridir. Sovyetler, ezilen ve sömürülen işçi, köylü ve askerleri en geniş biçimiyle kucaklayan kitle örgütleridir. Proletarya, kitlelerin mücadelesini, onların siyasal sevk ve yönelimini bu örgütler içinde kolay ve eksiksiz olarak gerçekleştirebilir. Bu biçim, uluslararası sermayenin ve onların uzantılarının muazzam gücünü etkisiz kılacak en güçlü örgütlenmedir. Böylece kitleler, sovyetler aracılığıyla, en demokratik biçimde doğrudan doğruya örgütlenmektedir.

Proletarya diktatörlüğünün devlet biçimi olarak sovyet iktidarının özünü, Lenin şöyle açıklıyor:

"Sovyet iktidarının özü, kapitalistler ve büyük toprak sahipleri tarafından ezilmiş olan sınıfların en geniş ve devrimci kitle örgütlerinin, şimdi bütün devlet aygıtının sürekli ve biricik temeli olmasıdır. Sovyetler iktidarının özü, en demokratik burjuva cumhuriyetlerde bile ancak yasa önünde eşit olan ve bin bir düzen ve dolapla siyasal hayatla, gerçekten demokratik hak ve özgürlüklerden yoksun bırakan kitleleri bugün devletin demokratik yönetimine sürekli ve kesin olarak çağrılmalarıdır." (204) "Bundan ötürü" der. Stalin, "sovyet iktidarı eski burjuva ve demokratik parlamenter (devletten bn.) temelde farklı olan yeni bir biçimde bir devlet örgütü, emekçi kitlelerin sömürülmesi amacıyla değil, bu kitlelerin her çeşit zulüm ve baskıdan kurtarılması amacıyla, proletarya diktatörlüğü amacıyla uyarlanmış bir tip devlettir." (205)

Proletarya diktatörlüğünün devlet biçimi olarak sovyet iktidarının ayrıntı özelliklerini kısaca şöyle özetleyebiliriz:

Sovyet iktidarı, işçi ve köylülerin işbirliği ve ittifakına dayanan, nüfusun çoğunluğunun sömürücü azınlık üzerindeki egemenliği, çoğunluğun devleti, çoğunluğun diktatörlüğüdür.

Sovyet iktidarı, en demokratik burjuva cumhuriyetinden bile daha enternasyondardır. Ulusal baskıların her biçimini yok ederek, farklı ulusların emekçilerinin işbirliğini sağlayarak, kitlelerin tek bir devlet içinde toplanmalarının kolaylaştırıcı aracıdır.

Sovyet iktidarı, toplumun öncüsü proletaryanın, kendi diktatörlüğü aracılığıyla toplumu yönetmesini kolaylaştırır.

Sömürülen emekçilerin geri ve dağınık kesimlerini birleştirmeye ve onlara önderlik etmeye yetenekli güç ancak proletaryadır. Lenin, "Bütün devrimcilerin ve bütün ezilen sınıf hareketlerinin deneyimi bunun böyle olduğunu göstermiştir" der. Sovyet iktidarının bünyesi ise, tecrübelerin uygulanmasını kolaylaştırıcı bir yapıya sahiptir.

Sovyet iktidarı, seçim bölgeleri yerine üretim bölgelerini koymuştur. Böylece işçileri ve emekçileri devlet yönetim aygıtına doğrudan doğruya bağlar, ülkeyi yönetmeyi onlara öğretir. Sovyet iktidarında yasama ve yürütme güçleri bir tek devlet örgütünde birleştirilmiştir.

Sovyet iktidarı, orduyu burjuva bayrağından kurtararak, burjuvazinin elinde halka karşı baskı aracı iken, halkı, ulusal burjuvazi ve yabancı güçlerden kurtarmanın aracı haline getirmiştir.

Stalin, "Paris Komünü, bu biçimin embriyonları idi, sovyet iktidarı onun gelişmesi ve doruğa ulaşmasıdır" der.

Lenin ise, "işçi, asker ve köylü vekilleri sovyetler cumhuriyeti sadece demokratik kurumların daha yüksek bir biçimi değildir. Aynı zamanda sosyalizme en ağrısız geçişi sağlayabilecek biricik biçimdir" der. (206)

KAYNAKLAR:

- (182) Lenin-İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf. 389
- (183) Mark-Gotha-Prog, Eleştirisi-İng baskı (Forein Languages pr. Pekin 1872) sf.27-28
- (184) Stalin-Leninizmin İlkeleri
- (185) Lenin-Proletarya Devrimi ve Dürek Kaotsky
- (186)Age-
- (187) Lenin-Sol Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı.
- (188) Uluslararası İlişkiler Tarihi-Cilt-3 sf.19
- (189) Age-sf. 24
- (190) Age-sf. 72
- (191) Lenin- Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky.
- (192) Lenin-İşçi Sınıfı ve Köylülük. sf. 389
- (193) Lenin-Sol Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı.
- (194) Lenin'den Aktaran Stalin. Leninizmin Soruları. sf.147
- (195) Lenin'den Aktaran Stalin. Muhalefet Üzerine. sf. 147-Ing-Baskı Forein Languages pr. Pekin 1974
- (196) Stalin-Leninizmin İlkeleri
- (197) Lenin'den Aktaran-Leninizmin İlkeleri
- (198) Stalin-Leninizmin Sorunları, sf. 149
- (199) Lenin-Devlet ve Devrim
- (200) Stalin-Leninizmin İlkeleri.
- (201) Seçme Eserler.- Cilt-2 Sf.189 İng. Baskı.
- (202) Aktaran Lenin- Devlet ve Devrim, sf. 58-62.
- (203) Lenin, Devlet ve Devrim, sf. 120,
- (204) Lenin'den Aktaran Stalin-Leninizmin İlkeleri.
- (205) Leninizmin İlkeleri.
- (206) Aktaran Stalin-Leninizmin İlkeleri. ■

Ragıp Zarakolu ile Peru ve Gonzalo Üzerine Söyleşi

12 Eylül 1992 tarihinde PKP önderi Başkan Gonzalo'yu tutsak eden Fujimori iktidarı zafer sarhoşluğuna kapıldı. Yaptığı darbeyle parlamentoyu kapatan, muhaliflerini tutuklatan Fujimori faşisti istediği her konuda rahatça at oynatabileceği düşüncesiyle kendi anayasalarında idam cezası olmamasına rağmen Başkan Gonzalo'yu idam edeceklerini açıkladı.

Zorbalığın ve zorbalık üreten beyinlerin iktidarında olduğu bu gibi faşist devletlerde anayasa ve yasalar egemen sınıflar için istendiğinde delinen ama halk sınıf ve tabakalarına karşı kutsal bir olgu gibi korunup uygulanan kararlar oluyordu. Turgut Özal'ın "bir kere delmekle birşey olmaz" demesiyle (oysa bu durumda delikli anayasa olacağı açıktır!!!) Fujimori'nin tutumu arasındaki paralellik faşist bir beyin ortaklığından başka birşey değildir.

Fujimori iktidarının, seçmenlerin sadece % 20'sinin katılıp/geçerli oy kullandığı seçimde çoğunluğu (!) kazanan tabansız bir iktidar olduğunu herkes biliyor. Fujimori bu güçsüzlüğünü Başkan Gonzalo'yu idam ederek aşacağını umuyor. "Yeni çıkarılan yasalar sanık aleyhine ise geriye uygulanamaz" evrensel hukuk anlayışını tepelemeye kalkmasının altında yatan şey budur.

Bu yasadışı ve insan hakları

Türkiye'nin çeşitli illerinde söyleşiler yapmasını organize etti.

Anna Maria PARODI'nin çalışmalarını bir sonraki sayıda okurlarımıza ulaştıracamız

PARTIZAN Peru halkı ve Gonzalo'ya karşı yakın samimi duyguları ve dayanışma düşüncesinin bir göstergesi olan bu aktif katılım ve çabasını delegasyona Türkiye'den katılan gazeteci-yazar Ragıp ZARAKOLU ile yaptığı röportajı okurlarına ulaştırarak sürdürüyor.

PARTIZAN: Okurlarımızın Peru Halk Savaşına

ve önderi Gonzalo'ya yakın ilgi duyması nedeniyle siz ve geziniz yoğun bir merak konusu oldunuz.

Dilerseniz söyleşimize kendinizle ilgili bilgi vererek başlayalım.

R. ZARAKOLU: Ben, Guzman'ın yaşamını savunmak için acil enternasyonal kampanya çerçevesinde Peru'ya gittim. Bu kampanya Türkiye'deki İnsan Hakları çevreleriyle ve demokratik çevrelerle de bağlantı kurdu. Türkiye'de de buna paralel komite oluşturuldu. Bu komite basın açıklamaları yaptı. Ayrıca Guzman'ın yaşamıyla ilgili olarak imza kampanyası yürüttü. Enternasyonalist Acil Komite Guzman'ın yaşamıyla ilgili, onun yaşamına yönelik tehditlerin artması ve buna avukatı Dr. Crespo'ya yönelik ölüm tehditlerinin de eklenmesiyle birlikte, Peru'ya derhal bir ikinci delegas-

karşıtı yaklaşım uluslararası alanda da karşıtı yaratmakta gecikmedi. İnsan Hakları savunucuları ve Guzman dostları uluslararası dayanışma komiteleri kurarak "Başkan Gonzalo'nun yaşamını korumak için yeri göğü ayağa kaldıran" sloganı etrafında harekete geçti.

Türkiye'de yürütmesini Partizan, 68'liler Birliği Vakfı ve İHD'nin oluşturduğu 27 kurum, kuruluş ve kişi aynı anlayış paralellğinde faaliyet yürüttü. Bu çerçevede imza kampanyaları, basın açıklamaları, Peru konsoloslukuna imza iletmek için toplandı, multivizyon gösterisi vb. çalışmalar yanında Peru'yla ilgili materyallerin kamuoyuna yayılmasına da çalışıldı. Ve Peru'ya gidecek uluslararası delegasyona bir temsilciyle katılım sağlandı. Son olarak da, uluslararası delegasyona Fransa'da katılan avukat Anna Maria PARODI'nin

yon gönderme kararı aldı. Türkiye'den de benim durumum uygun düştü. O tarihte aile acele yeşilme bakımından hemen yola çıktım. Ben İHD kurucularındanım. Onun için de Peru'ya ilgim gelişti. Onun dışında yayıncılık yaptım, gazetecilik yaptım.

PARTİZAN: Cezaevi yaşamınız oldu mu?

R. ZARAKOLU: 12 Mart döneminde cezaevinde kaldım. O dönem ANT dergisi yazı kurulu üyesiydim. Bundan dolayı açılan davada yargılandım. Bu nedenle iki yıl cezaevinde kaldım.

PARTİZAN: "Gonzalo'nun yaşamını savunalım" kampanyasının durumu nedir?

R. ZARAKOLU: Kampanya devam ediyor. Bu kampanyanın gevşetilmeden sürdürülmesi gerekiyor. Çünkü Guzman'ın yaşamına yönelik tehditler devam ediyor. Nitekim bu acil kampanya olmasaydı belki Dr Guzman öldürülmüş olacaktı. Çünkü batılı basında çıkan haberlere göre kararın hemen sonrasında Peru Hükümeti Guzman'ı öldürmeye niyetlendi. Bu uluslararası basın tarafından da yazıldı. Ancak, güçlü bir uluslararası tepki hemen anında yükseldiği için Peru Hükümeti bunu yapmaya cesaret edemedi. Ayrıca Guzman'ın avukatı Dr. Krespo'ya yönelik ölüm tehdidi de gerçekleşmedi. Ancak benim katılacağım ikinci delegasyon gözaltına alındığında, oradaki terörizmle mücadele özel polislerinin yöneticilerinden biri olan Castro adlı bir subay, sıranın Dr. Krespo'ya geldiğini açıkça ifade etti. Fakat Dr. Krespo'yla da gösterilen uluslararası dayanışma (örneğin Avrupa Barolar Birliği bu konuda özel bir mektup yazdı, Başkan Fujimori'ye), etkili oldu. Fakat yine de sonunda kampanyaların devam etmesi karşısında doğrudan ilişkiyi kesmek amacıyla

geçtiğimiz günlerde Dr. Krespo tutuklandı. Gerekçe olarak ise terörizme yardımcı olmak, yataklık etmek gösterildi. Evinde ara-malar yapıldı. Herhangi bir şey ele geçmediği halde şu anda kendisi gözaltında bulunmakta. Öte yandan yine politik davalara giren ve yine PKP önderlerinden Martha Hvatay'ın avukatı da önceki gün tutuklandı, diğer/başka avukatla birlikte. Şu anda PKP yöneticisi ya da militanı olarak tutuklanmış bulunan sanıklar, her türlü savunma olanaklarından yoksun kılınmaya çalışılıyor.

PARTİZAN: Galiba avukatlar ve tutuklular bir yere toplandı?

R. ZARAKOLU: Evet. önemli bölümü politik tutukluların Peru'nun en ücra köşesindeki bir cezaevine (Bolivya sınırındaki) askeri bir cezaevine taşındı. Ayrıca bildiğin gibi Nisan darbesinden sonra politik tutuklulara yönelik fiili infazlar yasası yürürlüğe girdi. Cezaevinde öldürüldüler ve bu operasyondan sonra Peru'daki politik tutuklular her türlü haklarından yoksun bıraktılar ki, bunun içinde açık hava, dışarı çıkma, yıkanma, ziyaret hakları da dahil olmak üzere. En ücra köşeye de taşınınca, artık tutuklu ailelerinin ya da savunmanların ulaşmaları mümkün değil kendilerine. Bu bakımdan da politik tutukluların durumu ilgili çok yoğun bir ilgi gösterilmesi gerekiyor.

PARTİZAN: PKP- Kamuyunda Aydınlik Yol diye adlandırılıyor. Biliyorsunuz çeşitli yayınlarda öyle çıkıyor. Bunun gerçek anlamı nedir? Bildiğim kadarıyla PKP'liler komünist niteliğin vurgulanmasına engel olduğunu dile getirerek bunu eleştiriyorlar.

R. ZARAKOLU: Şimdi uluslararası basında ve Peru basınında aydınlık Yol bir anlamda aşağılayıcı bir ifade olarak için PKP bu

ismin kullanılmasını istemiyor. Komünist niteliğini ön plana çıkarmayı haklı olarak tercih ediyor. Fakat o konuda bir açmaz var. Yani genel olarak başka kendini KP olarak nitelendiren bir parti olduğu için ve bir de böyle tanıdıkları için uluslararası basın yine bu ismi kullanıyor. Keza ulusal basın da kullanmaya devam ediyor. Benim öğrendiğime göre ilk kuruluş döneminde PKP kendini nitelerken "Mariategui'nin Işıklı Yolunda Komünist Partisi" diye tanımlamasından dolayı ve ışıklı yol gibi deyimlerin ilk partileşmesinde yer almasından dolayı böyle bir şey yerleşmiş. Ama artık kendini politik bir parti olarak tanımlamayı ve tercih ediyor, komünist karakterini ön plana çıkarıyor.

PARTİZAN: PK Partisinin Mariategui faaliyetinin devamı ve sürücüsü olduğunu biliyoruz. Mariategui sonrası gelişmeler ve ayrışmalar konusunda bilgi verir misiniz?

R. ZARAKOLU: Bugün Mariategui genel olarak marksist düşünce içinde gerçekten önemli bir kuramcı olarak kabul ediliyor. Gençlik yılları İtalya'da geçmiş. Tam da İtalya'da KP'sinin doğduğu günlerde ve işçi konseylerinin çok yaygın bir şekilde görüldüğü günlerde sosyalizm anlayışı gelişiyor. Önemli olan yanı Peru gerçekliğine Marksizmi uyarlamakta gösterdiği başarıdır ilk defa Peru toplumunu geleneksel İnka yerli kültüründen gelen kökleriyle birlikte ortaya çıkararak ve bunu marksizme bağlamayı başaran bir teorisyen Mariategui. Diğer bir yanı da emperyalizme olan bağımlılığını ortaya sergileyen ve onun toplumsal yapısındaki, ögelere geçmişteki İnka toplumunun komünist anlayışın gelişmesi yani ortaklaşacılık bakımından tanıdığı fırsatlara da dikkati

çeken bir teorisyendi. Bugün Peru solunda herkes kendisinin M.T geleneğinden geldiğini savunuyor. PKP bu geleneği gerçekte kendisinin temsil ettiğini ve M.T. yaşasaydı bugün kendisi gibi düşüneceğini dile getiriyor.

PARTİZAN: Peru'yla ilgilenirken Türkiye benzerliği noktasında "hiç yabancı gelmiyor" demiştiniz. Benzerliğin ekonomik, politik yanları nelerdir?

R. ZARAKOLU: Benzer bağışlılık mekanizmaları içinde bulunan toplumlar, ister istemez belli benzerlikler gösterir. Tabii birçok farklı yanları da var. Hem sosyal olarak hem kültür olarak. Fakat orda emperyalist bir talanın çok daha yoğun yaşandığı hissediliyor. Politik alandaki benzerlikler ise yine aşağı-yukarı benzer dönemlerde benzer ekonomik politikalar izlenmesinden kaynaklanıyor. Örneğin 60'lı yıllarda ikameci ekonomi politikası uygulanmış ve daha sonra 60'ların sonunda 70'lerin başında reformist eğilimler güçlenmiş, reformist askeri darbe yapılmış. Gerçi bu Türkiye'de başarılı olmadı. Türkiye'de de bu girişim, (9 Mart girişimi) olmakla birlikte. Daha sonra 80 sonrasında ise ihracatı hedef alan bir politika geliştirilmeye çalışılmış ve benzeri ekonomik şok politikaları uygulanmış. Fakat Peru, Türkiye'ye oranla daha tecrit olmuş bir ülke.

Türkiye ekonomik şok politikalarını daha kolay atlatmış, çünkü Türkiye'nin sağlam bir jeo-politik rantı var. Özellikle İran-İrak savaşı 12 Eylül rejiminin ekonomik zorlukları daha rahat atlatmasına olanak sağladı. Dış ticaret olanaklarının getirdiği durum vb.

PARTİZAN: Peru'da sanayinin durumu nasıl?

R. ZARAKOLU: Sanayi olarak orda bazı bir-iki kendilerine

ait yatırımlar var. Montaj sanayi bazında. Maden sektörü önemli, balıkçılık önemli fakat, dünya ekonomisinin genel bunalıma girmesiyle birlikte yani 77'lerden itibaren Peru ekonomisi bir türlü atlatılamayan kronik ekonomik bunalım içine girmiş ve çok büyük bir yıkım yaşanmış. Özellikle 1985 sonrasında Alan Garcia hükümetiyle birlikte. Diğer bir benzerlik ise politik yapıda partilerin birbirine benzerlik göstermesi. Örneğin orda da bizim AP ve DYP'lerine benzeyen bir aksiyon, popüler parti var. Genelde de Demirel gibi darbeye iktidardan uzaklaştırılmış ve daha sonra seçimle gelmiş, ondan sonra Peru Milli Egemenlik Partisi var APRA. Bu APRA bizdeki CHP'yi andırıyor. Bunlar devletçi politikaları savunmuşlar geçmişte, sözel bir anti-emperyalizmleri var. Bir farkı da APRA ile ordunun arası çok iyi olmamış yani geçmişte. Bir kaç defa askerler onların iktidara gelmesini önlemiş. APRA 1920'lerde kurulan bir parti. Ve Peru politik alan içinde bu tür yere sahip olan bir parti. Bizde Ecevit'in yükselişi gibi genç bir lider olarak orda da 80'lerin ortasında Alan Garcia yükseldi. Toplumda umut vaadeden çok sözler verdi. Ama bunların hiç birini yerine getirmedi. Ekonomi çöktüğü gibi kendisi de devrildi, suçlandı. Diğer bir benzerlik noktası, Peru solunun da çok parçalı bir sol olması. Tek bir farklılık ordaki legal sol bir araya gelerek seçime platformları oluşturmayı ve % 24'lere kadar oy almayı başarmış ama 80'lerde bu "birleşik sol" APRA'nın peşine takıldığı için önemli prestij kaybına neden olmuş. Diğer bir benzerlik ise Peru'da da, Türkiye'de de gelişmekte olan gerilla hareketlerinin olması. Diğer yandan örneğin, Aydınlık Yol'la Türkiye'deki

Kürtlerin Ulusal mücadelesi dıştan bakıldığında önemli farklılıklar olmakla birlikte benzerlikler de gösteriyor. Orda da şu anda klasik partilerin tükenişi, itibar yitirmesi sonucunda Fujimori bir sanki topluma yeni bir çözüm gibi sunulmuş. Ne yazık ki legal solun bir bölümü de 90 seçimlerinde kendisini desteklemiş Neoliberalizmi savunan Vargas'a karşı nispeten daha ehveni-şer kabul etmişler. Özetle bu tür benzerlikler (ya da benzersizlikler) söz konusu...

PARTİZAN: MRTA nasıl bir örgüttür, Türkiye'de hangi örgütlerle benzeştirebiliriz?

R. ZARAKOLU: MRTA başlangıçta legal sol hareketler, özgür halk hareketleri arasından gelen bir hareket. O da 80'lerde silahlı mücadeleye giriyor. MRTA daha çok klasik şehir gerillası yöntemleri uygulayan örgüttür ve daha sonra kır gerillasına da geçiş yapmış bir örgüt. Şu anda MRTA'nın önder kadroları, önemli yöneticileri yakalanmış vaziyette. Ve nihayet fraksiyonlardan bazıları silah bırakma kampanyasına katılmış vaziyette.

PARTİZAN: Peru ve Türkiye karşılaştırmasında Egemen sınıf cephesi ile Halk Cephesi örgütleri arasında bir benzerlik gözüküyor. Oradaki gerilla faaliyetiyle burdaki Kürt ulusal kurtuluşundaki gerilla faaliyetinin benzerliği sadece gerilla faaliyeti olması bağlamında. Yoksa diğer politik hat açısından değil. Politik hat açısından ancak ordaki gerilla faaliyeti ya da oradaki PKP ile buradaki TKP/ML'nin gerilla savaşı arasında bir benzerlik olabilir. Diğer bir konu şu, genel olarak Peru veya benzeri ülkeler Türkiye'den farklı olarak "Muz cumhuriyetleri" ya da "sabah erken gelen bir güneş bile iktidarı ele alabilir" diye nitelenmesine rağmen

Fujimori darbesi karşısında oradaki milletvekilleri bir direniş gösterdiler. Türkiye'de böyle bir darbe karşısında veyahut parlamentonun kapatılması karşısında bir direniş gösterilmezken orada böyle bir direniş gösterildi. Bunun temelleri nelerdir? Neye dayanılarak böyle bir direniş gösteriliyor?

R. ZARAKOLU: Bu, Peru'nun daha politik bir toplum olmasıyla açıklanabilir. Tabii bence Muz Cumhuriyeti kategorisi altına girmeyecek zenginlikte bir ülke. Yani orta Amerika'nın küçük ülkelerinden biraz daha farklı. Hem sınıfların oluşmuş olduğu hem de politiklik bakımından gündemde olduğu yaşadığı bir ülke. Bu bakımdan da belli bir direngenlik gösteriliyor. Ve orda ordunun devletle özdeşleşmesi biraz farklı. Türkiye'de ordunun devlet koruyucusu olma gibi bir misyon kabul edilen fonksiyonu olduğu için adeta Türkiye'de devletle ordu özdeşleştirilmiş. Halbuki orda o tip bir özdeşleştirme yok. Genel olarak Latin Amerika orduları bize oranla çok küçük ordular. Yani klasik ve bu kadar sık darbe olmasının sebebi de bu. Adam darbe yapıyor ama hakim de olamıyor.

PARTİZAN: Peru'da yine düzenin kendi içinde bireysel kurtuluşun da olabileceği hayalini yayması açısından lotorya yoğun olarak Türkiye'deki gibi kullanılıyor mu?

R. ZARAKOLU: Hakikaten ekonomik yıkıma uğramış bir ülke. Bu ekonomik yıkımın sonucunda ve devam etmekte olan iç savaşın da bir sonucu olarak başkentte müthiş bir nüfus yığılması sözkonusu. Bu arada tabii bu tür hayaller de çok yaygın. Yani lotorya. Adım başı lotorya kuponu satan insanlara rastlıyorsunuz. Bunun dışında para tamamen değerini yitirmiş. Yine

sokaklarda binlerce dolarla oranın parası olan soles'i değiştiren insanlara rastlıyorsunuz. Hakikaten tipik bir örneği ekonomik şok politikalarının uygulandığı ülkelerde halkların nasıl yıkıma uğradığı açısından çok tipik bir örnek.

PARTİZAN: Bir dönem, Özal'ın "alternatifim yok" dediği bir dönemdi biliyorsunuz. Fuji-

muş. Bu yüzden yeni kurduğu politik hareketin adını, "Yeni Çoğunluk Partisi" koymuş. Ve onun aracılığıyla büyük tekellerin çok güçlü şirketlerin çizdiği çerçevede Peru toplumunu politik ve ekonomik her düzeyde yeniden şekillendirmeyi amaçlıyor. Bu olay karşısında düzene alternatif olarak çıkan, tek kalan güç: PKP. Peru halkı için, düzene

Arkadaşımız, Ragıp ZARAKOLU ile röportaj yaparken görülüyor.

mori'yle Özal'ı yeni bir çıkış yeni bir yüz anlamıyla benzeştirdiniz. Şu anda Peru'da Fujimori'nin düzen içi bir alternatifi var mı, bunun yanında halkın alternatifi nedir?

R. ZARAKOLU: Fujimori eski klasik partilerin kitleler nezdinde itibarını yitirmesinden sonra sahneye çıkarılmış yeni bir politikacı tipi. Ve kendisi açık açık toplumu devleti, ekonomiyi yeniden şekillendirmekten söz ediyor. Devlet sektörünün tasfiyesini amaçlayan onları özelleştirme programları uygulayan bir rota izlemeye çalışıyor. Bu bakımdan eski düzen partilerinin kitlesi arasından kısmi destekte sağla-

karşı PKP bir alternatif sunuyor. Kolektif bir proje sunuyor, insanların tümüne seslenen. Bu bakımdan 1990 sonrasında da diğer sol önemli ölçüde gerilerken, tabanda PKP'ye doğru bir kayma olduğunu, geçmişte kırsal kesimde etkili olan partinin 90'lardan itibaren büyük kentlerde de etkisini göstermeye başladığını gözlemleyebiliyoruz.

PARTİZAN: "Yeni Çoğunluk Partisi" gerçekten çoğunluğun oylarını alarak mı iktidara geldi?

R. ZARAKOLU: Yok. Çok ilginç bir seçim sistemi var. Turgut Özal'ın 4 milyon insan oyunu alarak önce iktidar sonra devlet başkanı olması gibi Fuji-

mori de benzer politik manevralarla kendisini yeni çoğunlukmuş gibi gösteriyor. Aslında aldığı ana destek toplumun üst kesimlerinden bir de onların kandırdığı bilinçsiz kesimlerden, yani sanki bireysel kurtuluşu sağlayacak sloganlar sunmuş gibi aldanan insanlardan destek alıyor. Bu konu da çok ilginç. Mesela seçmenlerin % 20'si kendini kaydettirmede seçime katılanlardan % 40'ı geçersiz oy kullandı % 40'ı zaten seçimlere katılmadı. Geçersiz oyun yüksek olmasının bir nedeni de bizdeki gibi yüksek bir para cezasının konmasıydı bu bakımdan bazı seçmenler sandığa gidip geçersiz oy kullanmayı tercih etti, para cezası ödememek için.

PARTİZAN: % 20 kalıyor geriye. Fujimori bunun çoğunluğu mu aldı?

R. ZARAKOLU: Evet. İlginç olan bu seçimlere düzen partileri de katılmadı boykot etti. Anti-demokratik olduğu için. Legal sol partilerde boykot etti. Ayrıca seçimlerden önce Peru'nun en büyük işçi kuruluşu İşçi sendikaları konfederasyonu genel grev çağrısında bulundu. PKP ayrıca bir silahlı grev örgütledi.

PARTİZAN: Peki seçimlere katılan Fujimori dışında bir güç olmadı mı?

R. ZARAKOLU: Tamamen marjinal partiler katıldı. Bunu bir fırsat olarak değerlendirdiler. Türkiye'de bir dönem olduğu gibi. Hani Jaguarlı parti vb. gibi.

PARTİZAN: Bizim ülkemizde egemen sınıf partilerinin boykotu hiç gözüküyor. Hatta "seçim sistemi adaletsiz" diyenler iktidara geldiklerinde bundan yararlanma için o adaletsizliği sürdürüyorlar. Demokratik kısıntı dahi gelişmemiş, ikiyüzlü, çıkarıcı politika uygulanıyor.

R. ZARAKOLU: Ayrıca bizde de boykot edebilirlerdi seçimi,

zira çok anti-demokratikti. Peru'daki gibi bir tavır geliştiremediler düzen partileri.

PARTİZAN: Siz yazı dizinizde PKP'nin seçimleri sürekli boykot ettiğini söylüyorsunuz. Diğer devrimci-demokrat, solcu kesimler "birleşik sol" adı altında seçimlere girip, '83'de de Lima Belediye Başkanlığını alırken görüyoruz.

PKP boykot anlayışını nasıl dolduruyor? Bu konuda diğer kesimlerin PKP'ne eleştirileri nelerdir? Ve sonuçta bundan kazanım sağlayan hangi kesim olmuştur?

R. ZARAKOLU: Tabi ben ancak gözlemlerimi aktarabilirim, izlediğim ve konuştuğum çeşitli anlayışların. Peru Solu'nun ana partiler ve örgütleri bir seçim platformu oluşturmayı ve seçimlere katılmayı tercih etti ve hakaten de 2. parti konumuna yükseldiler. Fakat bu partiler, ellerine böyle bir fırsat geçtiği halde, yani % 23-24 oranında oy aldıkları halde, toplumu dönüştürmeye ar atamadılar. Bu durum daha sonra "birleşik sol" içerisinde bir krize yol açtı tartışmalar ve eleştiri-öz-eleştiriler şu anda da devam ediyor.

Yaptıkları öz-eleştiriye APRA'nın kuyruğuna takıldıklarını, kendi bağımsız kimliklerini ortaya koymadıklarını, taban örgütlerini yeterince etkili hale getiremediklerini, mücadele yöntemlerini-silahlı mücadele anlamında ihmal ettiklerini söylüyorlar. PKP ise, kendini devrimci bir parti olarak açıklamıştı. Ve önüne hedef olarak iktidar sorununu koyduğunu ilan etmişti. Seçtiği yol ise; halk savaşı yöntemiyle halk iktidarını kurmaktı. Tabi bu farklı yöntemi getiriyor-du.

PARTİZAN: Gelinek noktada Birleşik Sol ne yapıyor şimdi?

R. ZARAKOLU: Birleşik sol bölünmüş vaziyette. İki ittifak grubu olarak devam ediyor şimdi. Birtanesi yine "birleşik sol" adını taşıyor. Ötekisi "sosyalist birlik" adını taşıyor. Fakat bunların ben ordayken yaptıkları hazırlıklar ocak ayı sonunda yapılacak yerel seçimlerde güçlü bir şekilde varlıklarını göstermek şeklinde kendini gösteriyor.

PARTİZAN: Sovyetler Birliğinde geri dönüşlerin artık gizlenemez oluşu sonrasında Latin Amerika Gerilla tarzını deneyen bazı örgütlenmeler, MRTA gibi örgütlerin giderek iktidarla daha yakınlaşma, anlaşmalar yapma, silah bırakma gibi bir yönelime girdiği gözleniyor. Bunun altında yatan sizce nedir? Nasıl değerlendiriyorsunuz?

R. ZARAKOLU: Latin Amerika'da birçok politik akım var. Sol içinde herbirinin de kendine göre bir tarzı var. Genel bir eğilim güçlendi şimdi, 90 sonrası hükümetlerle görüşme masasına oturarak politik açık partilere dönüşme gibi bir rotayı seçen partiler oldu. Bunun ana sebeplerinden biri de Brezilya'da (kıtanın en büyük ülkesi, 140 milyonluk bir ülke) Brezilya İşçi Partisinin (Marksist bir parti) % 40 dolayında başkanlık seçimlerinde oy alması yanında Nikaragua da Sandinistlerin seçimi yitirmekle birlikte hala % 40 ların üstünde bir gücü korumaya devam etmesi gibi etmenler sayılabilir. Ve bunlar silahlı mücadele alanında belli bir tıkanma noktasına gelmişlerdi. En üst düzeyde olan silahlı mücadele Salvador'da, örneğin bir Papa ölümü sözkonusuydu. Kitlelerde ise iç savaştan dolayı bir yorgunluk vegüçlü bir barış talebinin yükselmesi sözkonusuydu. O koşullar altında ordaki Farabunda Marti Kurtuluş Cephesi kitlelerden tecrit olma yerine bir barış istemine sahip çı-

karak hükümeti tecrit etmeye çalışma gibi bir rota izledi. Ne ölçüde başarılı olup olamayacağını ancak önümüzdeki süreçte anlayabileceğiz. Orada güçlü olan akım, böyle bir şeyi deniyor.

Brezilyadaki İşçi Partisi daha değişik birşey deniyor.

Peru'daki KP'si ise Halk devrimi, Halk Savaşı yöntemiyle başarıya ulaşmaya çalışıyor. Demin benim göstermeye çalıştığım ve benim açımdan da önemli olan nokta genel olarak Latin Amerika'da solun şu anda dünyada en direngen olduğu, genel olarak da hala farklı yöntemlerle olmakla birlikte canlılığını koruduğu ve hala düzene meydan okuyabildiği olgusudur.

Benim anlayışıma göre tek bir yol ya da tek bir anlayış yok sol içinde, altını önemle çiziyorum kurmaya çalışılan yeni dünya düzenine karşı-ki bu düzen dünyada solun her türüsünü silmeye çalışmaktadır.- Benim için her türlü direniş odağı anlam taşıyor.

PARTİZAN: Genel olarak "Latin Amerika tarzı" dediğimiz tarzın böyle bir dönüşüm sağlamasında siz genelde barış istekleri, iç.savaşta dökülen kanların toplumda yarattığı istemlerden söz ediyorsunuz-ki o Peru'da da var şuan- Ama buna rağmen bir kesim uzlaşmaya silah bırakmaya yönelirken bir kesim yönelmiyor. Genel olarak, yönelen kesimin SB'ne bakışında bir olumlama vardı. Oysa bugün değişen birşeyler oldu SB'nde, bununla bağlantılı bir yönü yok mudur uzlaşmaya yönelmelerinde?

R. ZARAKOLU: Tabii. Herhalde SB'nin çöküşünün getirdiği önemli bir durum da sözkonusu. Yani, lojistik destek ve diğer politik, moral destekler bakımından belki bu bir çeşit moral bozukluğuna da yol açmış olabilir örgütler açısından. Ve bu du-

rumda da kendi kazanımlarını böylece oldukları zemini de sağlamlaştırmak gibi bir yolu da denemek istemiş olabilirler.

PARTİZAN: Peru'daki çeşitli demokratik kuruluşlar Fujimori'nin Guzman'ı öldürme planları karşısında hesabın aslında Guzman'ı öldürmek değil, temel hak ve özgürlükleri askıya almak olduğunu söylüyorlar. Bu yaklaşımlarını nasıl temellendiriyorlar ve böyle bir şey gerçekleşmiş midir?

R. ZARAKOLU: Peru'daki İnsan Hakları kuruluşları şuna dikkati çektiler; yani Peru rejimi Guzman'ın yakalanmasından azami politik çıkarı yakalamaya çalışıyor. Bir yandan kendisini büyük bir zafer kazanmış olarak sunuyor hem kendi toplumuna hem dünyaya karşı. İkinci olarak da bu fırsattan istifadeyle her türlü temel hak ve özgürlüğü askıya almaya çalışıyor. Gerekçe olarak da şunu gösteriyor; biz işte idam cezasını uygulamıyoruz. Bu aslında çok büyük bir yalan. Çünkü fiili infazlar ve kayıplar olanca hızıyla devam ediyor. Zaten ordaki rejim öldürmeye niyetlendiği insanları rahatça öldürüyor. Onun için sözkonusu olan bu ideolojik kampanya ile Peru halkının her türlü temel hak ve özgürlüğünü askıya almak, çünkü ölüm cezasını koymadığımız için diye Guzman'a karşı da koyamıyoruz, çünkü dün biz San Hoze Latin Amerika insan hakları sözleşmesine imza attık diyor, bu anlaşmadan çekilmek istiyoruz. Tam bir dolandırıcılık. Anlaşmadan çekildiği vakit sadece ölüm cezaları sözkonusu değil; grev hakkı, örgütlenme hakkı ve benzeri haklar da, dolayısıyla askıya alınacak. Tabi bu da Peru'da her kesimi harekete geçmeye zorluyor. Çünkü herkes tehdit altına giriyor.

PARTİZAN: Peki aynı zamanda Gonzalo'yu öldürme Planları yok mu?

R. ZARAKOLU: Başkan Gonzalo'yu öldürme planı gündemde hala, ilk başlangıçta öldürmeyişi sebebi diktatörlüğün kendisini rehin olarak tutma ve bir propaganda aracı olarak yararlanma isteğidir. Şöyle ki, onu elinde tuttuğu vakit PKP militanlarının duraksayacağı, dolayısıyla da eylem sayısı azaldığı için hükümetin başarılı görüneceği beklentisi vardı. Liderlerinin can güvenliğini sağlamak bakımından ve onun yarattığı sorunu çözmek bakımından. Fakat bizzat Amerika'lı araştırmacıların yaptığı araştırmaya göre PKP'sinin eylemlerinde bir gerileme olmadığı. Bu sefer de rehin politikası başarılı olmayınca Guzman'ın öldürülmesi gündeme geldi. Fakat bu bağlamda da uluslararası acil kampanya başarılı bir şekilde yürütülünce bunu da uygulamaya sokamadı. Fakat hala buna niyetli Fujimori diktatörlüğü, onu öldürmeye ve ortadan kaldırmaya. Şimdi gerekçe olarak şunu gösteriyor: "biz onu sağlığıyla ilgilenmek zorunda değiliz" diyor. Bizim edindiğimiz bilgilere göre Dr. Guzman'ın ciddi bir astımal bronşiti sözkonusu ayrıca sedef hastalığı var ve ciddi bir tedavi görmesi gerekiyor.

Fujimori "biz ona bakmakla yükümlü değiliz demekle" yani kendisine gereken tıbbi ihtimamı göstermeyerek, doğal bir şekilde ölmüş gibi göstereceklerini dile getiriyor. Bu da aslında başka türlü bir cinayet. Çünkü BM'nin tutukluluk koşulları ile ilgili standartlarına göre hükümetler siyasi olsun-olmasın her türlü tutuklunun can güvenliğini sağlamakla, eğer hasta ise bakımını yapmakla yükümlüdür.

PARTİZAN: Yanlış hatırlamıyorsam Ocak veya Şubat'ta bu

konuya ilişkin bir referandum yapma durumu var?

R. ZARAKOLU: Aslında bu referandumu Fujimori kurucu meclis seçimi sırasında yapmak istedi, yani ölüm cezasını yeniden koymak için. Fakat o sırada hem uluslararası düzeyde tepkiler geldiği gibi Peru içinde de onlara göre çatlak sesler çıktı. Örneğin Peru-Lima Baş piskoposu Peru'daki kilisenin lideri, ölüm cezasının yeniden konmasına karşı olduğunu açıkladı. Ondan sonra yine liberal sağın liderlerinden olan Vargas bir uyarıda bulundu, "dünyaya rezil olmayalım diye... Bunun dışında ordaki baro örgütü ölüm cezasının yeniden konmasına karşı çıkan bir toplantı düzenledi.

olmuş vaziyette. Bir ölüm cezası çıksa bile geriye yönelik işletilemez. Fakat şöyle bir mantıkla bunu uygulamak istiyorlar. Diyorlarki, "bu Aydınlık Yolun lideridir, Aydınlık Yolun eylemleri devam etmektedir, dolayısıyla suç devam etmektedir. Suç devam ettiğine göre yeni bir yargılamayla yeni bir idam kararının tekrar çıkarılması mümkündür."

PARTİZAN: İnsan Hakları Örgütlerinin bir üst örgütü olarak APRODEH çatısı altında birlikte olduklarını yazıyorsunuz. Ve bunların genel olarak klasik, bireyle sınırlanmış insan hakları anlayışında olduğunu söylüyorsunuz. Bunun yanında demokratik hukukçular birliğinin ise "hal-

devam ettirdiği bir tartışma. Bazı örgütler sadece olayı bireysel haklar düzeyinde tutmak istiyor, ulusal ve toplumsal muhalifler için. Bir de topluluk olarak taşıdığı haklar var. Bu haklar, çalışma hakkından, ulusal haklara kadar uzanan geniş bir yelpazeyi kucaklıyor. Örgütlenme hakkı, hatta direnme hakkı-ki, bununda kökleri Fransız devrimine kadar uzanıyor. Bu tartışma tabii Peru'da da var. Peru'daki bu olayı, insan hakları anlayışını dar tutma perspektifine karşı halkın haklarını ön plana çıkararak ve halkın haklarını savunan, ne bileyim halkın çalışma hakkı, toprak reformu, konut edinme hakkı vs. gibi. Toplumsal hakları da gündeme getiren anlayış. Bugün aslında evrensel insan hakları da bu zemine gelmiştir. O zemini zenginleştirmeye çalışıyorlar, bence de anlamlı ve verimli bir tartışma.

PARTİZAN: Peruluların TKP/ML yi yakından tanımlarına şaşırdığınızı söylüyorsunuz. Bu neden sizi şaşırttı?

R. ZARAKOLU: Bu aslında çok önemli olan bir şaşırma değildi. Şaşırmam şöyle oldu: Geçen Frankfurt fuarında bir Peruluya rastladığım vakit tabii ben onun politik bir insan olduğunu da bilmiyordum. Sohbet ederken TKP/ML'yi tanıdığını söylediği vakit hoşuma gitti. İnsanların dünyanın çok uzak bir yerinde birbirini tanıması olayı...

PARTİZAN: Geçenlerde Gonzalo'yu yargılayan yargıçlardan birisi, Arjantin büyükelçiliğine sığındı. Yani biz biliyoruz ki Guzman'ın asılmasını istediğini açıklayan, ölüm cezasıyla cezalandırılmasını isteyenlerden birisi, Arjantin devlet başkanı Carlos Menem'di. Yargıcın Arjantin'e sığınmasını nasıl değerlendirmek gerekiyor? Zaten o karar vermiş-

Ragıp ZARAKOLU, Dergimiz çalışanlarıyla.

Bütün bunların etkisi oldu. Ama şimdi tekrar Fujimori bu yerel seçimler sırasında ölüm cezasını yeniden koymak için kararlı. Ve bunu Guzman'a uygulayabilmek için de şöyle bir akıl geliştiriyor; biliyorsunuz şu anda mahkum

kin hakları" diye bir anlayışı getirdiğini söylüyorsunuz. Bunları daha anlaşılır kılmak bakımından biraz açabilir misiniz?

R. ZARAKOLU: Aslında bu yalnızca orda değil dünya genelinde insan hakları anlayışının

ti. Peru devleti zaten öyle istiyordu. Bunun altında yatan ne gibi şeyler olabilir? Veya nasıl yorumlamak gerekir?

R. ZARAKOLU: Şimdi Arjantin'in Büyük elçisine sığınmasında özel bir amaç olduğunu sanmıyorum. O an belki takip altındaydı ve en müsait yer orasıydı. Guzman'ın yargılanması ve diğer yargılamalar Peru'da artık bir soytarlık haline geldi. Siz bir mahkeme hayal edin ki, mahkeme başkanları, üyeleri, katipleri, mahkumu bekleyen muhafızlar herkes takması, siyah kukuleta takıyor, yani yüzleri görünmüyor. Sadece sanığın yüzü gözüküyor. Bu, onların ne ölçüde komedi içinde olduklarını gösteriyor. Hakimlerin sesi özel olarak değiştiriliyor, eko sistemiyle. Şimdi böylesi bir koşul altında insanların nasıl sağlıklı bir yargılama yapabilecekleri sorusu akla geliyor. Bu soruyu yöneltmek gerekiyor.

PARTIZAN: Arjantin'e sığınmasının altında özel bir şey var mı diye sormuştum demin?

R. ZARAKOLU: Sanmıyorum. Ve bu yargılamaya ben tekrar değinmek istiyorum. Bir defa Dr. Krespo (Guzman'ın avukatı) zaten bu karara itiraz etti. Şöyle bir itiraz getirdi. Peru ordusuyla PKP çatışma halinde iki taraftır. Dolayısıyla Peru ordusundan hakimlerin kendisini tarafsız bir şekilde yargılaması mümkün değildir. Bu bakımdan mahkemelerin adil olabilmesi için yargılamanın sivil mahkemeye yaptırılması gerekir şeklinde bir itiraz getirdi. Ve Dr. Krespo'nun itirazına karşı da, bu güne kadar herhangi bir cevap verilmedi. Tam tersine şöyle dendi Krespo'ya; "işte sen vazifeni yaptın, sözlü olarak savunmanı dile getirdin, işin bitmiştir, senin müvekkilinin yapacağı hiçbir şey kalmamıştır. Bundan sonra seni

müvekkilinin görüşürmeyeceğiz" demek oldu. Bu da çok büyük bir saçmalık. Çünkü avukat, Dr. Guzman'ın bütün haklarını temsil ediyor, müvekkili. Dolayısıyla siyasi bir tutuklu olarak ta haklarını savunması da kesildi. Bu bakımdan hiçbir geçerliliği olmamasına karşın kararın verildiği 11 Ekimden bu yana Avukat, müvekkilini görme olanağına sahip olmadı.

PARTIZAN: Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir uygulama yok. Peki, şu anda Guzman'la görüşen kimse yok mu?

R. ZARAKOLU: Biz bilmiyoruz. Yani şu anda büyük devlet terörü nedeniyle, Guzman'ın ailesinde kendisiyle görüşebilecek kimse yok yürürlükteki yasalara göre ancak yakın akrabaları ya da avukatı görüşebiliyor. Böylece bu olanak da Guzman'ın elinden alınmış oluyor. Ve biz bilmiyoruz nerede. İşkence altında mı, hatta öldürüldümü, sağ mı? Bunu da tam anlamıyla bilme olanağımız yok. Bu tabii tam bir barbarlık anlamına geliyor burdaki rejim açısından.

PARTIZAN: Küba'yla ilgili bir soru sormak istiyorum. Küba bildiğimiz gibi Guzman'ın yakalanmasından hoşnut oldu. Kamuoyuna yaptıkları açıklamalarından bu çıkıyor. Fakat bizim dikkatimizi çeken şu, örneğin Arjantin'in ve Amerika'nın Guzman'a yönelik böyle bir düşmanlığı var. Hatta Amerikalı demokrat senatör Toriçelli'nin de böyle bir açıklaması var. Bizim ilginçimize giden şu, Toriçelli aynı zamanda Küba'ya abluhanın daha sıkı uygulanmasını savunan ve bu yönde bir yasa teklifi sunan ve kendi adıyla yasallaşan bir insan. Küba'ya böyle bir düşmanca tutumu olan ve Gonzalo'ya da böyle bir düşmanca tutumu olan birisiyle Küba'nın nasıl olupta Guzman'a karşı aynı

paralelde gözükmediği olayı. Bunun yorumlanması nasıl olabilir?

R. ZARAKOLU: Bence mesele benim açımdan şöyle önemli, şu anda aynı kişi hem Küba'yı yok etmeyi amaçlayan bir yasayı öneriyor çıkarıyor, hem de Guzman'ın idam edilmesini istiyor. Büyük ihtimalle de kendisi Küba'da çıkarları bozulan Amerikan mafyasına yakın bir kişi Toriçelli. Küba devrimi onların bütün çıkarlarını alt-üst etti bildiğimiz gibi. Benim için önemli olan emperyalizmin bunlar arası bir ayırım koymadan ortadan kaldırılması gereken bir düşman olarak görüyor olmasıdır. Bundan gereken ders çıkarılmalı. Daha çok ayrıntısına girmek istemiyorum. Çünkü genel olarak geçmişte de sosyalist devletlerin devlet politikaları olarak Küba'nın da bu çerçevede hareket ettiği görüldü. O daha çok işi devletlerarası gören ve bunun Peru'nun bir kendi iç meselesi olduğunu düşünen bir bakış tarzına sahip. Çünkü Küba'nın kendisi de kendi iç sorunlarıyla başkasının ilgilenmesini istemiyor. Aynı ölçüde de devletler topluluğu içinde de böylece bir çeşit doğan tepkiyi de önlemiş oluyor.

PARTIZAN: Bu doğru mu, bu yöntem mi sizce?

R. ZARAKOLU: Daha önce de belirttim. İkisi de emperyalizmin hedefleri, aynı ölçüde düşman.

PARTIZAN: Böyle bir çizgiye Küba'nın düşmesini tabiki benimsemiyorsunuz?

R. ZARAKOLU: Yani eğer Küba özel timle yakalanmasına yardımcı olsaydı insan hakları savunucusu olarak daha acımasız bir eleştiri getirebilirdim.

PARTIZAN: Evet. Ama burdan şu çıkıyor. Kendine sosyalistim diyen bir ülkenin böyle bir halk önderinin yakalanmasından

hoşnut olması. Bu nasıl açıklanabilir?

R. ZARAKOLU: Geçmişte kendisine sosyalistim diyen dünyanın birçok ülkesinde birçok çelişik şeyle karşılaştık.

PARTİZAN: Peru'da PKP iktidara ilerliyor. Bu görülüyor. Hatta dün çıkan gazetede orta sınıfların Lima'yı boşaltmaya yöneldiği, yükünü topladığı şeklinde bir değerlendirme vardı. Türkiye'de de aynı politik hatta TKP/ML mücadelesi yürütüyor. Gerilla mücadelesi yürütüyor. Sizce bu politik hat gelecek açısında ne vaadediyor?

R. ZARAKOLU: Çok politik bir soru oldu. İlgili olduğum konuda olması için isterseniz siz kendi bakışınız...

PARTİZAN: Biraz daha açarsak, bizim sormak istediğimiz şudur: "Yeni dünya düzeni"nde herkes zapturapt altına alınmış. "Sovyetler Birliği" cenahı çökmüş, ondan umut edinenler umutsuzluğa kapılmış. Kimisi yeni arayışlar içerisinde, bu demin işte El Salvador vb. örneklerde olduğu gibi kimileri silah bırakmış, artık düzende bir politik hat olarak yaşama kavgası güderken PKP ve onun aslında ideolojik önderi Mao, MZD bugün dünyada yeni bir akımı bu noktada temsil ediyor. İşte Peru'da, Türkiye'de, Filipinler'de vb. yerlerde MZD'ni bayrak edinenler bir gerilla savaşı yürütüyor. Bugün "çatlakses" denebilecek bir bunlar var. Bu koşullarda senin de bu olguyu teyid etmen anlamıyla soruyu düzenledik burdaki sorumuzun mantığı budur. Yani bugün dünyada "Yeni dünya düzeni"ne aykırı çıkan ses Mao'culuktur. Bunun Türkiye'deki savunucuları da böyle bir umut vaadediyor mu? Böyle bir gözleminiz var mı?

R. ZARAKOLU: Canım bu konuda bir gezintimiz olmadı.

PARTİZAN: Son olarak Guzman'la ilgili, Guzman'ın Hayatını Koruma Komitesinin çalışmaları ne durumda? Şu anda Türkiye'de olanlar nedir somut durumu bize özetler misiniz?

R. ZARAKOLU: Şimdi Dr. Abimael Guzman'ın yaşamını savunmak için acil enternasyonal kampanya hareketinin yavaşlatılmadan devam etmesi lazım. Çünkü tehlike sona ermiş vaziyette değil. Ve biraz gevşetildiği anda Guzman'ın yaşamının tekrar gündeme girmesi söz konusu. Bu, aynı zamanda sadece Guzman'ın yaşamıyla ilgilenmek değil; aynı zamanda Peru'daki tüm siyasal tutukluların yaşamıyla ilgilenmek anlamına geliyor. Çünkü Guzman'la başlayan bir infaz dalgası tüm siyasal tutukluların yaşamını tehdit ediyor. Biliyorsunuz Peru'da 86-92 yıllarında somut olarak yaşandı. Seçilmiş politik tutuklular cezaevinde başlarına kurşun sıkılarak öldürüldüler teker teker. Bu çok ciddi bir tehlike ve ayrıca Peru'nun yakın geleceği de son derece karanlık. Ve son derece istikrarsızlığa gebe. Bu bakımdan da uluslararası acil kampanyaya son derece önem taşıyor. Burada bir askeri darbenin her an gündeme gelmesi söz konusu. Ve bu olursa da ilk kurban verilecek kişilerde A. Guzman olmak üzere siyasi tutuklular olacaktır. Türkiye'de de bu kampanyayı gevşetmeden devam ettirmek gerekli. Toplantılar düzenlemek daha imza vermemiş insanlardan imza toplamak ve mesela şimdi şu anda çok önemli avukatların tutuklanmasıyla ilgili burdaki meslek odalarının harekete geçmesini sağlamak. Avukatların kendi aralarında imza toplayarak bunları protesto telgraflarıyla yollaması Fujimori'ye çok önemli. Bu bakımdan yakın bir işbirliğine ihtiyaç var.

PARTİZAN: Barolara böyle bir öneri götürüldü mü? Ve onların tutumu nedir?

R. ZARAKOLU: Bildiğim kadarıyla baroların bu konuda iyi bir tavır oldu. Daha önce Guzman'ın ve avukatı Krespo'nun yaşamıyla ilgili tehditler konusunda imza toplandı ve yollandı. Şimdi avukat tutuklandığı için bunun daha canlı bir hale getirilmesi gerekiyor. Peru'ya gidecek yeni delegasyonların oluşması ve buna yardımcı olmak gerekiyor. Peru'yla ilgiyi azaltmamak gerekiyor. Çünkü ben şöyle diyorum; Peru'yla ilgilenmek, aynı zamanda Türkiye'yle ilgilenmek anlamına geliyor. Çünkü benzer senaryolar, benzer katliamlar, benzeri kayıp, infaz olayları Türkiye'de paralel biçimde yaşanıyor. Dünyanın neresinde bu tür olaylar oluyorsa onlara karşı çıkmalıyız. Onlara karşı çıkmak aynı zamanda kendi ülkemizde bu tür olayların yaşanmamasını sağlamak anlamına geliyor.

PARTİZAN: Kampanya çerçevesinde Fransa'dan bir bayan avukat gelecek. Burada neler yapacak, ondan da söz edermisiniz?

R. ZARAKOLU: Yine bu kampanya çerçevesinde Peru'ya giden I. delegasyonda yer alan (bu delegasyon biliyorsunuz Guzman'ın yargılanması sırasında Peru'ya ulaşmıştı) aldığı siyasi davalarla ünlü olan 63 yaşındaki Fransız bayan Av. Anna Maria PARODİ Türkiye'ye gelecek İstanbul, Antep, Adana, Ankara, İzmir'de basın açıklamalarında ve söyleşilerde bulunacak. Peru ve Gonzalo'ya ilişkin çalışmalarını anlatacak.

PARTİZAN: Söyleşi için teşekkür ediyor ve çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

R. ZARAKOLU: Ben de teşekkür ediyor ve başarılar diliyorum.

BALKANLARDA SON DURUM

Kasap ile Yeni Prens Karayorgieviç'in Çatışması, ABD ile Batılı Emperyalist Güçlerin Çelişkisi

Uzun bir süredir gündemdeki yerini koruyan Yugoslavya ve özel olarak Sırbistan'daki seçimler, kamuoyunun dikkatini yeniden bölgeye çekti. Karadağ ve Sırbistan'ın oluşturdukları "Yeni Yugoslavya'daki seçimlerin bu denli "önemli" oluşu, emperyalist güçlerin bölgedeki çıkarlarının bir yansımasıydı. Hitlerle eş değer gösterilen Miloseviç'in ezici çoğunlukla iktidar koltuğuna tekrar oturması, ABD'nin yenilgisiydi. Her ne kadar ABD Miloseviç'i açıktan hedef alarak faaliyet göstermese de, ABD'de "Başarılı bir iş adamı" olan M. Paniç'in seçilmesi için gösterilen çabalar, tarafların kozlarını açık bir biçimde ortaya serdi.

1980 yılındaki iktidar koltuğunu her ne pahasına olursa olsun korumaya kararlı S. Miloseviç, denetimine aldığı "sosyalist parti"nin bütününe kendi şövenist görüşlerini kabul ettirdi. M. Paniç'in seçimleri kaybetmesinin ardından başlatılan anti-S. Miloseviç kampanyası hiçte hayret edilecek bir şey değildi. Dahası, basını takip eden herkesin de görebildiği bu hayret, beklenen sonuçtan çok, istenmeyen sonucu haykırıyordu. Çok büyük bir hayal kırıklığı ile değerlendirilen seçim sonuçları, bir çok kesimi Sırbistan'a askeri bir müdahaleyi bekler pozisyona soktu. Özellikle, Türk boyalı basınının yaygarası çok daha ilginçti. Onlarda, ABD ile birlikte Paniç'in kazanmasına mobilize olmuşlardı. Sonuçlarının açıklandığı günün ertesinde başlatılan "Hemen müdahale ediniz" çağlıkları bu ruh halinin yansımasıydı. Bir kez daha emperyalist güçler ve onların ülkelerdeki uşakları, ölen insanlardan çok, egemenlik kavgasında olduklarını çok net bir biçimde gözler önüne serdi.

S. Miloseviç'in Kazanması Gerçekten Sürprizmiydi?

92 Sonbahar'ında yapılan bir çok araştırma Miloseviç'in çok küçük bir farkla önde olduğunu gösteriyordu. Eski etkinliğini önemli derecede yitiren Miloseviç, çok güç bir dönem geçiriyordu. Belgrad Siyasal araştırmalar Enstitüsü'nce yapılan bir araştırmada kitlelerin Partiye ve Miloseviç'e olan bağlılıkları önemli derecede erezyona uğramıştı. Miloseviç'le ittifak halindeki Radikal Çetnik Partisi'nin konumu çok daha olumsuzdu. 1991 yılındaki Hırvatistan ile yürütülen savaş Miloseviç'i giderek yalnız bırakmıştı. Uluslararası planda Rusya'nın dışında kendisini destekleyen de yoktu. Almanya'nın Hırvatistan ve Slovenya'yı kopararak etki alanına dahil etmesi, körfezle uğraşan ABD'yi bir nevi gafil avlamıştı. Aşırı Sırp milliyetçiliğini de TC'nin ve diğer müslüman ülkelerin olası tepkilerinden desteklemeyen ABD, Saray-Bosna üzerinden bölgede etkinlik kurmaya yöneldi. Ancak, bir bütün olarak Sırbistan'ı elden çıkarmaya yanaşmıyordu. Paniç'in uçakla getirtilip, iktidar koltuğuna oturtulması bu dalışın sonucuydu.

Sorunun daha net anlaşılması için Sırbistan'daki çelişkileri iyi irdelemek gerekir.

Vuk Draškoviç önderliğindeki Sırp diriliş nareketi bir dönemler çok ciddi bir güçtü. 1990-1991 yıllarında Miloseviç'i Sırp davasına yeterince sahip çıkmamakla suçlayan Draškoviç, batılı güçlerin (özellikle Almanya'nın) yandaşı bir çizgi izleyince, kitleler nezdinde önemli bir desteği yitirdi. Büyük Sırbistan hayalinin babası bir anda "anti-şövenist" kesilerek açıktan "Almancı" olmuştu. Bu

çizgi, partiye büyük oranda zarar vererek, Miloseviç'i güçlendirdi. "ortadaki vatandaşlar" bir anda Miloseviç'in "yoldaşı" oluvermişti. Ancak, Miloseviç'in "Sırbistan babası" olmaya soyunması, Karadağ, Kosova, Voyvodina ve Bosna-Hersek'i kapsayan büyük Sırbistan'ın gerçek "babası" Dobruca Cosic'i Miloseviç'ten uzaklaştırdı. Bilindiği gibi, yazarlık mesleğinden cumhurbaşkanlığına transfer olan Cosic, ideolojik olarak Miloseviç'in hocasıydı. Her ne kadar Tito döneminde, "hain" damgası yemiş olsa da, Hırvat asıllı Tito'nun bu kehaneti Sırbistan yönetimine pek ciddiye alınmamıştı.

Hainlikten "babalığa" terfi ederek, bir anda ülkenin yönetiminde söz sahibi olan Cosic, bir çok "aydın"ın desteğiyle tekrar "milletin babası" rolüne soyunuyor. Alman emperyalistlerinin desteğiyle Hırvatistan lideri Tujman'la görüşmesi, Slovenya ile "iyi" ilişkiler peşinde koşması, onun nereden yönetildiğini iyi bir şekilde ortaya sermektedir. Cosic her ne kadar "Ta amerika'lardan gelip" iktidara oturan Panic'i desteklemişse de, "Çözüm alternatifi" olarak kendisini görmeye devam etmektedir.

Güney Slavlar olarak adlandırılan Sırp aydınları, "Büyük Yugoslavya'nın eski "babası" Cosic'i bugün güvenilmez görmektedir. Onun zikzaklı çizgisi, "ılımlı" kesimlerin bile tepkisine sebep olmuştur.

Modern-Prens Paniç, ABD'nin Sırbistan için biçtiği en iyi kaftanlardan biridir, "barbar" sırp geleneğine karşı, "modern dünya'nın en güvenilir müttefiği", görevinin baharında çamura arabayı saplayarak, Sırbistan'daki kitlelerin gözünden bir "Amerika uşağı" etiketiyle hezimete uğradı.

Kim Bu Paniç?

1956 yılında bisikletçi olarak katıldığı uluslararası bir yarışta kaçarak ABD'ye sığınmış eski bir mülteci. 1963 yılında ABD vatandaşlığına kabul edilen Paniç, yerleştiği Kaliforniya'da "Tanrının da yardımıyla" milyarder olmayı başardı. Bugün, geçen yıl yarım milyar dolar ciro yapmış bir Biyokimya fabrikasının sahibi. O, aynı zamanda ön yüzünde büyük bir ABD bayrağı bulunan bir Kartvizit sahibi olma "onuruna"da sahip. Ne gariptir ki, 35 yıl sonra görebildiği Yugoslavya'nın "Sorunlarını" çözmek için" çok pratik çözümler üretmekle meşgul. "Fırsatlar ülkesi ABD"de edindiği "deneyimlerini" Sırbistan özgülüne uyarlamaya çabılıyor. ABD tarafından lanse edilen bu "anti-şöven" lider, Newsweek'e verdiği bir demeçte "Bu savaşı demokratik olmayan ve hırslı liderler kadrosundan kaynaklanıyor. Bunların sayısı 1200'ü geçmez." diyecek kadar "tahlilci". Peki bu adamın "modern prens"likle ne ilgisi var?

Bu "saftirik" adam, ABD'ce "barış alternatifi" olarak sunulmuştu. O, tarihi tekrar tekerrür etmek üzere görevlendirilmişti. Tarihin sayfalarını geri çevirdiğimizde, Sırbistan'da sürekli batı karşıtı ve yandaşı bir çatışmanın yaşandığı görülür. Batılı emperyalist güçler, 19. yüzyılın ilk çeyreğinde Obernoviç hanedanlığını kanlı askeri bir darbeye iktidardan uzaklaştırarak, Karayorgiyeviç hanedanlığını tahta oturtmuştu. Batı "kültürü ile yetmişmiş" Peter Karayorgiyeviç, hem Sırp milliyetçiliğini batılehine körüklemiş, hem köylü popülizmini potasında eritmiş ve diğer yandan batı nezdinde "Barbar sırp" imajını düzeltmiş biriydi. O, batılı güçlerin her dönem sadık bir uşağı olarak görevlerini layıkıyla yerine getirmiş biriydi. İngiltere'deyken edindiği "Kültür birikimi" onu uzun yıllar, "Sırbistan'ı batının bir parçası yapan Lider" diye göstermeye yetmişti. İşte o Modern Prens'in

yerine bugün Paniç aday. Dahası var, Karayeviç Hanedanlığının son Prensi Aleksander Karayorgiyeviç'te aynı role soyunuyor. O da, atalarının mirasına sahip çıkmaya kendisini aday görüyor. Acaba, batıların Modern Prensi'ni, yoksa, "ta Amerika'lardan gelen" Paniç'ni gerçek Karayorgiyeviç Hanedanlığının mirasına konacak?

Halkın büyük bir kesimi Paniç için şunları söylüyor: "Biz hep buradayız, o her an kaçabilir" Bu söz hiç de boş değil, Paniç, kaçma konusunda nede olsa uzman. Bu noktalarda "Amerika'dan gelmiş yeni kuş" imajı "masum" olmaktan çıkarak, "vatanı satan amerika uşağı" biçimine büründü. Bu sözler sadece "Şövenler"ce söylenmiyor, caddedeki sade vatandaşın da görüşü bu.

şte ABD'nin çıkarlarını savunan adamın durumu bu. Paniç'in "ılımlı müslüman" liderlerle de ilişkileri iyi. Cenevre toplantılarında açıktan İzzetbegoviç yerine başkasının Sırbistan'da pek tepki görmeyeceğini söylemesi bundandı. O, Bosna-Hersek'teki Zülfükarpası ile geliştirdiği ilişkilerinde ABD'nin denetiminde bir Konfederasyonun mümkün olabileceğini açıktan söyleyecek kadar "Amerikancı" önümüzdeki dönemlerde ABD'nin çok daha açık bir tavır takınacağını söylemek hiç te acelecilik sayılmaz.

ABD TÜRKİYE ÜZERİNDEN BALKANLARDA ETKİ ALANLARI OLUŞTURMAYA ÇALIŞIYOR

ABD, Yugoslavya üzerinde etki alanları oluşturmaya çalışan Almanya'ya karşı Bosna-Hersek'i

Emperyalistlerin kışkırttığı milliyetçilik kendi kasabını omuzlarında taşıyor...

destekleyerek etki alanını genişletmeye çalışmaktadır. Kosova ve Arnavutluk'la geliştirdiği yeni ilişkiler, Paniç kozunu açıktan oynaması bunun ürünü. Diğer yandan, müslüman Bosna-Hersek kozu, salt Balkanlarla sınırlı kalacak bir etki alanından çok, Kafkasya ve Arap halklarını da etkilemeye yönelik bir adım. Yeni ABD başkanı "68'in kuşağından" Clington, Bush'u bu bölgede pasif kalmakla suçlaması boşuna değil. "Vietnam savaşında karşı eylemleriyle milli çıkarlara zarar veren" Clington, ABD'nin artık askeri bir müdahaleyle Bosna-Hersek üzerinde etkinlik kurmasını savunuyor. Aynı zamanda ABD, karşısında salt Almanya'yı da bulmamaktadır. İngiltere ve Fransa, şimdilik Sırbistan için mücadele etmektedirler. Bir yandan almanya (ki açıktan ABD'ye tavır almakta), diğer yandan da, İngiltere ve Fransa ile ilişkileri gerginleştirmemek ABD'nin şimdilik izlediği politika.

ABD, bölgedeki halkların tepkisini de hesaplayarak, bu işi fiili yapma yerine Türkiye'yi devreye sokarak etkinliğini genişletmeye çalışmaktadır. "Geleneksel bağlar"ı kullanarak, müslüman Boşnak ve Arnavutlar üzerinde etkili olmaya çalışan TC, ABD ile bir iş birliği souncu elde edilebilecek "ganimet'ten de cüzi oranda da olsa yararlanmaya çabılıyor. İçte en küçük bir demokratik talebişiddet kullanarak bastırmaya çalışan TC, Bosna-Hersek konusunda "İnsan haklarının" şampiyonu kesilmektedir. İzzetbegoviç ile Bosna-Hersek'e yerleşmek isteyen TC, bütün Medya ile "Barbar sırp-ların vahşeti" edebiyatı yapmaktadır. Eskilerin "hızlı solcusu" Baykal'ın ziyaret sonrası "Sivil halk güçlü bir ordu tarafından katledilmektedir" derken, Şırnak'ta ve Kulp'taki düzenli ordu tarafından katledilen yoksul Kürt köylülerini unutmış görünmektedir. Yıllardır Kürt halkına karşı en barbar yöntemlerle soy kırımına girişen ordu Türk ordusu değil mi? Köylüleri

"kayışları gevşeyerek" düşen bombalarla katleden Türk ordusunun uçakları değil mi? İşte TC, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin ileride alacağı boyuta paralel aleyhine oluşacak bir kamuoyu oluşturmak için de Balkan kozuna sarılmıştır. İç çelişkilerin kızışması ertesinde dikkatleri başka noktalara çekmek içinde Balkanlara yönelik saldırganlık kullanılacaktır. Baharla birlikte kapsamlı bir biçimde sürdürülecek iç hareketle birlikte TC'nin askeri bir dış maceraya girilmesi hiç de uzak bir olasılık değil.

Türk boyalı basını da, Osmanlı geleneğine sadık bir biçimde devletçi bir ağızla Paniç'in seçim yenilgisini "Halk savaşı seçti" demesi bu politik hazırlığın bir sonucudur. Halkın Yugoslavya'da Paniç ile Miloseviç arasında bir tercih yapmasına Türk devleti müdahale etmeye kendisini yetkili görmektedir. Miloseviç kliğinin savaşçı politikasının yanlışlığını elbette biz de vurgularız. Halkları birbirlerine düşman eden bu emperyalistler arası çıkar dalaşında Paniç ile Miloseviç arasında bir seçim yapmak bizim izlememiz gereken bir yolda değil. Bosna-Hersek'teki ABD uydusu yöneticilerin savaşı turmandırarak, haksızlığa uğramış mazlum Bosna-Hersek'li imajı da bu savaşın gerçek niteliğini değiştirmez. Emperyalist güçleri çıkarları doğrultusunda oluşacak bir birliktelik ya da aynlık proletarya'nın çıkarına değildir. Modern-Revizyonist Tito kliğinin anti-emperyalist geleneği düşmanlık tohumlarına dönüştürecek bir miras bırakması, bu sonuçları kaçınılmaz kılmıştır. NATO'ya üyelik için kapıları aşındıran Arnavutluk'un Kosova üzerindeki iddiaları da emperyalist güçler arasındaki etki mücadelesinin bir sonucudur. "Sosyalizmin yıkılmaz kalesi" Arnavutluk'un NATO için müracatı, Enver Hoca takipçilerinin kulaklarını çınlatmalı. Mao düşmanlığını temel ideolojik mücadele haline getirenlerin

hazin sonudur bu. AEP'in, ML-MZD bilimine yönelik tahribatları nasıl ki proletaryaya bir mücadele geleneği sunuyorsa, bugünkü sonu ile de proletaryaya önemli bir miras bırakmıştır. Bizzat yaşayarak, ihanetin vardığı boyutları görmektedir.

Sonuçlarsak, Sırbistan'daki seçimler ve sonuçları ABD ve batılı emperyalist güçlerin çıkarlarına yönelik adımlarının yansımasıdır. Balkanları kan gölüne çevirerek, çıkarlarına bekçi arayanların Türk devletini de kullanarak bölgede etkili olmaya çalışmaları, proletaryaya çok daha karmaşık ve o nispette de zor görevler yüklemiştir. Türk şövenizminin ayyuka çıktığı, Kafkasya'daki gezilere Bozkurtlarla birlikte faşist Türkes'in ağırlanması yeni döneme ilişkin ip uçları veriyor. Bosna-Hersek dramını kullanarak, "büyük Türkiye" hayaliyle yanan Türk hakim sınıfların yeni manevraların peşindedir. Bu oyunu açığa çıkarmak bugün çok daha ivedi bir görev.

Balkanlarda gerçek bir barış ancak ve ancak proletarya önderliğindeki bir iktidar zinciriyle olası. Geçmiş deneyimlerinin zemininde yükselecek bu mücadele önümüzdeki süreçte daha açık bir biçimde kendisini hissettirecektir. Halklar, Balkanların gerçek sahipliğini 1940'larda nasıl göstermişse, İskender önderliğindeki anti-emperyalist Arnavut çetecileri nasıl ki Osmanlı ordularını balkanlardan sürüp çıkarmışsa, Hitlerler faşizmine ilk yenilgiyi Balkanlardaki Partizanlar nasıl tarttırmışsa, bugünkü ABD'ye, Osmanlı devletinin yerine geçmeye çalışan TC'ye ve Hitlerin saldıran mirasçısı Almanya'ya aynı yenilgiyi tattıracaktır. Arnavut proletaryası, kan pahasına kazandığı sosyalist değerlerini, yeni karşıdevrimcilere de karşı savunacak birikime sahiptir. Balkan halkları, "ot yeriz, ancak, bağımsızlığımızı sonuna kadar koruruz" dedikleri günleretezkar dönecektir. İşte o zaman gerçek barış sağlanır. ■

MAO ZEDUNG' un

100. Doğum Yılı'nı Kutlayalım!

1993 yılı, tüm dünyada ezilen kitlelerin ve enternasyonal proletaryanın yüce öğretmeni ve önderi Mao Zedung'un doğumunun yüzüncü yıldönümü olacak. Devrimci Enternasyonalist Hareket'in Komitesi, hareketimizin parti ve örgütlerini, sempatanlarımızı ve tüm devrimci insanları Mao Zedung'un doğumunun Yüzüncü Yılı'nı muhteşem ve unutulmaz-bir tarzda kutlamaya çağırıyor. Bizler, bu Yüzüncü Yılı, dünya emperyalistlerine ve gericilerine karşı kudretli bir karşı taarruz yürütmek için kullanalım.

Mao Zedung, kitlelerin tavizsiz ve kendi gücüne dayanan mücadelesini temsil eder. Onun sadece adı bile, sınıf düşmanlarımızın yüreğini korkuya boğmaya devam ediyor. Mao Zedung, ezilenlerin, kendilerini sınıf zulmü batağının üstüne yükseltme, bencil şahsi-çıkarıcılığı temel alan düşünce sisteminin tümünden kopup kurtulma umudunu ve insanlığın bütünü'nün kurtuluşundan hiçbir şekilde daha azını hedeflemeyen yaklaşımını temsil eder.

Bu sene 24 Eylül günü, Yoldaş Gonzalo, Peru Komünist Partisi'nin tutuklu Başkanı, hırlayan basın mensuplarının önüne bir kafes içerisinde çıkartıldı. Başkan Gonzalo, bu durumda, devrimci komünizmin, ilham veren bir savunmasını yaptı ve dünya halklarını Mao Zedung'un Yüzüncü Yılı'nı, bir sene sürecek unutulmaz bir kutlama haline getirmeye çağırdı. Bu çağrıyı üstlenerek, bizler, Başkan Gonzalo'nun onuruna saygıyla hareket ediyor, ve Mao Zedung Yüzüncü Yılı kutlamalarını, yürütülmekte olan Başkan Gonzalo'nun Hayatını Savunma mücadelesi ile bağdaştırmış oluyoruz.

Günümüzde Batı'lı emperyalistler, revizyonist Sovyet sosyal-emperyalistlerinin "soğuk savaş"taki yenilgisinin, "komünizmin ölümü" demek olduğunu beyan etmektedir. Ezilen halkların birçok mücadelesi, komünizme ve devrime karşı bu ideolojik saldırının bir parçası olarak, yolundan saptırılmakta ve sabote edilmektedir. Fakat Peru'daki Halk Savaşı bunlarla keskin bir tezat oluşturuyor, oniki yıldan bu yana milyonlarca insanı ayağa kaldırıp seferber ederek, görkemli ilerlemeler kaydediyor ve düşmana canalıcı darbeler indiriyor. Bu ilerlemeler, gerçek bir Marksist-Leninist-Maoist Parti olan PKP'nin doğru önderliği sayesinde.

Başta ABD olmak üzere, emperyalistlerin, özellikle Peru'daki Halk Savaşı'na ve önderi Başkan Gonzalo'ya karşı, saldırılarının mızrak ucunu çevirmelerinin önemli nedenlerinden biri budur.

ABD emperyalistleri bugün, "yeni dünya düzeni"nin kendi tahakkümleri altında bir yüz sene süreceğini ilan etmiş bulunuyorlar. Bunu başarabilmek için, halklara silahla saldırıyorlar ve aynı zamanda kitlelerin umudunu ve moralini hedefliyorlar. Yeni nesil proleterleri ve devrimci kitleleri, ezilenlerin son bir büyük asır boyunca, Paris Komünü'nden Büyük Proleter Kültür Devrimi'ne uzanan muhteşem devrimci mücadelelerinin şanlı tarihi ve derslerinden mahrum bırakmayı umud ediyorlar. Ve devrimcileri, bu muhteşem mücadelelerin seyri içerisinde, Marks, Lenin ve Mao'nun yarattığı yenilmez ideolojiden yoksun bırakmak amacıyla güçlü propaganda makinalarını seferber ediyorlar. Yoldaş Gonzalo'nun ifade ettiği gibi, "Bırakın rüya görmeye devam etsinler!"

Emperyalistlerin, bilhassa ABD emperyalistlerinin, ve dünya çevresindeki uşaklarının suçları, o denli ortadadır, o denli çıplak ve berraktır ve her günkü sonuçları o denli ızdıraplıdır ki, dünya halkının çoğunluğu, onlara derin bir nefret besliyor, ve bu nefret, sınıf kutuplaşması, sınıf mücadelesi ve krizin artmakta olduğu emperyalist ülkelerin içlerine bile yayılmaktadır.

Ama, emperyalistleri ve hempalarını devirmek, mevcut çürümüş toplumsal düzeni yıkmak ve adaletsizlikten, sahtekarlıktan, ve insanın insan tarafından sömürülmesinden kurtarılmış yeni bir düzen inşa etme yoluna koyulmak için, halkların bu nefretinin ve ızdırabının, devrimci bir mücadeleyi inşa edecek güce ve kararlılığa dönüştürülmeye ihtiyacı vardır. Bu mücadelenin başarıya ulaşabilmesi için, Marks, Lenin, ve Mao zedung'un devrimci ideolojisinin rehberliği gereklidir.

Bu ruh ve bu anlayışla, Mao Zedung'un gerçeğini taşımamız ve milyonlarca insanın arasında yaygınlaşmalıyız. Bu süreç zarfında, çeşitli ülkelerde yeni proleter devrimciler tugayları eğitebiliriz. Mao Zedung'un Yüzüncü Yılı, yerkürenin her köşesine devrimin kızıl tohumlarını ekin!

- **MARKS, LENİN, VE MAO ZEDUNG'UN KIZIL BAYRAĞINI GÖKLERE KALDIRI**
- **BAŞKAN GONZALO'NUN HAYATINI SAVUNALIMI**
- **YAŞASIN DEVRİMCİ ENTERNASYONALİST HAREKETİ**
- **MAO ZEDUNG'UN 100. YILINI UNUTULMAZ ŞEKİLDE KUTLAYALIMI**

Ferhat Tunç Ne Yapmaya Çalışıyor?

Ferhat Tunç'un talebi üzerine Tuncelililer derneğinde Haydar Bayar ve Kadir Demir'inde katıldığı bir söyleşi yapıldı.

Uzun zamandır kendi dünyasında yaşayan Ferhat Tunç yalnızlaştığının farkına varınca ilk adımını İHD içerisinde bazı etkinliklere katılmakla attı. Daha sonra belli çevrelerle iletişime girme ihtiyacı duydu. Tuncelililer derneğinde söyleşi talep etmesinin nedeni de budur. Ama şurası açık bir olgudur ki yalnızlaşmanın -ki bir sanatçı için ölümün öbür adıdır- gerçek nedenleri koyulmadan buna kaynaklık eden hatalar samimiyetle aşılmadan bu yalnızlıktan kurtulmak mümkün değildir. Belli çevrelerde kısmi bir yer edinse de yaşamın hergün yeniden sınırdığı bir ortamda kaçışı gizlemenin, durumu idare etmenin olanağı olamaz. Son tahlilde hükümü pratikteki davranışlar verir. Ve kitleler pratikteki davranışa göre değerlendirilir.

Sanatçılar bazı genel doğruları söyledikten sonra -ki eksik ve yanlış olan yerlerde vardı- esas soru ve değerlendirmeler Ferhat Tunç üzerine oldu. Kitle esasta Ferhat Tunç'un son durumunu anlamaya, kavramaya çalıştı. Ama pekte başarılı olmadı. Zira Ferhat Tunç sürekli kaçak döğüşmeyi, ve soruları geçiştirmeyi yeğledi. Soruların hiç birine doğru dürüst, tatmin edici yanıt vermedi, bazılarını da es geçti. Özeleştirisel yaklaştığı tek şey son kasetinde tali bir gerileme olduğu ve Kürtçe söylemekte yetersiz kaldığı idi. İsrarla sorulan "neden geriledin?", sorusuna -ki o sadece son kasetinde gerilediğini söyledi, biz ise yaşamının tümünde bir gerileme var diye iddia etik- yanıt vermedi.

Söylemde müziğin sınıfsal olduğunu söyleyen Ferhat Tunç sınıfın dışına çıkarak gerilemiş ve yalnızlaşmıştır. Sınıfın dışına düşen ve yalnızlaşan her sanatçı yazar-çizer, şair gibi Ferhat ta bunu sanatçının "özgürleşmesi" olarak anlatmaya çalıştı. Her nedense belli bir siyasal yapılanma içinde olmak "bizi sınırladıyor, yaratıcılığımızı azaltıyor" diyen bu kesimler siyasal yapılanmalardan bağımsızlaştıkça sönlükliyorlar yalnızlık çemberi içinde eriyip gidiyorlar. Bu gerçeği teslim etme yerine de, ısrarla yanlışla sarılıyorlar.

Ferhat Tunç genel olarak yazar, sanatçı vb. kesimlerin siyasal yapılarında içinde yer almadıklarını, alamadıklarını söyledi. İsrarla sorulan bunun nedeni ne? sorusuna doğru dürüst yanıt vermedi. Sanatçının özgürlüğü kısıtlanıyor açıklamasına ek olarak da "bir yapılanmada yer alma insanları rekabet havasına sokuyor, kıskançlık çekememezlik oluyor" diye kaçamak cevaplar verdi. Özgürleşmenin sonucunda nereye vardıklarını yukarıda söyledik, kıskançlık, çekememezlik sorununa gelince -ki bu bazen yaşanan bir olgudur- bunu bahane edip yan çizme yerine bu yanlışın, bu ilkeliliğin üzerine gitmeli, siyasal olgunluk çerçevesinde sorun çözümlenmeye çalışılmalıdır. Bir yapılanma içinde olmak diğerleriyle "düşman" olmayı asla getirmemelidir.

Siyasi bir yapılanmada yer almamalarının bir nedenini de "bir grubun değilde halkın sanatçısı olmak istiyoruz" diye açıklamaya çalışıyorlar. Sanki bir yapılanmada yer almak halkın sanatçısı olmayı engelliyor. Oysa halkın kurtuluşu davasında katkıda bulunan her sanatçı, halkın sanatçısıdır. Halkın sanatçısı olmakla herkes tarafından illada kabul görmek ayrı şeydir. Bu popülizmdir. Bu şekilsizliktir. "Herkes hoş görünmeliyim" anlayışının ardında yatan oportünizmdir. Ki bu hoş görünme sevdasında hızlarını alamayanlar "aman hakim sınıfları da incitmeyelim" noktasına varıyorlar çoğu zaman. Suya sabuna dokunmadan yaşamının rahatlığına kavuşuyorlar. Oysa halkın sanatçısı olmak halkın sorunlarına sahip çıkmak onun yanında yer almaktır. Halkın baskı, yasak ve zorbalıkla susturulduğu bir dönemde dahi susmamaktır.

Günümüzün özgürleşen sanatçıları herkesin az çok konuşmaya başladıkları bir dönemde konuşuyorlar. Ve yaptıkları tek şey de var olan işkenceyi, zulmü, dile getirmektir. Oysa bunun onca da önemi yok, zira herkes görüyor, biliyor ve çoğunlukta bizzat yaşıyor. Önemli olan buna nasıl karşı durulacağını, bundan nasıl kurtulunacağı mesajını vermek ve onun eylemine katılmaktır. Aksi, halkın acılarını ticarete dököp ondan para kazanma durumuna düşülürken ki bugün birçok "sanatçı" geçinen de bu duruma düşmüştür.

İnsanlar bazen kendinden ve çevresinden kaynaklanan bir dizi nedenden ötürü gerileme içine girebilirler. Yaşamın gerçekliği içinde buna defalarca şahit olunmuş bundan sonrada olunacaktır. Ama önemli olan gerilemenin farkına varıldığı an bunun gerçek nedenlerini ortaya koyup samimiyetle aşmaya çalışmaktır. Böylesi bir çabanın yanında olmak ona omuz vermek devrimci sorumluluk gereğidir. Ama eğer soruna samimiyetle yaklaşılmıyor ve geriliği aşma yerine o teorileştirilmeye kılıf bulunmaya çalışılıyorsa elbetteki buna karşı çıkılır ve halkın aldatılmasına göz yumulamaz.

Şurası açık bir gerçektir ki herhangi bir siyasal yapılanma içinde olmak, örgütlülüğü kabul etmek sorumluluk ister, özveri ister, disiplin ister. Bunun diyetini kabul etmeyenler bunun dışında kalırlar. Bireysel takılmanın, durumu idare etmenin rahatlığını yaşarlar. Devrimcilik yapmadan devrimciyim diye geçinirler. Örgütsüzlüğü savunmak, onu yaşam biçimi haline getirmek devrimci mücadeleye verilen en büyük zarardır.

Ferhat Tunç sanat anlayışını toplumsal gerçekçilik olarak ortaya koyarken aynı zamanda kendisinin bir çizgisi olduğunu, arayış içinde olduğunu söyledi.

Ferhat Tunç, bu burjuva bakış açısıyla ele aldığı doğaldır ki bir çizgisi de olmayacak, ya da daha doğru bir deyimle "özgün" lük adı altında arabeske kadar varan burjuva sanat yelpazesinde dolanıp duracaktır.

Diğer önemli bir nokta da sorunun egemen sınıfların burjuva-feodal kültürüne karşı alternatif kültür yaratmak olduğunu ve bunun da tek tek sanatçılara bel bağlayarak, omuzuna basarak ya da omuzlarımızı çıkararak değil müziğinden, tiyatrosuna, yazınından, balesine kadar bir alternatif kültür ordusu yaratmakla olacağını, bunun da bugünden alternatif kültür merkezleri oluşturularak yaşama geçirilebileceğini hiçbir zaman aklımızdan çıkarmamalı ve bunun uğraşını vermeliyiz.

Bizler artık bilinçli bir kitle, bilinçli bir sanatsever olma kararındayız. Omuzlarımızı basarak yükselmelerine ve sonra da bizlere sırt çevirmelerine izin vermeyeceğiz. Eğer geleceğin toplumunun böyle olmasını istiyorsak -ki hedefimiz odur- bugünden o toplumun nüvelerini oluşturmalıyız. Haklarının, sorumluluklarının ve gerçeklerin bilincinde olan, kavgayı omuzlayan ve Sezar'ın hakkını Sezar'a vermeyi bilen bir toplum yaratmayı hedeflemeli ve bunu yaşamımızda da uygulamalıyız. Herkes kavgaya, yaşama kattığı değer ölçüsünde, değerlidir. Kavgaya omuz vermeyenlerin bizlerden saygı beklemeye hakları yoktur, olamazda.

Tanıklar Devlet Terörünü Anlatıyor...

Ön Açıklama: İşkenceye karşı her türden uluslararası beyannamelere imza atan iklyüzlü faşist TC. ortaçağ barbarlığından devraldığı, işkence, katilam ve sürgün politikalarına, bugünde, hayatın her alanında doludizgin devam ettiriyor. Bu özellikle Kürdistan'da "İç hareket" adı altında tam bir vahşete dönmüş durumdadır.

Şırnak'ın İdil ilçesinden bir okuyucumuzun gönderdiği mektup ve resimleri, "Türkiye'de işkence yoktur. Doğuda biz halka şefkatle yaklaşıyoruz" diyen İktidarın iklyüzlülüğünü açığa çıkaracak ve devlet terörünü teşhir edecek nitelikte bir haber değerli olarak gördüğümüz için yayınlıyoruz.

Biz, artık hayatın bir parçası haline gelmiş olan bu vahşi uygulamaları şikayet edek bir devlet merclil göremediğimize için, bunun sorumlularını halkın adaletine havale ediyoruz.

Değerli Partizan Dergisi, Herşeyden önce faşist cuntanın, gerek Kürt halkına ve gerekse aydın-demokrat kesime yönelttiği işkence ve katliamlara rağmen, hiç usanmadan yorulmadan çalışmalarınızı aktif bir şekilde yürüttüğünüz için sizleri candan kutluyor ve mücadelede başarılar diliyorum.

Bildiğiniz gibi sömürücü sı-

nıflar, köylerimizi, dağlarımızı, ovalarımızı bombalamakta, insanlarımızı göçe zorlamaktadır. "Dış hareket" adı altında umduğunu bulamayan Emperyalizmin tanrısı ABD'nin uşakları şimdi de "İç hareket" adı altında Cizreli Mesut Dündar'dan, 70'lik dedeye kadar, çekinmeksizin insanlarımızı katletmektedir. İnsanlarımız bu zehanelere karşı tavır

arkadaşlar daha sonra Mardin Cezaevine sürgün edildiler.

Sizlere, şimdi 2 ay önce, 13 yaşındaki bir çocuğa yapılan işkenceleri içeren fotoğrafları gönderiyorum. Yöremizde hemen hemen bütün gençliğin ilgiyle okuduğu Partizan dergisine daha çok şey yazmak istiyorum. Ama bildiğiniz gibi savaş içindeyiz. Her an bulunduğumuz yere

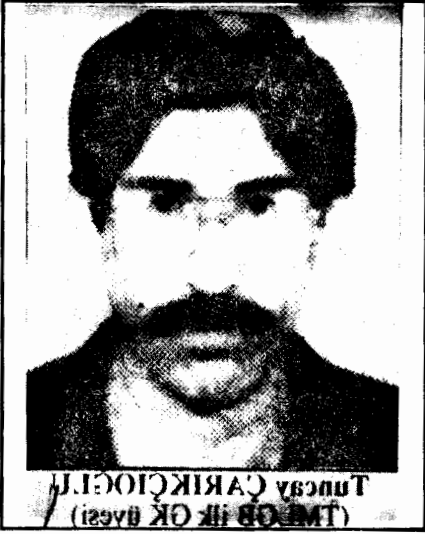
Vücudunun çeşitli yerlerine sigara basılıp, koltuk altlarında nylon eritilerek, panzerle sürüklenen 13 yaşındaki İdris AKPINAR.

İdil'de insanlar hergün keyfi şekilde gözaltına alınıp işkenceye tabi tutuluyor. İdil Lisesi'nde 3 öğrenci 1 ay kadar işkenceyle sorgulandıktan sonra tutuklandılar. 5 Fen A sınıfından A. Vahap Öner, Abdullah Koçak, 4 Fen'den Ömer Geçer adındaki bu

baskın yapılabilir. Özgür yarınlara... Kürdistan'dan hepimize selamlar.

- KAHROLSUN
İŞKENCECİLER!
- İNSANLIK ONURU
İŞKENCEYİ YENECEK!

GÜZEL İNSAN TUNCAY'A...

Can Tuncayımızı

89 yaz mevsiminin o yakıcı sıcaklığında, bir gün, işlek cadelerinde işkencecilerin dolaştığı, mahallelerinde muhbirlerin pusuya yattığı, faşist diktatörlüğün cellatlarının köşebaşlarını tuttuğu Yeditepeli İstanbul'da karşılaşmıştık. Ciddiyetin ve sürekli tetikte oluşun etkilemişti beni çok kısa bir görüşmeden sonra ayrılmıştık randevulaşarak. Daha sonraki görüşmemizde gideceğin yere uğurlarken, sen hep gülümseyip yöre hakkında bilgi istiyordun. Ve gideceğin bölgede yapmak istediklerini o denli akıcı ve tatlı bir dille anlatıyordun ki, bana sadece dinlemek ve sorularını yanıtlamak düşüyordu.

Gittiğin bölgede bulduğumuzda "burada yapılması gereken çok iş var. Zor, ama başacağız. İnsanlığı insanca koşullarda yaşatmak ve altınçağa uzanan yolda bir adım daha ileri gitmek için başarmalıyız..." diyordun. Kendine, öncüye, yoldaşlarına ve de başaracağına olan inancın tamdı.

Gelişin ile hepimiz mutlu olmuştuk. Ayrıca bir ismin daha vardı aramızda; "Cafer". Hele bazılarının sinirlenince "bacakla-

rını kırarım, ekmek-musaf çarp-sın" demen hepimizi kahkahaya boğardı.

Önder kişiliğine yakışan tavırla o denli mütevazı ve o denli özveriliydinki, seninle birlikte hareket etmek için hepimiz sabırsızlıkla beklerdik. Hiçbir fedakarlıktan kaçınmaman, olayların üzerine kararlı bir tavırla gitmen daha bir yakınlaştırıyordu bizi sana.

Gün geldi ayrılık saati dayattı kendini. Profesyonel devrimci mücadelenin gereği artık başka yerde başka insanlara güzellikler yaşatman gerekiyordu. Seni tanıırken duyduğumuz mutluluk şimdi ayrılıkla, yaşanan bir buruklukla iç içe geçmişti. Ama bizler çok iyi biliyorduk ki, "yolu sevgiden geçen herkesle birgün bir yerde mutlaka karşılaşılır".

Daha sonra duydum ki, "Alasırken Dersim diyarının ve Munzur suyunun", Tokat-Almus'ta şehit düşen önder yoldaş Baba ERDOĞAN'ın kanyla kızıştırdığı o yörede sende Altınçağa uzanan yolda şehitler kervanımıza katılmışsın. Sadece "ölüm adın bir kez daha kalles olsun" diyebilirdim.

Unutmadım yoldaş, birlikte halkımıza verdiğimiz sözü; "kanımızın son damlası, silahımızın son mermisine kadar savaşacağız, susmayacak silahımız, ta ki; sınıfsız bir toplum, sınırsız bir dünya yaratana dek devam edecek mücadelemiz".

Can dostum, kavga arkadaşım, önder yoldaşım. Sen rahat ol, yoldaşların söz veriyor sana; "bize emanet ettiğin bayrağı daha da yukarıya taşıyacağız".

Sen şimdi şehitlerimizle birlikte o görkemli günün haberini beklerken ben özgürlüğe tutkun ve zindanda tutsak, yeniden meydanlara bayrak olmayı bekliyorum. Ahdimizi kollayacağım ve senin gibi gülerken gitmek is-

tiyorum ölüme tüm ezilenler için...

Ve sözlerimi senin ortak bir dostumuza söylediğin o güzel ve anlamlı cümle ile sonlamak istiyorum. "Mücadele yolunda her durak bir mevzidir bir mevzinin hakkını vermeden diğer mevziye geçemezsin."

Metin Cılız

KERVAN YELİ

*Bir kaynarca besledim
ülşne çiçeğinin pembesini
baharda
bütün çiçekler gibi
güneşe hasret o canda
yaşamı
en sağlam noktasından
en etkili ıslığı ile süsledi...*

*Billyordu; yaşamak savaş-
maktı...*

*O, bu savaş
en yüksek perdeden seyrediyordu...*

*Ölümse;
gülü koklamanın
kaugayı seçmenin
"Yaşasın Halk Savaşı" diye-
bilmenin
anlamını bilerek, ölümdü...*

*Bir sonbahar rüzgarı yalayıp
geçti Almus ovasını...*

*O rüzgar ki
BABA'nın, HASAN'nın solu-
ğunu taşıyordu...*

*Son mermisine kadar savaşa-
rak*

*katıldı TUNCAY
şehitlerin soluğuyla şenlenen*

kervan yeline...

*Oyy canlar!
yüreğimi yakarak
katılıyorum, yaktığınız meşaleye...*

İ.Hakkı Yeşilyaprak.

BAŞKAN MAO

100. DOĞUM YIL DÖNÜMÜNDE

YAŞIYOR, SAVAŐIYOR!

1917 EKİM DEVRİMİ'NİN ÖNDERİ V. İ. LENİN'İ

ÖLÜMÜNÜN 69. YIL DÖNÜMÜNDE SAYGIYLA ANIYORUZ!